

Kuva Martti Tikka

KANKAANPÄÄN HYVINVOINTIKERTOMUS VUODELTA 2023

Dokumentin sisältö

TIIVISTELMÄ

JOHDANTO

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2023

- 1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi
- 2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi
- 3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö
- 4 Keskeiset opit valtuustokaudelta

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2023

- 5 Strategian painopisteet ja linjaukset
- 6 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat
- 7 Hyvinvointisuunnitelma

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

- 8 Suunnitelman laatijat
- 9 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

TIIVISTELMÄ

Hyvinvointi ja terveys ovat vuosittain tärkeimpien tekijöiden joukossa, kun ihmisiltä kysytään elämän merkityksellisiä asioita. Kokonaisuutena voi todeta, että kaupungin hyvinvointia edistävä monialainen työ on onnistunut, mutta erityisesti lasten ja nuorten osalta tehtävää riittää edelleen.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin mittareissa kehitys on ollut osassa mittareissa vertailuvuosien aikana negatiivinen. Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus, joilla heikko fyysinen toimintakyky), oli Kankaanpäässä 5. luokan oppilaista 48,1% (44,6%) ja 8. luokan oppilaista 41,7% (38,4%). Suluissa esitety tulokset ovat edellisestä mittauksesta. Tuloksista voidaan havaita että fyysinen toimintakyvyn osalta lähes puolella lapsista on ongemia toimintakyvyn suhteen.

Lasten osalta 4. ja 5.luokan oppilaista 15,9% kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Määrä on noussut tarkasteluvuosien aikana 3,6% ja on suurempi kuin koko maassa yleensä (11,3%). Myös kouluuupumuksen lisääntyminen on merkille pantavaa joka on noussut vertailuvuosien aikana 8. ja 9 luokan oppilailla 4,2%. Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvä kasvualusta eli vanhempien toiminta lasten tukemisessa (keskustelukulttuuri jossa lapset eivät pysty juuri koskaan keskustelemaan vanhempiensa kanssa omista asioistaan) on noussut 1,5%. Kankaanpäässä tulos oli 3,7% kun se koko maassa oli 2,9%.

Liikunnan määrä vähenee selkeästi alaasteen jälkeen. Positiivista on kuitenkin että vertailuvuosina liikunnan määrä on kuitenkin lisääntynyt myös vanhemmissa ikäryhmissä. Verratuna koko maan tilanteeseen Kankaanpää on koko maan ja HVA:n keskiarvon yläpuolella 4. ja 5. luokan ja 8. ja 9. luokan oppilaiden osalta kun taas ammatillisten ja lukion oppilaiden osalta ollaan ka alapuolella.

Lasten ja nuorten ruokailutottumuksissa on edelleen kehitettävää sillä ikäluokista 30-50% jättää edelleen aamupalan tai koululounaan väliin. Painonhallinnassa sen sijaan on tapahtunut positiivista kehitystä sillä 8. ja 9 luokan oppilaista 24,1% oli ylipainoisia kun vastaava luku oli vuonna 2021 19,4%. Myös ammatillisten oppilaitosten oppilailla tulos on ollut positiivinen sillä vuonna 2023 28,8% oli ylipainoisia kun vastaava luku oli vuonna 2021 33,3%. Sein sijaan lukion 1.ja 2 vuoden oppilailla ylipainon osuus on lisääntynyt, sillä vuonna 2023 ylipainoisia oli 29,2% kun vastaava luku oli vuonna 2021 23,3%. Kouluterveydenhuollon käynnit (käynyt kouluterveydenhoitajalla muuten kuin terveystarkastuksessa ovat kasvaneet vertailuvuosien aikana sekä lukion 1.ja 2. vuoden- ja ammatillisen oppilaitosten opiskelijoilla.

Kun tarkastellaan lasten ja nuorten hyvinvointia syrjäytyneisyyden osalta voidaan todeta, että 8. ja 9 luokan oppilailla syrjinnän kokemus on lisääntynyt kahden seurantavuoden aikana 26,2% -> 38,1%. Ammatillisissa oppilaitoksissa syrjinnän kokemus kouluissa on lisääntynyt valtakunnallisesti, mutta positiivista on että Kankaanpäässä ammatillisten oppilaitosten opiskelijoilla syrjinnän kokemus on vähentynyt 16,2% -> 15,7%.

Seksuaalinen härintä on lisääntynyt erityisesti 8.ja 9 luokan oppilailla verailuvuosien aikana 9,8%. Myös koulukiusaamisen kokemus on lisääntynyt kaikissa ikäluokissa.

Työttömien määrä on ollut laskussa, sillä vuonna 2022 työttömiä oli 8,8 %, vuonna 2021 9,7 % ja vuonna 2020 12,8 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä on säilynyt viimeiset kaksi vuotta ennallaan. Heidän osuutensa työttömistä oli noin 2,4 % vuonna 2022 (vuonna 2021 2,5 %). Vaikeasti työllistyvien osuudessa on ollut pientä laskua. Vuonna 2022 vaikeasti työllistettäviä oli 3,7 % kun vuonna 2021 oli 4,2 % ja vuonna 2020 4,5 %. Kankaanpäässä 25-64-vuotiaista 8,8 % saa työkyvyttömyyseläkettä, joista 4,8% saa työkyvyttömyyseläkettä mieleterveysperusteisesti. Tulos on 1-1,5% korkeampi vrt koko maahan/HVA:n keskiarvoon.

Ikärakenteen muutos tulevina vuosina tulee aiheuttamaan palvelurakenteen tarkastelua. Kankaanpääläiset siirtyvät eläkkeelle keskimäärin 60,5-vuotiaana. Satakunnassa se on keskimäärin 60,6 vuotta. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2022 noin 23,3 % Suomen väestöstä oli 65-vuotiaita tai iäkkäämpiä. Kankaanpäässä vastaava osuus oli 30,1 % ja Satakunnan hyvinvointialueella 28,5.

Kankaanpäässä väestöllinen huoltosuhde oli vuonna 2022 (78,6) vuonna 2021 (76,3), kun se Satakunnassa oli (73,5). Koko maassa kyseinen luku oli 62,3.

Rikoksista syyllisiksi epäillyt 18-20 vuotiaiden osalta on huolestuttavaa sekä Kankaanpäässä (225) että Satakunnan hyvinvointialueella (236,5) tapahtuva kehitys joka on selkeästi maan keskiarvoa (128) korkeampi. Suurimmat rikokset kohdistuvat omaisuusrikoksiin.

Kankaanpäässä väestön kulttuurihyvinvointia lisäävät kirjasto-, museo- ja kulttuuripalvelut. Näistä kirjasto- ja kulttuuripalvelut ovat hyvin saavutettavia ja pääosin esteettömiä palveluja. Museon sijainti puolestaan ei ole helposti saavutettavissa julkisen liikenteen lähes puuttuessa ja museorakennus ei ole esteetön. Mainitut seikat vaikuttavat suoraan palvelujen käyttöasteeseen. Laaja julkisen taiteen Taidekehä-kokonaisuus luo väestölle virikkeellistä ja esteettistä kaupunkiympäristöä ja lisää osaltaan kulttuurihyvinvointia.

Kun tarkastellaan HYTE kertomia ja TEA-viisarin tuloksia voidaan todeta, että tulokset ovat parantuneet edellisen vuoden osalta, mutta tehtävää riittää edelleen. Pitkäjänteinen työ ja hyvinvointikertomuksien tulosten tekeminen läpinäkyväksi on osa organisaation poikkihallinnollista kehittymistä hyvinvoinnin ja terveyden osalta. Vuonna 2023 HYTE-summa/asukas on Kankaanpäässä ollut 19,4 euroa / asukas (vuonna 2022 17,6), jolloin väkiluvun (12662) mukaan HYTE-kokonaissumma on 245643 euroa. TEA-viisarin tuloksissa vuoden 2023 tulos on noussut kaikkien sektoreiden osalta tuloksesta 59 -> tulokseen 67.

JOHDANTO

Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on yksi kunnan tärkeimpiä tehtäviä. Terveydenhuoltolaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kunnat ottamaan terveyden ja hyvinvoinnin huomioon kunnan kaikissa toiminnoissa ja päätöksenteossa. Lisäksi lain 12 § mukaan kunnan on seurattava asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin, sekä kunnassa asetettuja tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Valtuustokausittain laadittavan laajan hyvinvointikertomuksen lisäksi valtuustolle on raportoitava vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä tehdyistä toimenpiteistä.

Kankaanpään kaupungin laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021-2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 14.3.2022 § 26. Laajan hyvinvointisuunnitelman keskeiseksi tavoitteeksi on valittu ko. ajankohtana voimassa olleen kaupunkistrategian mukaisesti terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen, osallisuuden vahvistaminen, työllisyyden parantaminen ja arjen turvallisuus. Kankaanpään kaupungin sosiaali- ja terveystoimet siirtyivät vuoden 2023 alusta toimintansa aloittavalle hyvinvointialueelle. Edellämmainituista kuitenkin ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu siirtyivät Kankaanpään kaupungin organisaatioon, mikä mahdollistaa entistä tiiviimmän yhteistyön muiden toimialojen kanssa. Ympäristöterveydenhuollon ydintehtävä on kokonaisuudessaan ennaltaehkäisevää kansanterveystyötä.

Kaikkea hyvinvointiraportissa julkaistavaa tietoa ei ole saatavilla ajantasaisena, varsinkin monen tilastotiedon kohdalla tuoreimmat tiedot ovat vuodelta 2022.

Aktiiviset toimijat vahvistavat kaupungin hyvinvointia, viihtyisyyttä ja elinvoimaisuutta. Kulttuuri- ja nuorisopalveluiden, museon ja kirjastopalveluiden tavoitteena on tarjota ihmisen elämänkaaren eri vaiheissa korkeatasoisia ja monipuolisia palveluita ja siten edistää kuntalaisten hyvinvointia. Kansalaisopiston palvelut ostetaan Petäjä-opistolta Sastamalan koulutuskuntayhtymästä ja musiikkiopiston palvelut Kankaanpään Opistolta.

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019 7-8 §) korostaa eri kunnan toimialojen yhteistyötä. Laki korostaa myös kulttuuritoiminnan tiedon tuottamista ja kulttuuritoiminnan arviointia osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2023

TALOUS

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarvion 19.12.2022 § 94. Talousarviota muokattiin kaupunginvaltuuston päätöksellä 17.6.2023 § 40 siten, että muutoksen jälkeen tilikauden ylijäämäksi ennakoitiin 3,185 miljoonaa euroa, kun se alkuperäisessä talousarviossa oli ennakoitu noin 2,5 miljoonan euron ylijäämää.

Vuodet 2022 ja 2023 eivät ole keskenään vertailukelpoisia, kun kustannuksista ja tuloista noin puolet siirtyi hyvinvointialueelle. Muutoksen jälkeinen tuloveroprosentti on 9,11 % ja kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat: yleinen 1,20, vakituisten asuinrakennusten 0,45 %, muiden asuinrakennusten 1,05 %, voimalaitosten 3,10 % ja rakentamattomien rakennuspaikkojen 4,00 %.

Muutetun talousarvion 2023 vuosikate on noin 8 miljoonaa euroa. Nettoinvestoinnit vuodelle 2023 olivat alkuperäisessä talousarviossa nettomäärältään 6,2 milj. euroa, mutta Tapalan vuodeosastohanke (2 miljoonaa euroa vuona 2023) on toistaiseksi pysäytetty hyvinvointialueen päätöksellä, mikä pienentää tilikauden 2023 ja mahdollisesti myös tulevan suunnitelmakauden investointeja. Kokonaisuutena hankkeeseen oli suunnitelmakaudella varattu 8 miljoonaa euroa.

Syyskuun lopussa kunnille palautettiin Posan pääomia. Koska kuntayhtymän lomapalkkavelka siirtyi hyvinvointialueille. Kankaanpään osuus palautuksesta oli rahana ja osakkeina yhteensä noin 2,1 miljoonaa euroa. Kun huomioidaan sijoitettu pääoma, muodostui satunnaista tuottoa noin 1,97 miljoonaa euroa, minkä kaupunginvaltuusto hyväksyi lisämäärärahana kokouksessaan 13.11.2023. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston

antoi kuitenkin 14.11.2023 vapaaehtoisen lausunnon mukaan kunnan osuus sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen omaisuusjärjestelyistä aiheutuvasta ns. vapaaehtoisen kuntayhtymän peruspää oman muutoksesta kirjattaisiin jäsenkunnan kirjanpitoon vuodelle 2023 kuntayhtymäosuuden arvon ja kunnan peruspääoman muutokseksi.

Kuntajaoston lausunto poikkesi merkittävästi aiemman ohjeen perusteella laaditusta käsityksestä, jonka myös kaupungin tilintarkastusyhteisön asiantuntijat vahvistivat kuntayhtymää purettaessa, jonka perusteella olisi kirjattu satunnainen tuotto. Kuntajaoston päätös tuli kaupungin kannalta erittäin hankalaan ajankohtaan, koska vuoden 2024 veroprosentista piti lain mukaan päättää viimeistään samalla viikolla, kun lausunto laadittiin. Veroprosenttipäätös oli valmisteltu tiedolla, jolla vuosien 2024 ja 2025 ennustettua alijäämää olisi tasoitettu vuoden 2023 ylijäämällä.

Huolimatta kuntajaoston erittäin myöhään tulleesta lausunnosta on palautunut omaisuus aidosti kaupungin palvelutuotannon ja investointien käytettävissä. Tilikauden ylijäämä on lokakuun lopussa 7,5 miljoonaa euroa ja se sisältää tässä vaiheessa muihin toimintatuottoihin kirjatun 1,97 miljoonan euron PoSan purkamistuoton. Ilman tätä olisi ylijäämä ollut 5,5 miljoonaa euroa.

Koko vuoden muutetun talousarvion ylijäämäksi oli arvioitu 3,185 miljoonaa euroa ja PoSan satunnainen tuotto 2 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos tulee arvioiden mukaan heikkenemään, koska verotuloja on tilitetty etupainotteisesti. Koko vuoden tulokseen vaikuttaa olennaisesti marras-joulukuun verotilitykset. Kuntaliiton lokakuisten arvioiden mukaan koko vuoden kuntaverojen kertymä olisi noin 0,5 miljoonaa euroa talousarviota suurempi ja yhteensä verotulot ylittyisivät noin 0,8 miljoonaa euroa. Tämä toteutuessaan kompensoisi mahdollisia menoylityksiä, joita kasvatukseen ja opetukseen arvioidaan kertyvän noin 0,5 miljoonaa euroa. Verotuloarvion talousarviota parempaan toteutumiseen kuitenkin liittyy merkittävää epävarmuutta, jolloin talousarvio-muutosta ei syksyn kokouksissa esitetty.

Vaikka vuosien 2022 ja 2023 välillä on useita vertailua hankaloittavia eriä johtuen sote uudistuksesta, voidaan arvioida jo nyt, että tulosalueen kasvatusta ja opetus talousarvioon varatut määrärahat tulevat todennäköisesti ylittymään johtuen pääasiassa palkankorotuksista sekä valmistavan opetuksen aiheuttamista menoista. Valmistavan opetuksen tulot kertyvät valtionosuuksina viiveellä vuonna 2025. Tilikauden 2023 tulos on muodostumassa ylijäämäiseksi, mutta aiempien ennusteiden mukaisesti vuoden 2024 talousarviota joudutaan valmistelevaan lautakuntien esitysten perusteella vähintään miljoonaa euroa alijäämäisistä lähtökohdista. Vuoden 2023 ylijäämän

lopulliseen tasoon vaikuttaa merkittävästi loppuvuoden verotilityksien määrä.

Kankaanpään kaupungin vuosittaiset tulokset ovat suunnitelmavuosille painumassa merkittävästi alijäämäiseksi. Kaupungilla on kumulatiivista ylijäämää vuoden 2023 lopussa arviolta vajaa 9 miljoonaa euroa. Ylijäämä tulee merkittävästi pienenemään suunnitelmakauden aikana. Taloussuunnitelmavuosien lopussa kumulatiivista ylijäämää tulee olemaan vajaa kolme miljoonaa euroa.

Yli- ja alijäämän kehittymiseen vaikuttaa verotulojen kautta merkittävästi yleisen talouden kehitys ja väestökehitys. Lisäksi kehitykseen vaikuttavat TE-uudistus ja hyvinvointialueuudistuksen jälkeinen valtionosuuksien kehittyminen sekä tulevat palkkaratkaisut. Vuosille 2024-25 liittyy muutoksinneen siten paljon epävarmuutta.

YHTEENVETO VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILASTA IKÄRYHMITTÄIN

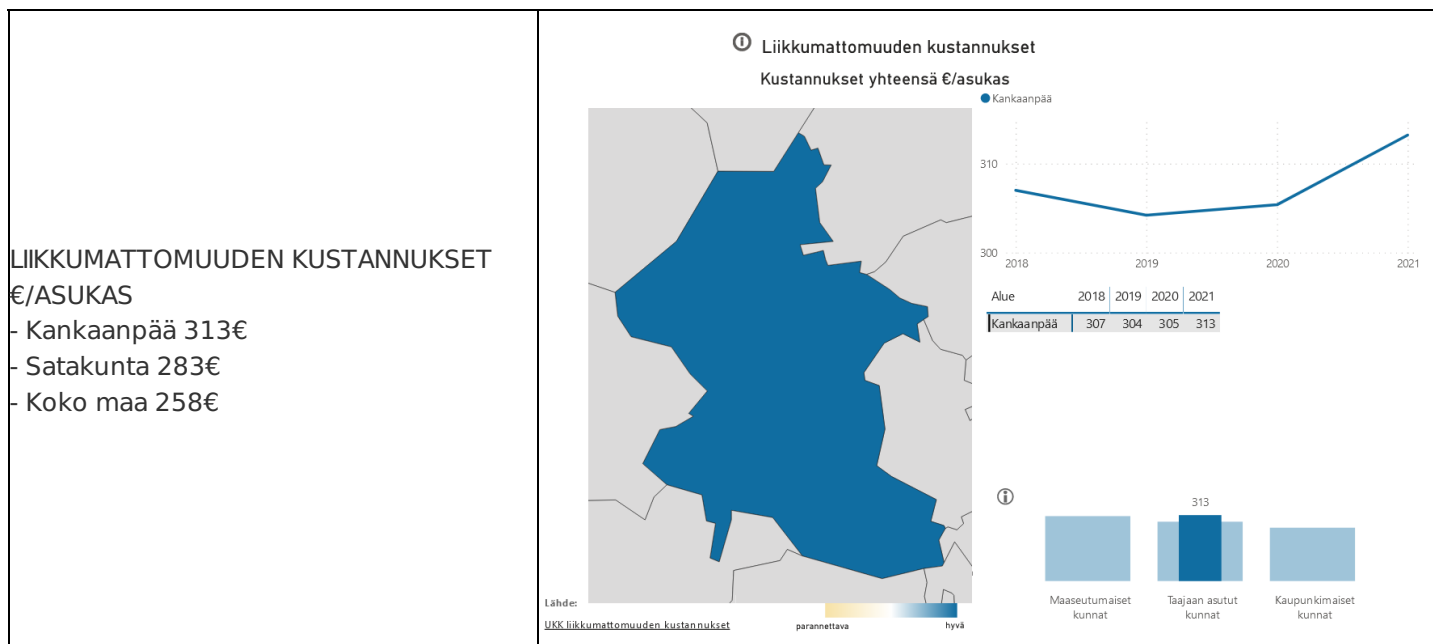
Väestöryhmä	Mittari	Vuonna 2023	Vuonna 2022	Vuonna 2021
Väestö	Huoltosuhde, demografineninfo ind. 761	-	78,6	76,3
	Lapsiperheet, % perheistäinfo ind. 179	-	33,5	33,8
	Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulotinfo ind. 3126	-	25,7	25,3
	Äänestysaktiivisuus			
	- eduskuntavaaleissainfo ind. 3077	70,3	-	-
	- hyvinvointialuevaaleissainfo ind. 229		49,2	-
	- kuntavaaleissa, %info ind. 3076			59,4
		-		
	Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet vuoden aikana yhteensäinfo ind. 1248		476	511
	Kunnan yleinen pienituloisuusasteinfo ind. 3099		17,8	17,5

Työikäiset	Työlliset, % väestöstä info ind. 2328	-	38,7	38,5
	Koulutustasomittain info ind. 180	-	310,5	307,5
	Työttömät, % työvoimasta info ind. 181	-	8,8	9,7
	Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta info ind. 3562	100	2,4	2,5
	Nuorisotyöttömät, % 18 - 29-vuotiaasta työvoimasta info ind. 189	-	11,5	14,2
	Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista info ind. 3071	-	3,7	4,2
Ikäihmiset	Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 1570	-	91,3	91,2
	Säännöllisen kotihoidon 75 - 79-vuotiaat asiakkaat info ind. 3319	-	58	50
	Säännöllisen kotihoidon 80 - 84-vuotiaat asiakkaat info ind. 3320	-	69	96
	Omaishoidon tuki, 75 - 84-vuotiaat hoidettavat vuoden aikana, kunnan kustantamat palvelut info ind. 2103	-	53	43
	Omaishoidon tuki, 80 - 84-vuotiaat hoidettavat vuoden aikana, kunnan kustantamat palvelut info ind. 2306	-	23	20
Lapset, nuoret, perheet	Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky info ind. 5477	48,1	44,6	40,6
	Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky info ind. 5478	41,7	38,4	59,8
	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 3219	-	-	7,8
Terveys	Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 699	-	0,7	0,4
	Sairauspäivärahaa saaneet 16 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä info ind. 475	-	218,2	126,9

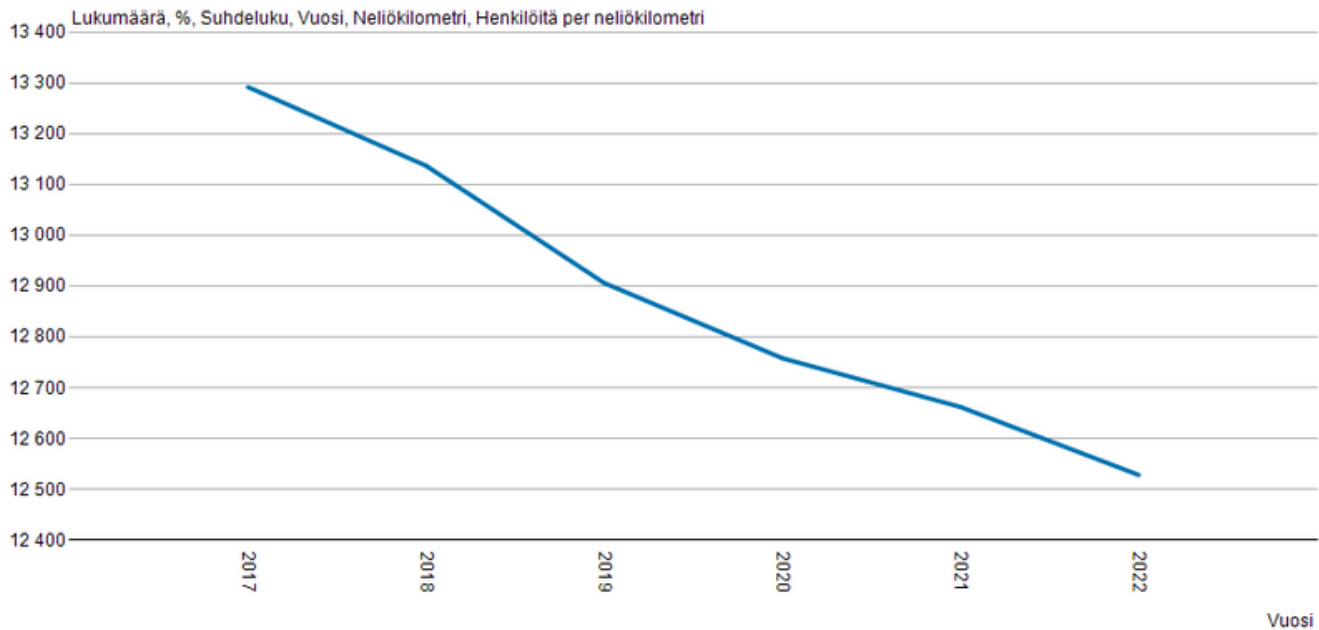
Liikunta, a, kulttuuri	Liikuntaneuvonnassa käyneiden asiakkaiden määrä	77 hlöä	-	-
	Kirjastokäynnit	75 693	57 105	43 995
	Kirjastolainat	184 306	174 248	160 216

LIKKUMATTOMUUDEN KUSTANNUKSET

VÄESTÖ

Tunnuslukuja väestöstä muuttujina Vuosi. Kankaanpää, Väestö 31.12..

Kankaanpään väkiluku 31.12.2022 oli 12 529 henkilöä. Vuotta aiemmin se oli Kankaanpäässä ja Honkajoella yhteensä 12 659 asukasta. Asukasluku väheni vuoden aikana - 130 henkilöllä. Väestömäärä lokakuun lopussa 2023 oli 12 413, vähennystä on siten vuoden alusta - 116 henkilöä. Asukasluvussa eivät pääosin vielä tällä hetkellä ole mukana kaupungissa asuvat ukrainalaiset. Ukrainalaiset huomioiden kaupungin alueella on väestöä aiempaa enemmän. Vuoden 2022 lopussa väestöstä alle 15-vuotiaita oli 1 746 (vuonna 2021: 1 765), 15-64-vuotiaita 7 014 (7 179), 65-84-vuotiaita 3 305 (3 268) ja yli 85-vuotiaita yhteensä 464 (447).

Kankaanpään väestömuutos on ollut merkittävä viimeisen kymmenen vuoden aikana. Nykyisen Kankaanpään alueella oli vuonna 2010 yhteensä 14 015 asukasta. Reilussa kymmenessä vuodessa väestömuutos on ollut yli 1500 henkilöä. Kankaanpään kaupungin talousarvioissa ja tilinpäätöksissä on seurattu Tilastokeskuksen vuonna 2021 laatimaa väestöennustetta. Tilastokeskuksen väestöennusteesta syksyiltä 2021 kaupungin asukasluku vähentyisi 31.12.2021 tilanteesta vuoteen 2030 mennessä 1 146 henkilöllä, josta 531 henkilöä vuoteen 2025 mennessä.

Vuonna 2030 kaupungin asukasluku olisi ennusteen mukaan 11 383 henkilöä. Ikäryhmittäin muutosta tarkasteltaessa 0-14 vuotiaiden määrä on vähentynyt 336:lla vuosien 2010 ja 2022 välillä. Vuoden 2022 lopussa ikäryhmän lapsia oli 1 746. Vuoteen 2025 mennessä 0-14 vuotiaiden määrä vähenee ennusteen mukaan 119 lapsella vuoden 2022 tasosta. Vuoteen 2030 mennessä 0-14 vuotiaiden määrä vähentyisi yhteensä 357 lasta eli keskimääräisesti noin 24 lasta ikäluokkaa kohden. Huomioitavaa on, että ennusteet eivät sisällä ukrainasta muuttaneita, mikä voi muuttaa ennusteen tilannetta.

15-64 vuotiaita oli vuoden 2022 lopussa 7 014 henkilöä, kun heitä vuonna 2010 oli 2114 enemmän. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan 15-64 vuotiaiden määrä vähentyisi vuoteen 2030 mennessä 1 082 henkilöllä. 65-84 vuotiaita oli vuoden 2022 lopussa 3 305 ja yli 85-vuotiaita 464. Vuoteen 2030 mennessä 65-84 vuotiaiden määrä kasvaisi 188 henkilöllä ja yli 85-vuotiaiden määrä kasvaisi 105. Ennustetulla väestömuutoksella tulisi olemaan merkittäviä vaikutuksia sekä kaupungin palvelurakenteeseen, palvelujen rahoitukseen sekä tarpeeseen kaupungin pito- ja vetovoiman kasvattamisessa

Työssä käyvien määrä ja sitä kautta verotulot pienenevät. Lasten määrä vähenee ja ikäihmisten määrä kasvaa.

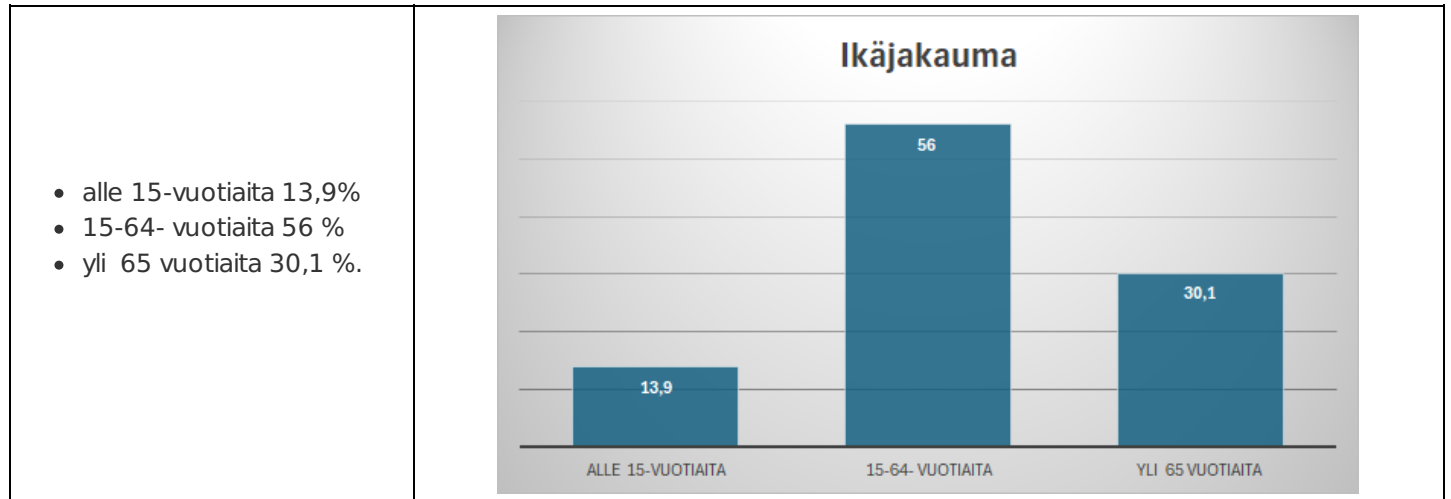
Hyvinvointialueiden

toiminnan aloitus 2023 alussa vaikuttaa osaltaan väestömuutoksen vaikutuksiin, kun kasvaneen ikäihmisväestön väistämättä tarvitsemien sote-palvelujen järjestäminen siirtyi pois kuntien vastuulta. Koska vuosien 2021 ja erityisesti vuoden 2022 sote-menot kasvoivat voimakkaasti, heijastuu se kuitenkin voimakkaasti pienentyneinä valtionosuuksina.

Tilastokeskuksen tietojen mukaan vuoden 2023 lopussa kankaanpäälaisistä 57,1 % eli 7 232 oli syntyperäisiä kankaanpäälaisiä ja 5 430 eli 42, % oli muualla syntyneitä. Nykyisen Kankaanpään alueella syntyneitä Suomen väestöön kuuluvia oli vuoden 2021 lopussa 17 459 henkilöä. Kankaanpäässä syntyneitä muualla asuvia on siten yli 10 000.

Syntyvyys on kuitenkin viime vuosina laskenut niin Kankaanpäässä kuin koko Suomessa. Kaupunki on tilannut MDI:ltä erillisen väestöennusteen, jossa väestön kehitystä on ennustettu erilaisista lähtökohdista

Väestöstä

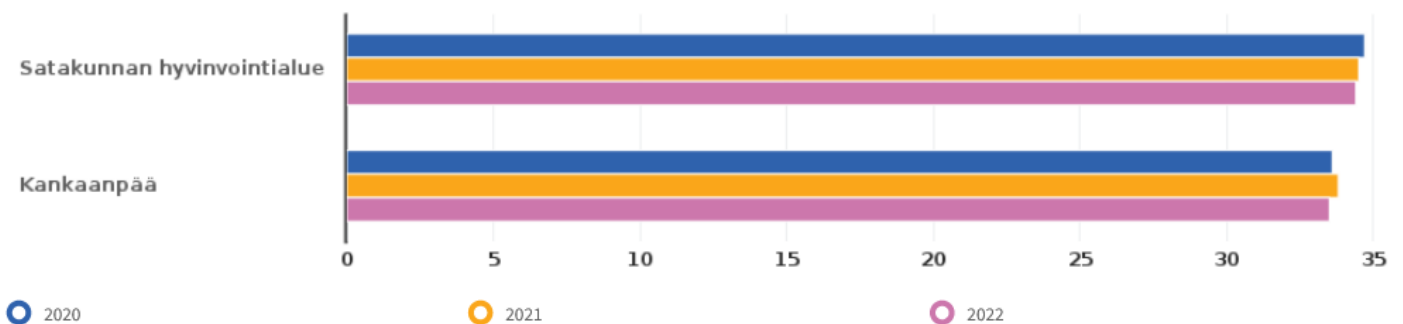

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2022 noin 23,3 % Suomen väestöstä oli 65-vuotiaita tai iäkkäämpiä. Kankaanpäässä vastaava osuus oli 30,1 % ja Satakunnan hyvinvointialueella 28,5.

LAPSIPERHEET

Lapsiperheet, % perheistä

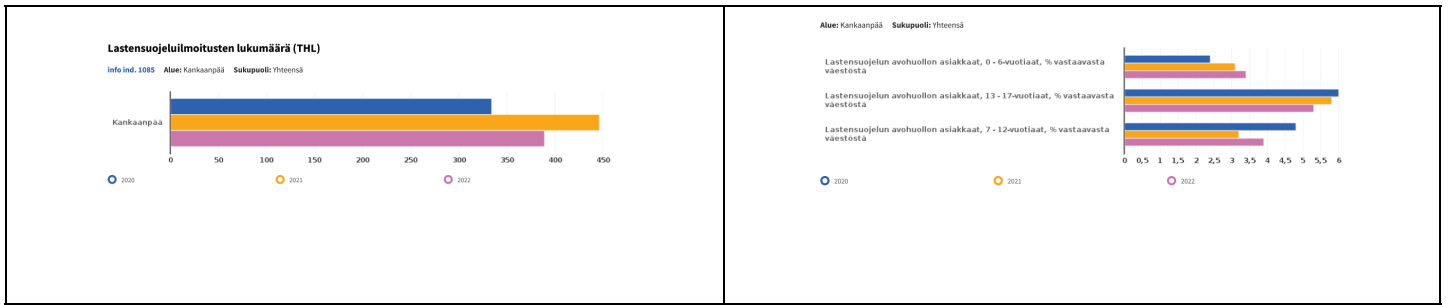
info ind. 179 Sukupuoli: Yhteensä

Lapsiperheiden suhteellinen osuus on pysynyt samana. Vuonna 2021 Kankaanpäässä oli lapsiperheitä 33,8 % (vuonna 2020 33,6 %). Satakunnassa vastaava luku oli vuonna 2021 34,5 %. Yhden vanhemman perheiden määrä on noussut hieman. Vuonna 2021 yhden vanhemman lapsiperheitä oli 24,8 % vrt. vuonna 2020 24 %. Avioerojen määrä laski vuodesta 2020 (20,6) vuoteen 2021 (18). Satakunnassa vastaava luku oli 17,2. Luku kuvaa avioerojen määrää 25-64-vuotiailla 1 000 vastaavan ikäistä naimisissa olevaa kohden. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneita kotitalouksia oli vuoden 2021 aikana yhteensä 82 (-3 vuoteen 2020 nähden).

Indikaattorista "Lapsiperheet, % perheistä" [id:179] ei ole tietoja vuodelta/vuosilta 2023

Lastensuojeluilmoitukset, Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärät

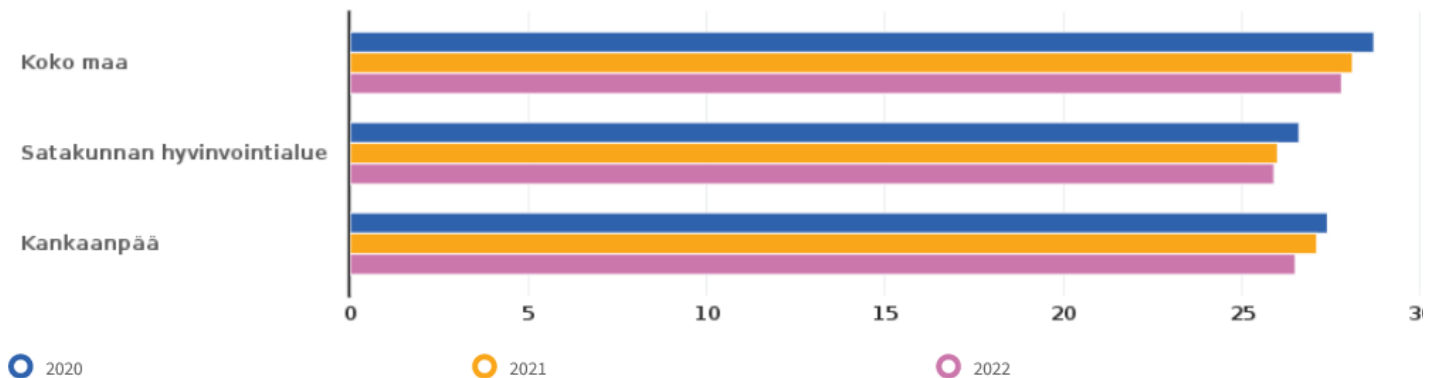
Indikaattorista "Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)" [id:1085] ei ole tietoja vuodelta/vuosilta 2023

Lastensuojeluilmoitusten määrässä on laskua (v. 2021: 446 kpl ja vuonna 2022: 389). On huomioitava, että samasta lapsesta voidaan tehdä useita ilmoituksia, eli indikaattori ei kerro lasten lukumäärää. Koko maassa ja Satakunnan hyvinvointialueella lastensuojeluilmoitusten määrä on noussut vartailuvuosien aikana.

Asuminen

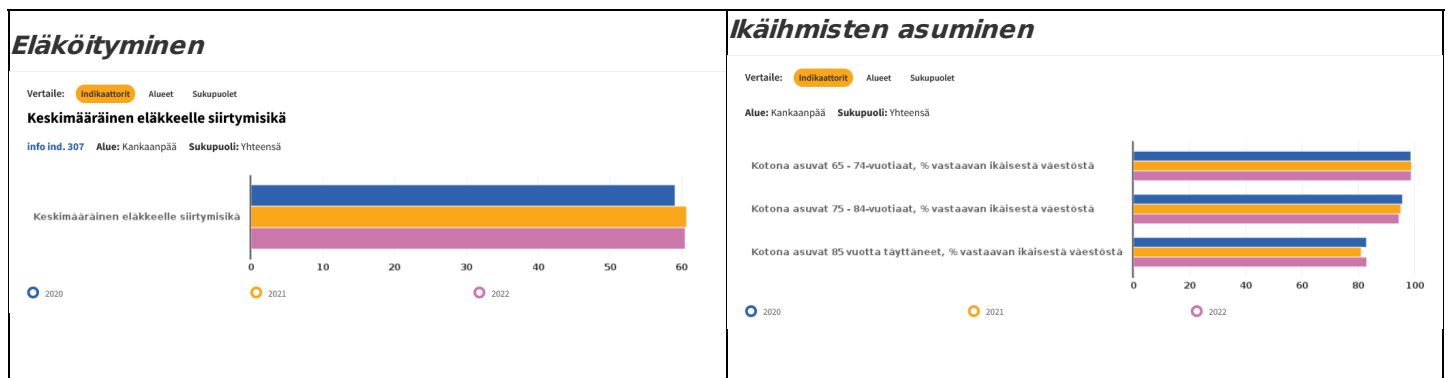
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

info ind. 190 Sukupuoli: Yhteensä

Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien prosentuaalinen osuus kaikista lapsiasuntokunnista on laskenut hieman vuodesta 2020 (27,4) vuoteen 2022 (26,5). Lapsiasuntokunta on asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun. Noin neljännes Kankaanpäälaisistä lapsiasuntokunnista asuu määritelmän perusteella ahtaasti.

IKÄIHMISET

Kankaanpäälaiset siirtyvät eläkkeelle keskimäärin 60,5-vuotiaana. Satakunnassa se on keskimäärin 60,6 vuotta.

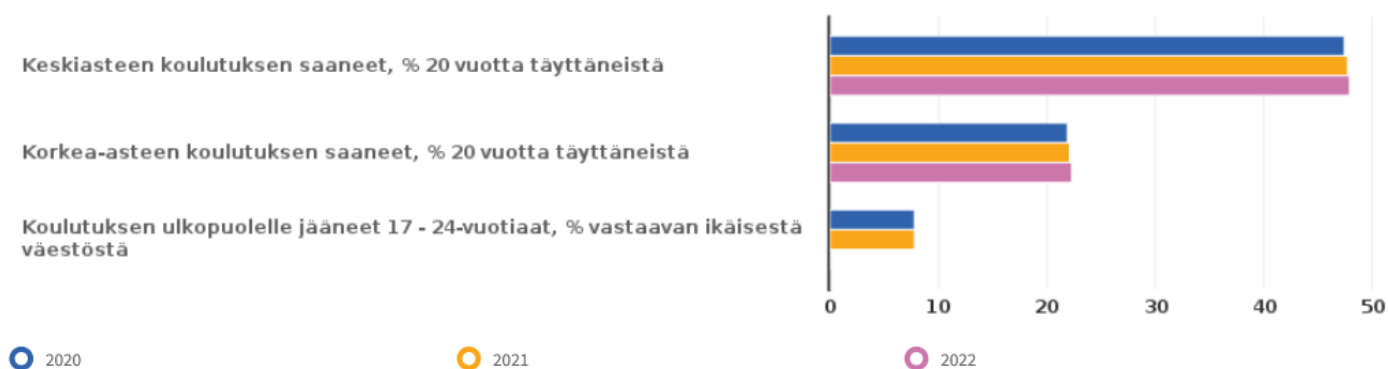

Kotona asuvien määrä laskee tasaisesti vanhemmissa ikäryhmissä.

KOULUTUS

Vertaile: **Indikaattorit** Alueet Sukupuolet

Alue: Kankaanpää Sukupuoli: Yhteensä

Kankaanpäässä väestön koulutustaso on pysynyt samansuuntaisena vertailuvuosina.

Vuonna 2022 Keskiasteen koulutuksen saaneet, % 20 vuotta täyttäneistä oli Kankaanpäässä 47,9% ja Satakunnassa 45,5.

Korkea-asteen koulutuksen saaneet, % 20 vuotta täyttäneistä oli Kankaanpäässä 22,3% ja Satakunnassa 27,1%.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä oli Kankaanpäässä 7,8% ja Satakunnassa 7,7%.

Indikaattorista "Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä" [id:3219] ei ole tietoja vuodelta/vuosilta 2022, 2023

Indikaattorista "Keskiasteen koulutuksen saaneet, % 20 vuotta täyttäneistä" [id:3193] ei ole tietoja vuodelta/vuosilta 2023

Indikaattorista "Korkea-asteen koulutuksen saaneet, % 20 vuotta täyttäneistä" [id:3195] ei ole tietoja vuodelta/vuosilta 2023

ELINVOIMA

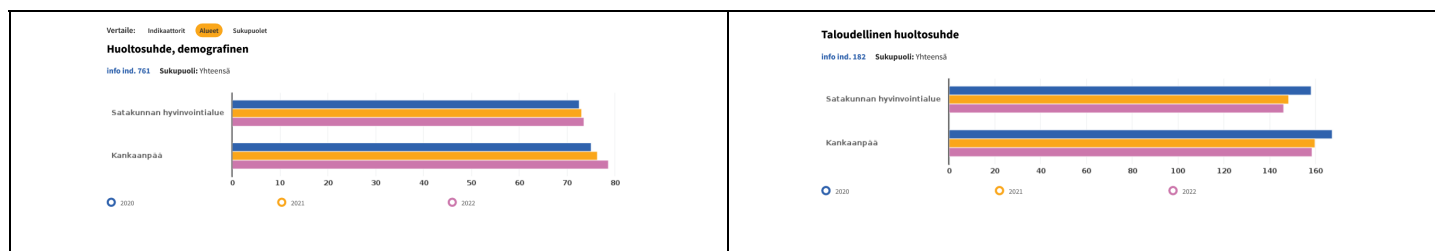
Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022
Kunnan yleinen pienituloisuusaste info ind. 3099	Satakunnan hyvinvointialue	yhteensä	13,3	14,0	14,2
	Kankaanpää		17,2	17,5	17,8
Lasten pienituloisuusaste info ind. 228	Satakunnan hyvinvointialue		11,4	12,2	11,7
	Kankaanpää		15,5	15,7	14,0

Kunnan yleinen pienituloisuusaste kuvaa, kuinka suuri osa alueen väestöstä kuuluu kotitalouksiin, joiden tulot jäävät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle. Kyse on mittarista, joka kuvaa väestön asemaa suhteellisella tulojakaumalla. Pienituloisuuden raja lasketaan joka vuosi uudestaan koko väestön valtakunnallisesta tulojakaumasta. Kaikilla alueilla on käytössä sama pienituloisuusraja. Näin ollen indikaattori kuvaa sitä, kuinka suuri

osa alueen väestöstä on valtakunnallista mittapuuta käyttäen pienituloisia. Pienituloisuus on suhteellista ja sen raja on Eurostatin määritelmän mukaisesti 60 % mediaanitulosta, mikä tarkoittaa yhden hengen taloudelle noin 1 350 euroa kuukaudessa vuonna 2021. Pienituloisuusasteen tulokset ovat vuodelta 2021. Kankaanpäässä pienituloisia oli vuonna 2022 17,8 % kun luku vuonna 2021 oli 17,5 %. Satakunnassa vastaava luku oli 14,2 %.

Lasten pienituloisuusaste -indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaitten henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä. Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan ekvivalentin rahatulon (uudistetulla OECD-skaalalla laskien) mediaanista kunakin vuonna. Indikaattorin tulos on vuonna 2022 Kankaanpäässä 14 % (vuonna 2021 15,7 %) ja Satakunnassa 11,7 %.

Huoltosuhde

Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde kuvaa lasten ja vanhuseläkeikäisten määrän suhdetta työikäisen väestön määrään. Kyseinen mittari pohjautuu ainoastaan väestön ikärakenteeseen eikä se ota huomioon työllisyyttä. Mitä enemmän kunnassa on lapsia ja/tai ikäihmisiä, sitä korkeampi on huoltosuhdetta mittaava arvo. Kankaanpäässä väestöllinen huoltosuhde oli vuonna 2022 (78,6) vuonna 2021 (76,3), kun se Satakunnassa oli (73,5). Koko maassa kyseinen luku oli 62,3.

Indikaattorista "Huoltosuhde, demografinen" [id:761] ei ole tietoja vuodelta/vuosilta 2023

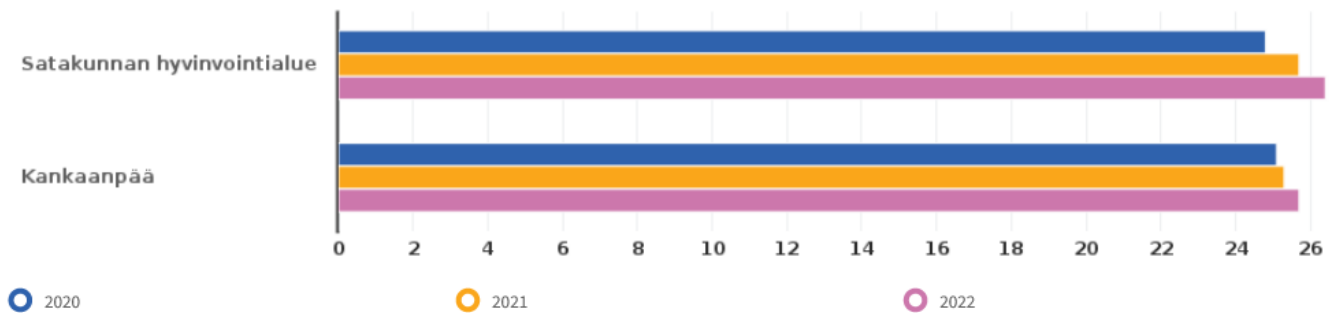
Taloudellinen huoltosuhde kuvaa puolestaan työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien yhteenlaskettua määrää suhteessa työllisten määrään. Työssäkäyntitilastossa lasketaan, kuinka monta työtöntä ja työvoiman ulkopuolella olevaa on sataa työllistä kohden. Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan taloudellinen huoltosuhde oli Suomessa 133,4 vuonna 2021. Maakuntien välisessä vertailussa taloudellinen huoltosuhde oli vuonna 2021 matalin Uudellamaalla, jossa sataa työssäkäyvää kohti oli 114 työtöntä ja työvoiman ulkopuolella olevaa henkilöä. Uudenmaan jälkeen taloudellinen huoltosuhde oli matalin Ahvenanmaalla (115) sekä Pohjanmaalla (126). Korkeimmat taloudelliset huoltosuhteet vuonna 2021 olivat Pohjois-Karjalassa (167), Etelä-Savossa (165), Kymenlaaksossa (160) ja Kainuussa (160). Kankaanpäässä taloudellinen huoltosuhde oli 159,8 vuonna 2021. Siinä on positiivinen suuntaus aiempaan verrattuna, sillä edellisenä vuonna 2020 kyseinen luku oli 167,3.

Indikaattorista "Taloudellinen huoltosuhde" [id:182] ei ole tietoja vuodelta/vuosilta 2023

TULOJEN JAKAUTUMINEN

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

info ind. 3126 Sukupuoli: Yhteensä

Käytettävissä olevien tulojen gini-kerroin ilmaisee tarkasteltavan alueen asutokuntien käytettävissä olevien rahatulojen jakautumista. Gini-kertoimen laskennassa asutokunnan käytettävissä oleva rahatulo jaetaan asutokunnan kulutusyksikköluvulla. Kulutusyksikköluvu huomioi sen, että asutokunnat ovat kooltaan ja rakenteeltaan erikokoisia. Asutokunnan käytettävissä olevat rahatulot on muodostettu laskemalla yhteen asutokunnan jäsenten yhteenlasketut palkkatulot, yrittäjätulot, omaisuustulot (pl. laskennalliset tuloerät) sekä saadut tulonsiirrot ja vähentämällä näistä maksetut tulonsiirrot. Asutokunnan kulutusyksikköluvu summataan asutokunnan jäsenistä siten, että asutokunnassa yksi aikuinen saa arvon 1, muut yli 13-vuotiaat saavat arvon 0,5 ja alle 13-vuotiaat lapset saavat arvon 0,3. Kulutusyksikköluvulla jaetusta käytettävissä olevasta rahatulosta käytetään yleisesti nimitystä ekvivalentti käytettävissä oleva rahatulo, mikä Gini-kertoimen laskennassa viedään asutokunnan jokaiselle jäsenelle. Gini-kertoimen arvot esitetään usein myös sadalla kerrottuna, jolloin kertoimen maksimiarvo on 100. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisempi tulonjako on. Kankaanpäässä luku oli vuonna 2022 25,7 kun se vuonna 2020 oli 25,1. Satakunnassa vastaavat luvut olivat 26,4 ja 24,8.

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI

Ravitsemus

Perheellä on tärkeä rooli koululaisen ruokailutottumusten kehittämisessä. Säännölliset perheen yhteiset ateriat ja vanhempien kiinnostus ruoan terveellisyyteen ovat yhteydessä lapsen ruokavalion ja myös koulussa syödyn lounaan täysipainoisuuteen. Päivittäinen aamupalan ja yhteisen perheaterian nauttiminen ovat puolestaan yhteydessä koululounaalle osallistumiseen.

Päivittäin on hyvä syödä säännöllisin väliajoin, esimerkiksi aamupala, lounas ja päivällinen, sekä tarvittaessa 1-2 välipalaa. Säännöllinen ateriarhythmi pitää veren sokeripitoisuuden tasaisena pitkin päivää. Se tukee tervettä kasvua ja painonkehitystä ja suojaa hampaita reikiintymiseltä. Säännöllinen ateriarhythmi auttaa syömään kohtuullisesti yksittäisillä aterioilla ja vähentää turhien välipalojen mielitekoja sekä napostelua tai ahmimista. Ruokailujen rytmittäminen osaksi päivän kulkua on osa arjen hallintaa. Lapsena ja nuorena opitut tavat luovat pohjaa tasapainoiselle ja kohtuulliselle syömiselle läpi elämän. Kunnollinen koulu- tai opiskelijalounas keskipäivällä edistää parhaimmillaan jaksamista ja ylläpitää opiskeluvireyttä sekä antaa mahdollisuuden päivittäin seurustella rauhassa kavereiden kanssa.

Kaikissa peruskouluissa, ammattioppilaitoksissa ja lukioissa tarjotaan maksuton lämmin pääruoka puolen päivän tienoilla kaikille oppilaille. Tämä on kansainvälisesti arvostettu, merkittävä etuoikeus koululaisille ja opiskelijoille. Ateria on suunniteltu täysipainoiseksi, ravitsevaksi pääateriaksi. Koululaisten ja opiskelijoiden ruokailun järjestämistä ja tarjotun ruoan laatua ohjataan peruskouluissa Syödään ja opitaan yhdessä – kouluruokailusuosituksella ja ammattioppilaitoksissa ja lukioissa Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä ruokailusta -ruokailusuosituksella.

Viimeisimmän Terveiden ja hyvinvointilaitoksen kyselyn mukaan kaikki koululaiset ja opiskelijat eivät nauti kotona aamupalaa. Aamupala väliin jättävien määrä kasvaa oppilaan iän myötä, niin Kankaanpäässä kuin Suomessa yleisestikin. **Kankaanpäässä huolestuttavaa on aamupalan väliinjäättämisellä vertailuvuosina 4 ja 5 luokka 36% -> 38,1%, ammatillinen oppilaitos 46,6% -> 50,5% sekä lukion 1. ja 2. luokan oppilaista 28,2% -> 30,8%.**

Hyvää on että 8 ja 9 luokan oppilailla aamuplän väliin jättäminen on pienentynyt vertailuvuosina 45,6% -> 41,2%.

Myös lounasruokailu väliin jättäminen on kasvanut 8 ja 9 luokan oppilailla 22,5% -> 25,5% sekä ammatillisten oppilaitosten oppilailla 18,9% -> 30,5%.

Hyvää on että lukion 1 ja 2 luokan oppilailla lounaan väliin jättäminen on pienentynyt vertailuvuosina 19,1% -> 15,4%.

Tähän haasteeseen on pyritty vastaamaan maksuttomalla aamupalakokeilulla. Lisäksi kouluruuan houkuttelevuutta ja monipuolisuutta on pyritty lisäämään mm. toiveruokapäivillä ja kasvisruokavaihtoehdolla. Lisäksi Kankaanpäässä on mahdollista osallistua maksulliseen välipalaan.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2021	2023
Ei syö aamupalaa joka arkiamu, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) info ind. 4820	Koko maa	yhteensä	27,3	29,7
	Satakunnan hyvinvointialue		28,2	31,5
	Kankaanpää		36,0	38,1
Ei syö aamupalaa joka arkiamu, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 319	Koko maa		41,8	42,1
	Satakunnan hyvinvointialue		44,1	44,4
	Kankaanpää		45,6	41,2
Ei syö aamupalaa joka arkiamu, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info ind. 325	Koko maa		51,4	52,6
	Satakunnan hyvinvointialue		52,3	52,5
	Kankaanpää		46,6	50,5
Ei syö aamupalaa joka arkiamu, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info ind. 323	Koko maa	34,7	37,0	
	Satakunnan hyvinvointialue	30,7	36,2	
	Kankaanpää	28,2	30,8	
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 3904	Koko maa	34,4	38,0	
	Satakunnan hyvinvointialue	28,5	32,0	
	Kankaanpää	22,5	25,5	
Ei syö koululounasta päivittäin, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info ind. 3938	Koko maa	38,1	38,8	
	Satakunnan hyvinvointialue	34,3	33,6	
	Kankaanpää	18,9	30,5	
Ei syö koululounasta päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info ind. 3923	Koko maa	30,0	31,4	
	Satakunnan hyvinvointialue	24,5	29,6	
	Kankaanpää	19,1	15,4	

Kankaanpään perusopetuksessa on käytössä uusi oppilaiden poissaolojen ennaltaehkäisymalli. Terveiden ja hyvinvointilaitoksen kyselyn mukaan kankaanpääläisten oppilaiden poissaolojen ennaltaehkäisy ja seuranta on toteutunut erinomaisesti Satakunnan hyvinvointialueeseen sekä koko maahan nähden. Oppilaiden hyvinvointiin vaikuttaa merkittävästi myös tarjolla oleva pedagoginen ja oppilashuollollinen tuki. THL:n tilaston mukaan vuonna 2021 Kankaanpään opettaja- ja ohjaajamitoitus on selvästi parempi kuin Satakunnan hyvinvointialueen tai koko maan tilanne. Oppilaiden saama oppilashuollollinen tuki (koulupsykologi, kuraattori) on myös selkeästi parempi Kankaanpäässä kuin verrokkialueilla Satakunnan hyvinvointialue ja koko maa. Kaupunkimme koululääkäripalvelujen saatavuus on selvästi heikompi kuin Satakunnan hyvinvointialueella ja koko maassa.

KOULUTERVEYSKYSELY

Elämänsä tyytyväinen

Viimeisimmän Terveiden ja hyvinvointilaitoksen vuonna 2023 teettämän kyselyn mukaan kankaanpääläiset lasten ja

nuorten tyytyväisyys elämään on laskenut kaikilla ikäluokilla.

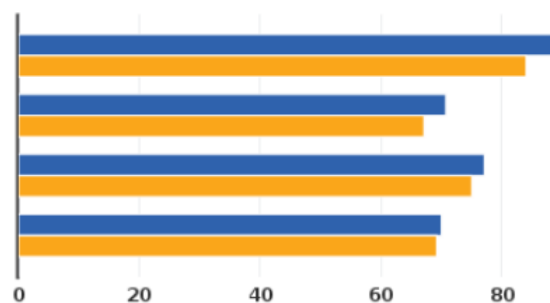
Alue: Kankaanpää **Sukupuoli:** Yhteensä

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

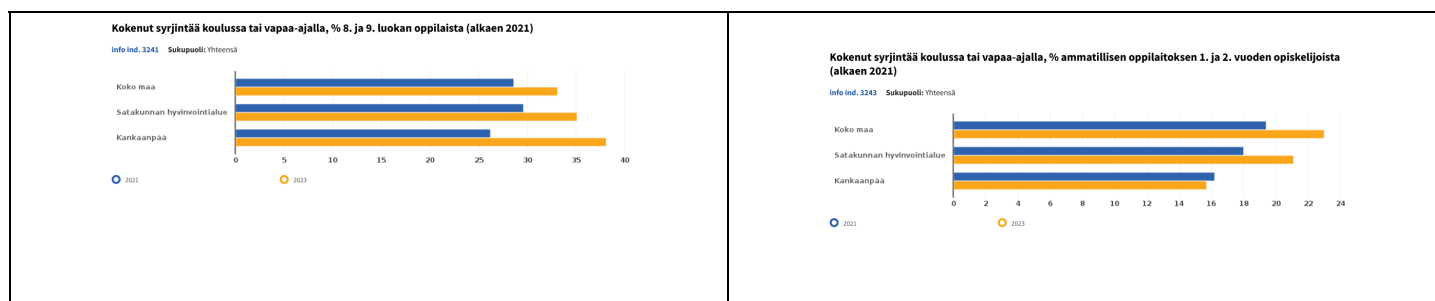
2021

2023

Kun tilastoa verrataan koko maahana / satakunnan hyvinvointialueeseen voidaan havaita luvut ovat laskeneet kaikissa ikäluokissa.

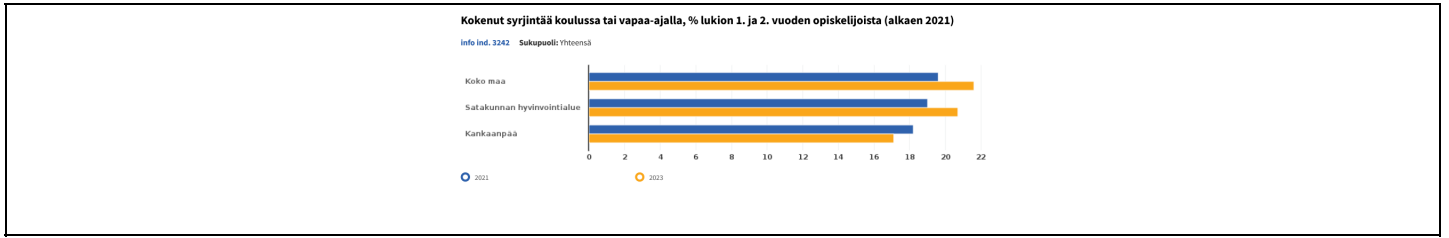
Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2021	2023
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) info ind. 4811	Koko maa	yhteensä	85,1	85,1
	Satakunnan hyvinvointialue		85,0	84,6
	Kankaanpää		89,1	84,0
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) info ind. 4700	Koko maa	yhteensä	68,2	65,7
	Satakunnan hyvinvointialue		69,2	66,4
	Kankaanpää		70,7	67,1
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) info ind. 4701	Koko maa	yhteensä	70,8	66,2
	Satakunnan hyvinvointialue		71,9	69,9
	Kankaanpää		77,1	75,0
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) info ind. 4702	Koko maa	yhteensä	68,4	66,9
	Satakunnan hyvinvointialue		71,0	66,2
	Kankaanpää		70,0	69,2

Syrjinnän kokemus

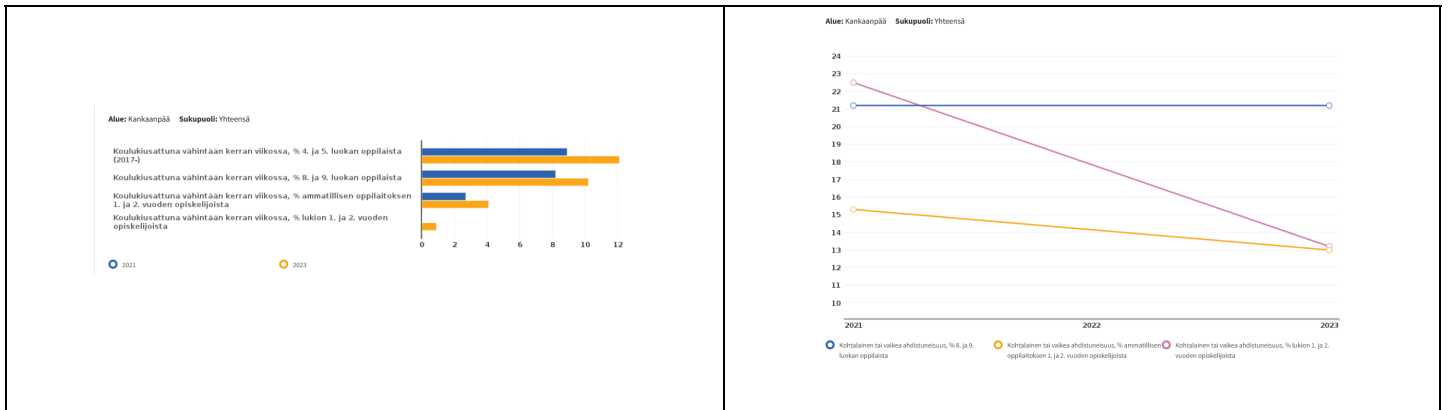
8. ja 9 luokan oppilailla syrjinnän kokemus kouluissa on lisääntynyt valtakunnallisesti. Huolestuttavaa on että Kankaanpäässä 8. ja 9 luokan oppilaista syrjinnän kokemus on lisääntynyt kahden seurantavuoden aikana 26,2% -> 38,1%.

Ammatillisissa oppilaitoksissa syrjinnän kokemus kouluissa on lisääntynyt valtakunnallisesti, mutta **positiivista on että Kankaanpäässä ammatillisten oppilaitosten opiskelijoilla syrjinnän kokemus on vähentynyt 16,2% -> 15,7%.**

1. ja 2 vuoden lukiolaisten syrjinnän kokemus kouluissa on lisääntynyt valtakunnallisesti, **mutta positiivista on että Kankaanpäässä syrjinnän kokemus on vähentynyt.**

Koulukiusaaminen/ahdistuneisuus

Koulukiusaamisen kokemus on lisääntynyt kaikissa ikäluokissa.

Tulokset osoittavat että ahdistuneisuus on vähentynyt erityisesti ammatillisten ja lukion opiskelijoiden osalta. Sen sijaan 8.ja 9 luokan oppilaiden osalta ahdistuneisuus on säilynyt samalla tasolla tarkasteluviuosien aikana

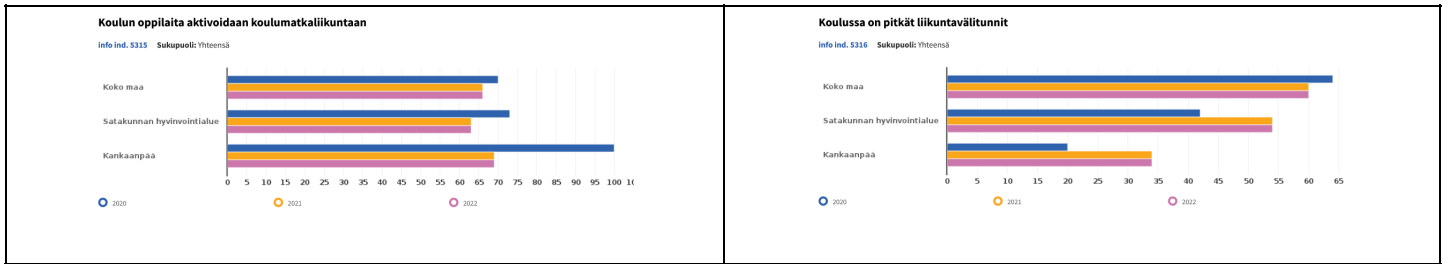
Seksuaalinen häirintä

Alue: Kankaanpää Sukupuoli: Yhteensä

Seksuaalinen häirintä on lisääntynyt erityisesti 8.ja 9 luokan oppilailla verailuvuosien aikana 9,8%.

Koululiikunta

Indikaattorista "Koulun oppilaita aktivoidaan koulumatkaliikuntaan" [id:5315] ei ole tietoja vuodelta/vuosilta 2023

Kankaanpäässä koulun oppilaita aktivoidaan koulumatkaliikuntaan tulos on 69 kun se on Satakunnan hyvinvointialueella 63 ja koko maassa 66. Indikaattori ilmaisee pistemäärän, joka on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa aktivoidaan oppilaita koulumatkaliikuntaan.

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit. Kankaanpään tulos 34 kun se on Satakunnan hyvinvointialueella 54 ja koko maassa 60.

Indikaattori ilmaisee pistemäärän on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa on pitkät liikuntavälitunnit.

Liikuntatottumukset

Vertaile: **Indikaattorit** Alueet Sukupuolet

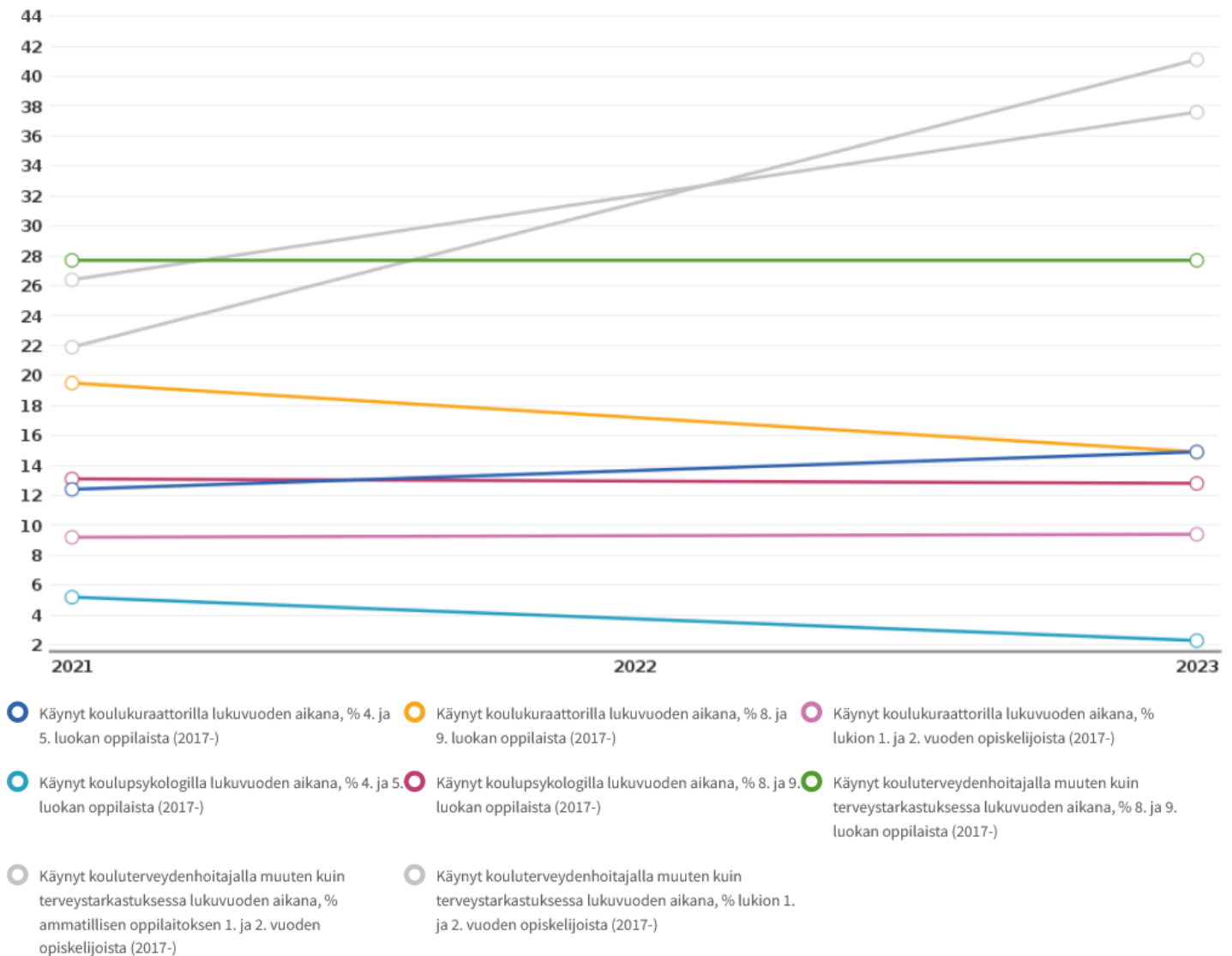
Alue: Kankaanpää Sukupuoli: Yhteensä

Liikunnan määrä vähenee selkeästi alaasteen jälkeen. Positiivista on kuitenkin että vertailuvuosina liikunnan määrä on lisääntynyt myös vanhemmissa ikäryhmissä. Verratuna koko maan tilanteeseen Kankaanpää on koko maan ja HVA:n keskiarvon yläpuolella 4. ja 5. luokan ja 8. ja 9. luokan oppilaiden osalta kun taas ammatillisten ja lukion oppilaiden osalta ollaan ka alapuolella.

Kouluterveyden huollon käynnit

Kuvio tukee vain 7 yhtäaikaaisesti vertailtavaa aluetta tai indikaattoria

Kouluterveydenhuollon käynnit (käynyt kouluterveydenhoitajalla muuten kuin terveystarkastuksessa ovat kasvaneet vertailuvuosien aikana sekä lukion 1. ja 2. vuoden- ja ammatillisen oppilaitosten opiskelijoilla.

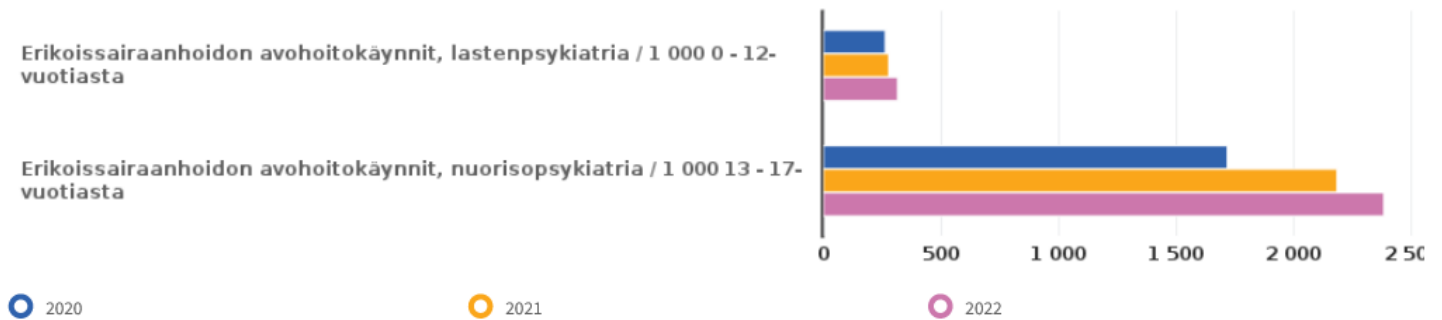
Erikoissairaanhoito/lasten psykiatria

Erikoissairaanhoidon avokäyntien (lastenpsykiatria) **Info 2483** määrät ovat nousussa sekä 0-12-vuotiaiden (vuonna 2020 -> **263,5**/ vuonna 2022 -> **305,9**) että 13-17-vuotiaiden (**1718** -> **2383**) kohdalla.

Vertaile: Indikaattorit Alueet Sukupuolet

Alue: Kankaanpää Sukupuoli: Yhteensä

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Toimeentulotuki

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä info ind. 5097	Satakunnan hyvinvointialue	yhteensä	1,5	1,4	1,2
	Kankaanpää		1,0	1,0	0,9
Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet vuoden aikana yhteensä info ind. 1248	Satakunnan hyvinvointialue		10 684	9 904	9 341
	Kankaanpää		575	511	476
Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä info ind. 423	Satakunnan hyvinvointialue		9,2	7,9	7,2
	Kankaanpää		9,1	7,0	6,1

Toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuus kaikista lapsiperheistä on hieman laskussa vuodesta 2022 vrt vuoteen 2020 (6,1 % -> 9,1 %). Myös toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä on vähentynyt (v. 2020: 575; v. 2022: 476). Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden lapsiperheiden määrä on myös vähentynyt vuodesta 2021/1,0% -> vuonna 2022 0,9 %).

- Indikaattorista "Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet vuoden aikana yhteensä" [id:1248] ei ole tietoja vuodelta/vuosilta 2023
- Indikaattorista "Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä" [id:423] ei ole tietoja vuodelta/vuosilta 2023
- Indikaattorista "Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä" [id:5097] ei ole tietoja vuodelta/vuosilta 2023

Yleistä asumistukea saaneiden määrässä on laskenut (v. 2020: 9,6 %; v. 2022: 8,7 %). Jätettyjä velkajärjestelyhakemuksia oli 7 kappaletta vuonna 2022 kun vuonna 2021 niitä oli 4.

Ehkäisevää toimeentulotuki

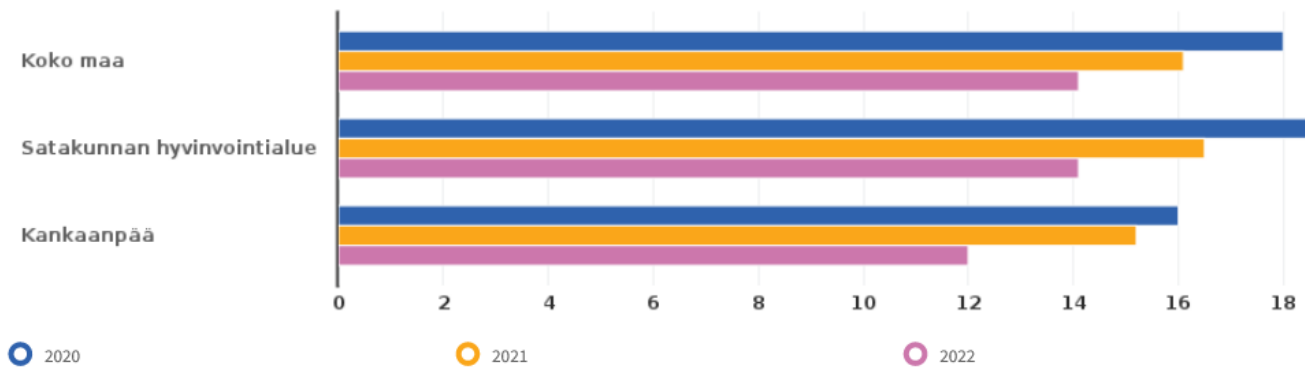
Vuonna 2021 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (info ind. 299) oli Kankaanpäässä vuonna 2021 **0,8%** joka oli sama vuonna 2020 (HVA ka 1,4%).

Indikaattorista "Ehkäisevää toimeentulotukea vuoden aikana saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä" [id:299] ei ole tietoja vuodelta/vuosilta 2023

Perustoimeentulotuki (info ind. 294)

Perustoimeentulotukea vuoden aikana saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

info ind. 294 Sukupuoli: Yhteensä

Indikaattorista "Perustoimeentulotukea vuoden aikana saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä" [id:294] ei ole tietoja vuodelta/vuosilta 2023

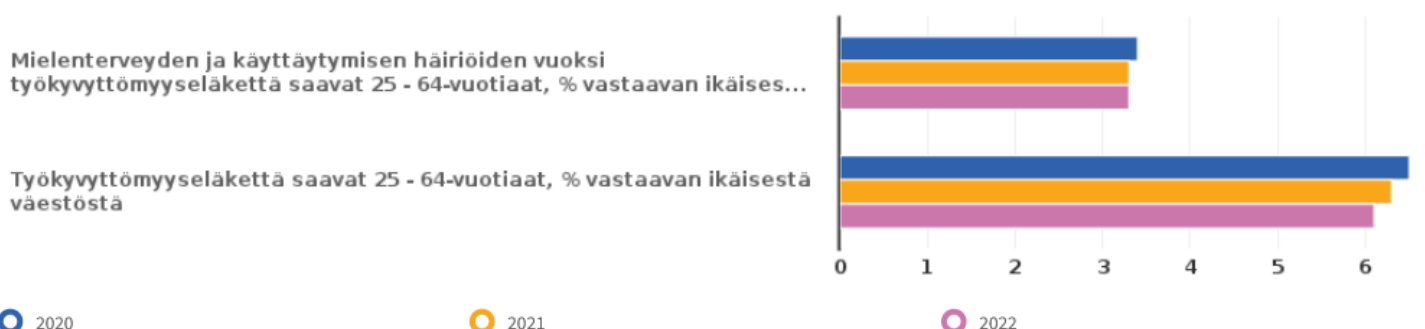
Työttömyys

Työttömien määrä (info ind. 181) on ollut laskussa, sillä vuonna 2022 työttömiä oli 8,8 %, vuonna 2021 9,7 % ja vuonna 2020 12,8 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä (info ind. 3562) on vuosien 2022 ja 2023 aikana hieman laskenut edellisen vuoden tasosta. Pitkäaikaistyöttömiä oli vuonna 2022 keskimäärin 132 ja vuoden 2023 syyskuun loppuun keskimäärin 125. Vuonna 2021 pitkäaikaistyöttömiä oli Kankaanpäässä keskimäärin 141. Pitkäaikaistyöttömyyden kehitys vaikuttaa osaltaan kaupungin talouteen. Pitkäaikaistyöttömiä työttömistä oli noin 2,4 % vuonna 2022 (vuonna 2021 2,5 %). Vaikeasti työllistyvien (info ind. 3071) osuudessa on ollut pientä laskua. Vuonna 2022 vaikeasti työllistettäviä oli 3,7 % kun vuonna 2021 oli 4,2 % ja vuonna 2020 4,5 %.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä info ind. 326	Satakunnan hyvinvointialue	yhteensä	22,0	32,2	32,7
	Kankaanpää		18,0	26,2	26,7
Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta info ind. 3562	Satakunnan hyvinvointialue		2,7	3,3	2,7
	Kankaanpää		2,3	2,5	2,7
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista info ind. 3071	Satakunnan hyvinvointialue		4,6	4,7	4,7
	Kankaanpää		4,5	4,2	3,7

Työkyvyttömyyseläke

Alue: Koko maa Sukupuoli: Yhteensä

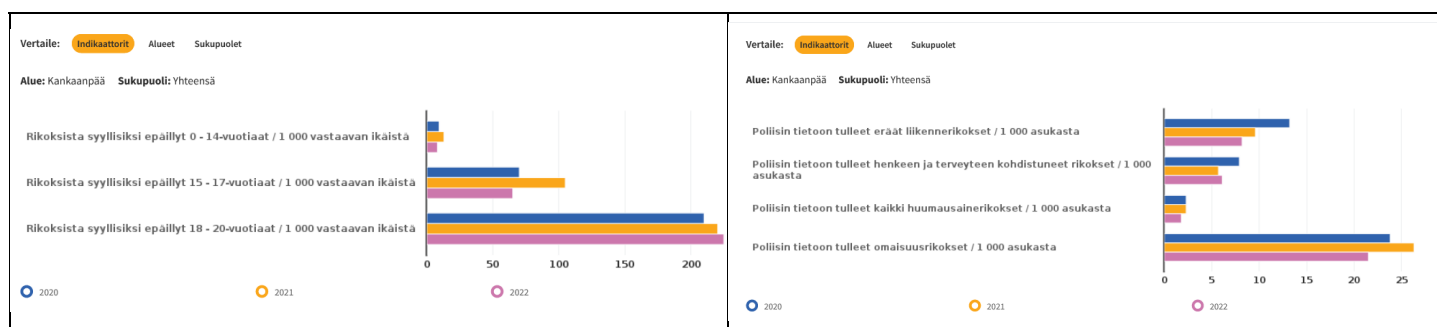

Kankaanpäässä 25-64-vuotiaista 8,8 % saa työkyvyttömyyseläkettä, joista 4,8% saa työkyvyttömyyseläkettä mieleterveysperusteisesti. Tulos on 1-1,5% korkampi vrt koko maahan/hva keskiarvoon.

Perusterveydenhuolto

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin 15 - 49-vuotiaat potilaat / 1 000 vastaavan ikäistä info ind. 2392	Koko maa	yhteensä	361	379	372
	Satakunnan hyvinvointialue		360	373	372
	Kankaanpää		468	468	476
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin 50 - 64-vuotiaat potilaat / 1 000 vastaavan ikäistä info ind. 2393	Koko maa		363	371	365
	Satakunnan hyvinvointialue		344	347	338
	Kankaanpää		472	474	477

RIKOKSET

Rikoksista syyllisiksi epäillyt 18-20 vuotiaiden osalta on huolestuttavaa sekä Kankaanpäässä (225) että Satakunnan hyvinvointialueella (236,5) tapahtuva kehitys joka on selkeästi maan keskiarvoa (128) korkeampi.

Suurimmat rikokset kohdistuavat omaisuusrikoksiin.

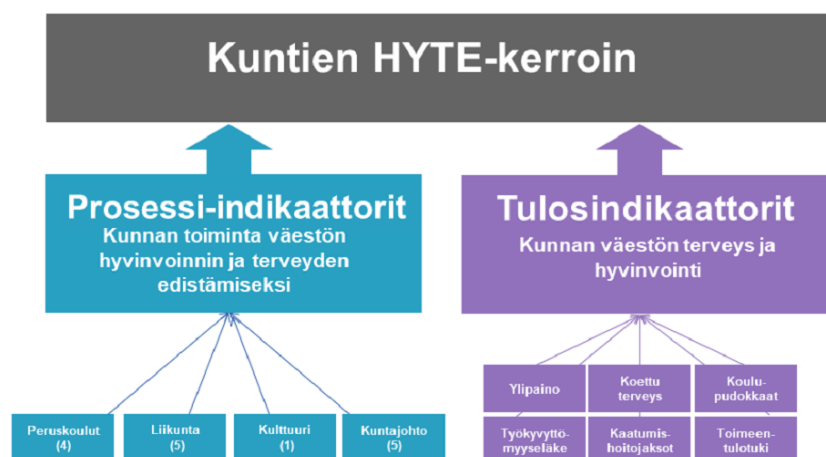
1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Kankaanpään kaupungin hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelman indikaattoreiksi eli arviointimittareiksi on valittu kaikki HYTE-kertoimessa huomioitavat indikaattorit. HYTE-kertoimeen vaikuttavien indikaattoreiden lisäksi hyvinvointisuunnitelmassa on indikaattoreita Sotkanetin, poliisin ja THL:n tilastoista ja kouluterveyskyselyistä sekä TEA-viisarista. Lisäksi on turvallisuutta kuvaavia indikaattoreita ja THL:n kuntien minimitetolistasta koottuja päihdeindikaattoreita.

HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Kannustin on otettu käyttöön vuoden 2023 alusta, jolloin kunnille jaetaan ensimmäisen kerran uudistuksen jälkeinen valtionosuus. Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: prosessi-indikaattoreista ja tulosindikaattoreista. Yhteensä HYTE-kertoimessa huomioitavia indikaattoreita on 21. Toimintaa kuvaavat Prosessiindikaattorit (15) ovat TEA-viisarissa ja Tulosta kuvaavat Tulosindikaattorit (6 kpl) löytyvät Sotkanet- verkkopalvelusta.

Prosessi-indikaattorit (15 kpl) kuvaavat toimintaa ja mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on".

Tulosindikaattorit (6 kpl) mittaavat muutosta väestössä. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaisia muutoksia kunnan asukkaiden terveydessä ja hyvinvoinnissa on tapahtunut viimeisten kahden vuoden aikana?"

Kuvio 1. Hyte-kertoimen indikaattorit

HYTE KERTOIMIEN TULOKSET 2020 - 2023

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022	2023
HYTE-kerroin euroa / asukas info ind. 5341	Kankaanpää	yhteensä	18,1	18,4	17,6	19,4
HYTE-kerroin, 0 - 100 info ind. 5340			66	65	62	68
HYTE-kerroin, 1 000 euroa info ind. 5355			204,2	235,4	222,3	240,8
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 5339			84	83	75	82
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 5338			49	47	49	54

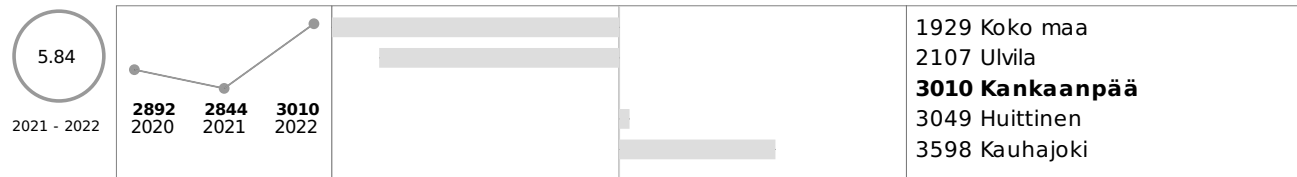
Vuonna 2023 HYTE-summa/asukas on Kankaanpäässä ollut 19,4 euroa / asukas, jolloin väkiluvun (12662) mukaan HYTE-kokonaissumma on 245643 euroa. Enimmillään HYTE-kertoimeen perustuva euromäärä voi tällä hetkellä olla 22,50 euroa / asukas, mikäli kunta saa kaikista alla olevista indikaattoreista parhaan mahdollisen tuloksen (100 pistettä).

	Muutos 22 -23
HYTE-kerroin euroa / asukas	+ 1,8
HYTE-kerroin, 0 - 100	+ 6
HYTE-kerroin, 1 000 euroa	+ 18,5
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)/Nykytilanne	+ 7
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)/Muutos väestössä	+5

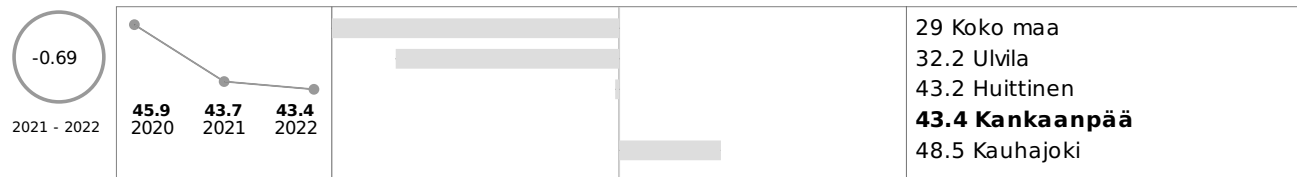
Talous

Tulot

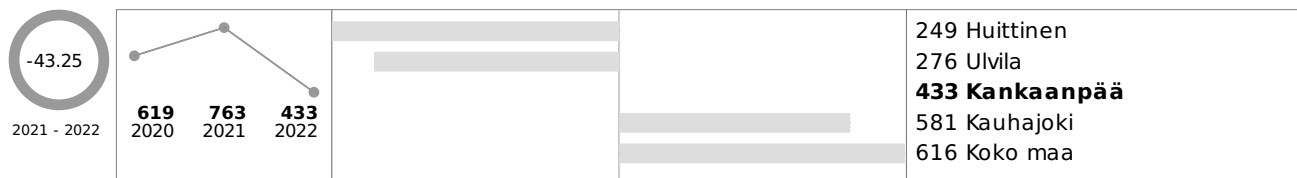
Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

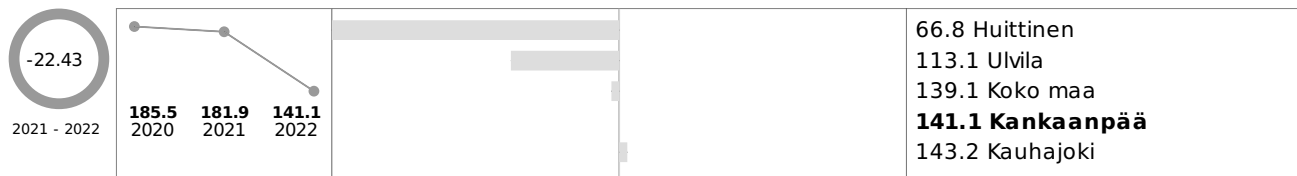
Valtionosuudet, % nettokustannuksista

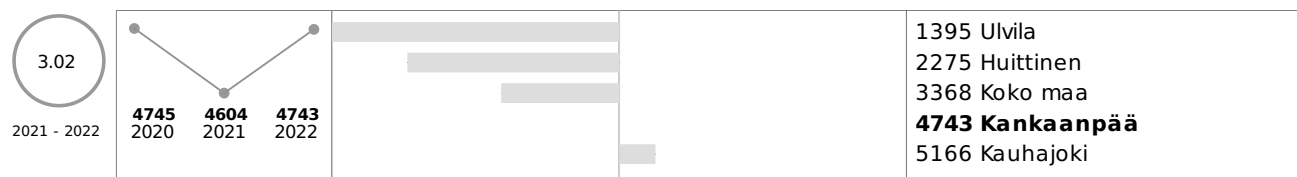
Vuosikate, euroa / asukas

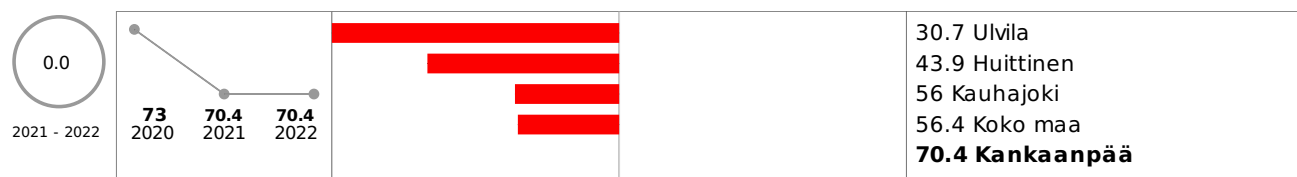
Vuosikate, % poistoista

Lainakanta 31.12., euroa / asukas

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

Verotulot, euroa / asukas

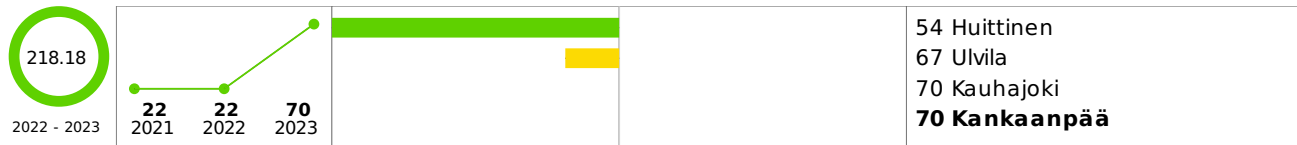

HYTE-kerroin

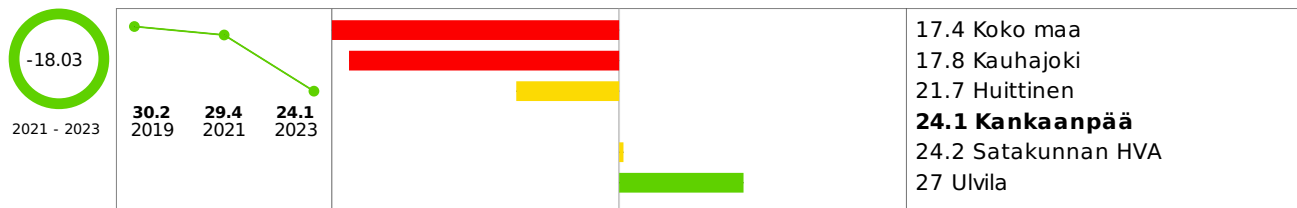
Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-indikaattori

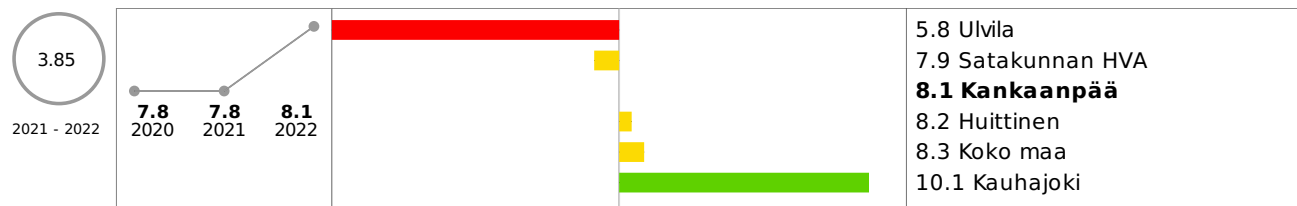
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

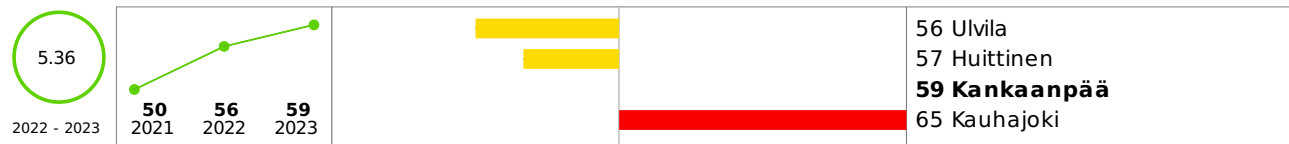
Ylipaino, skaalattu HYTE-indikaattori

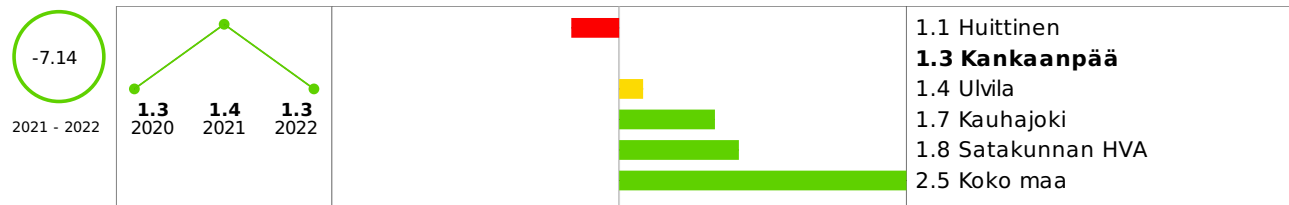
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

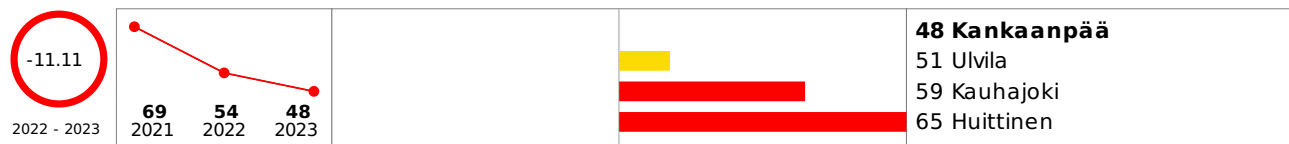
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori

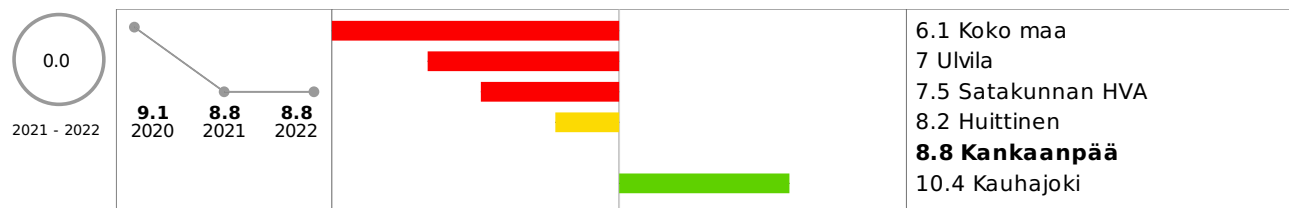
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

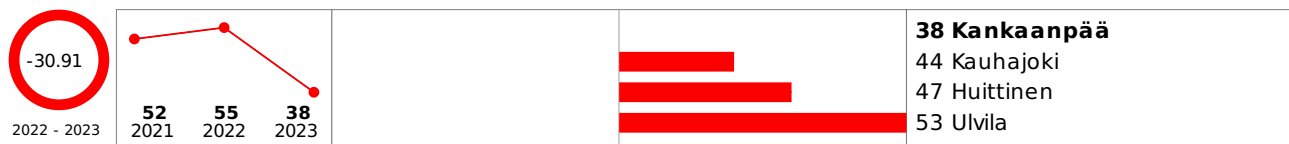
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori

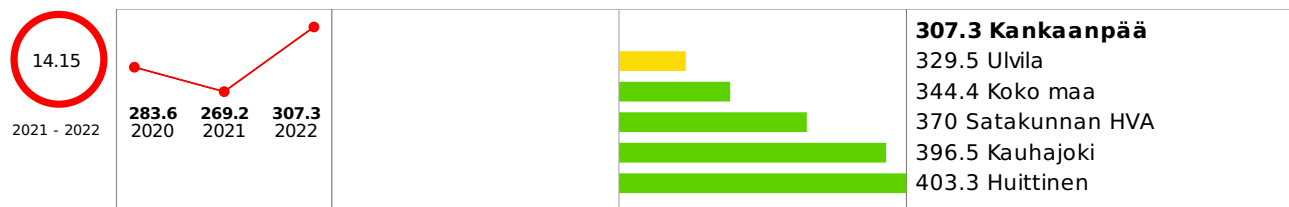
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori

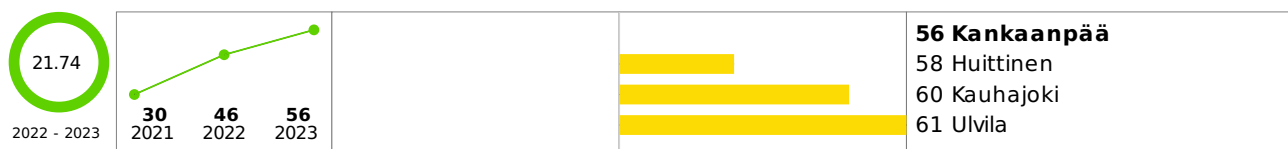

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

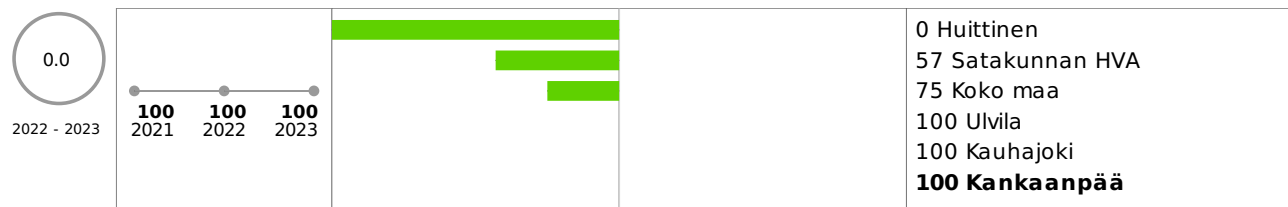

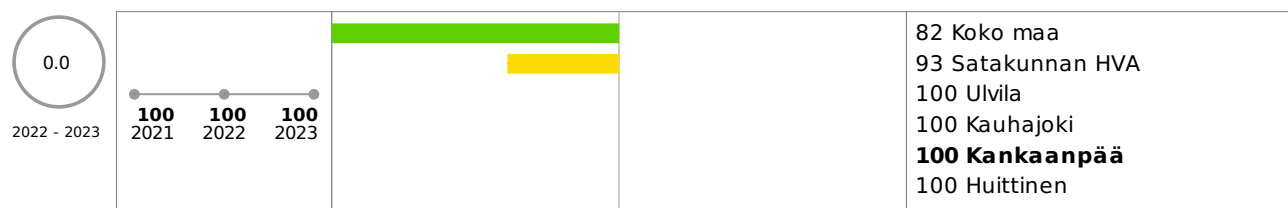
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori

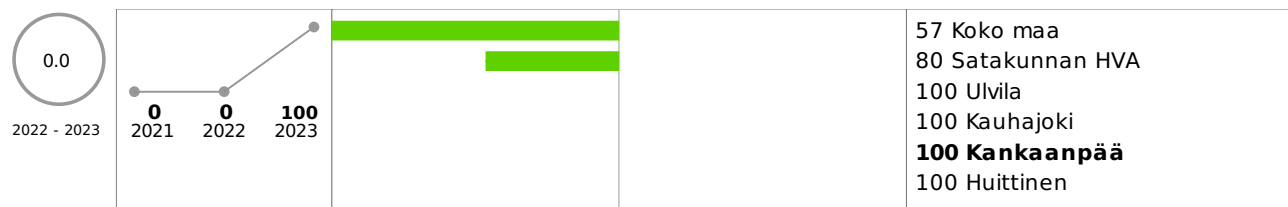
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista

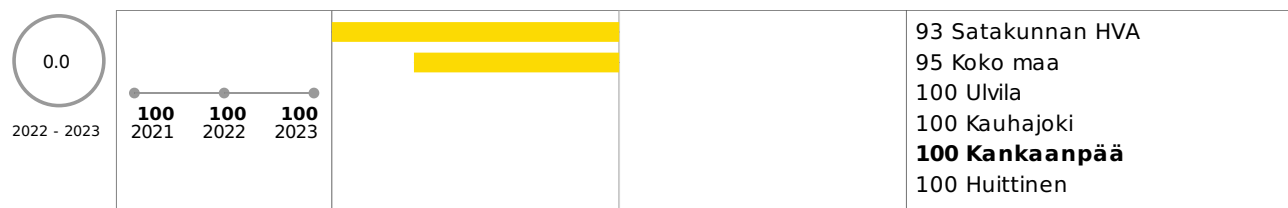
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista

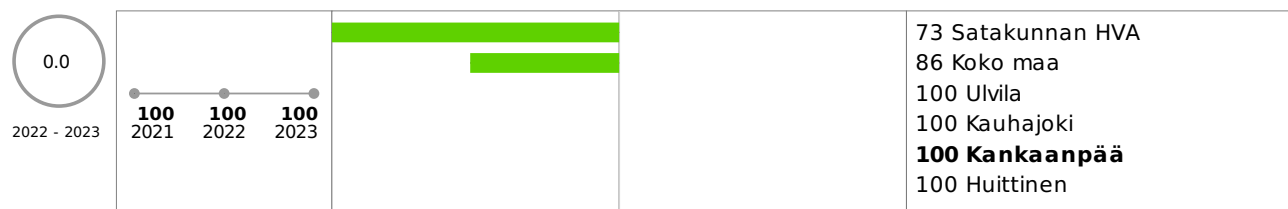
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

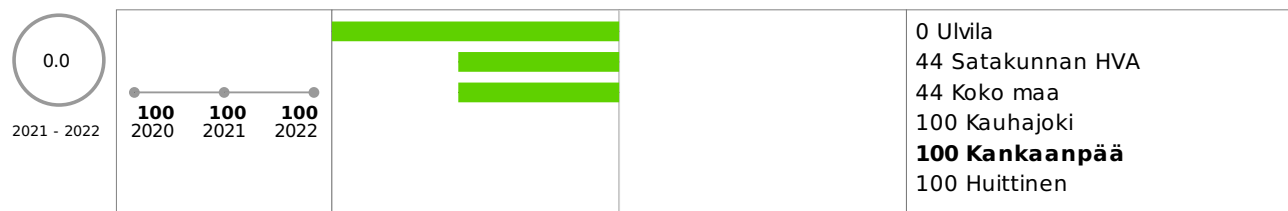
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

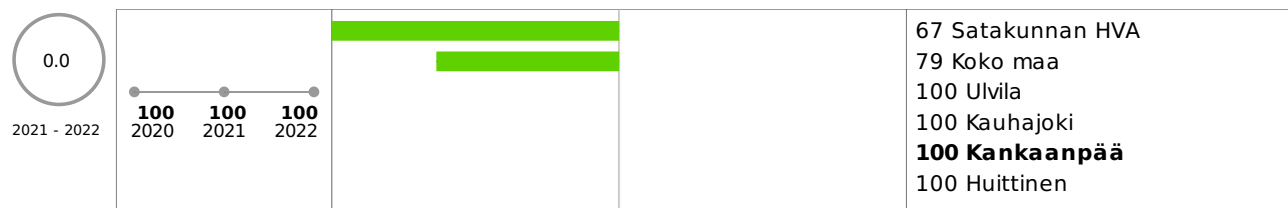
Kunnan palveluluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja

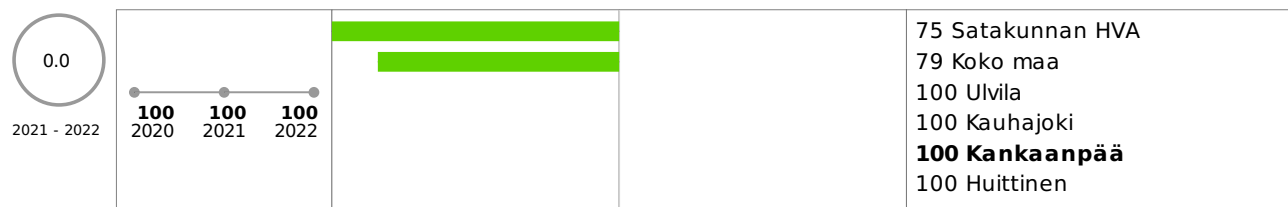
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa

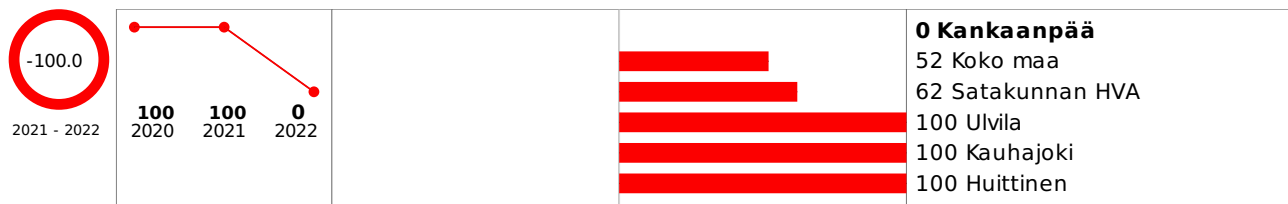
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen

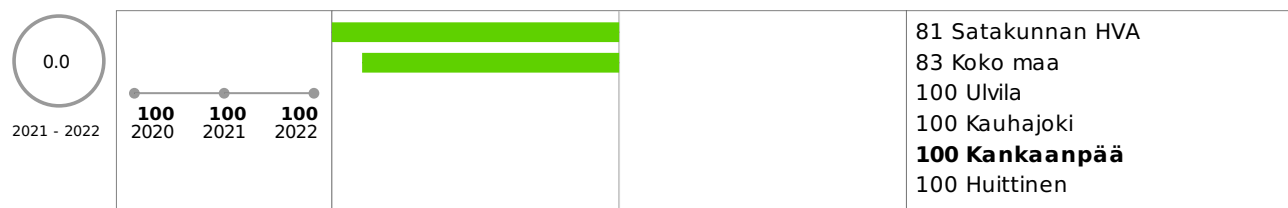
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille

Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin

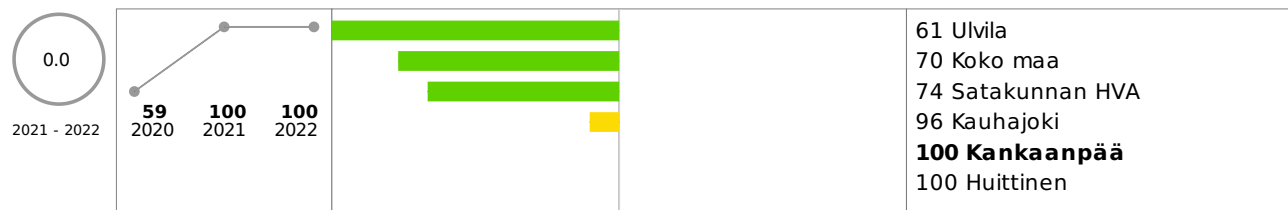
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä

Kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

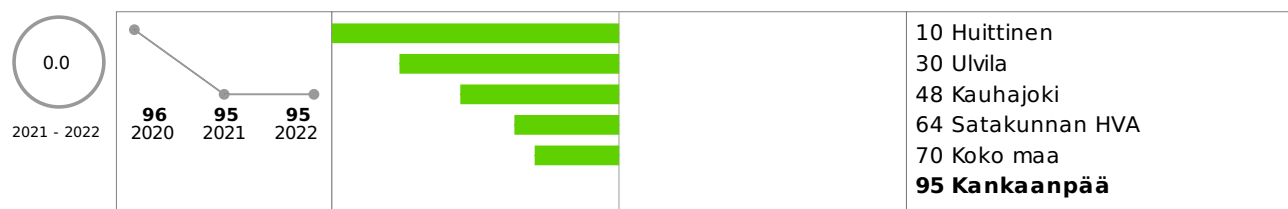
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa

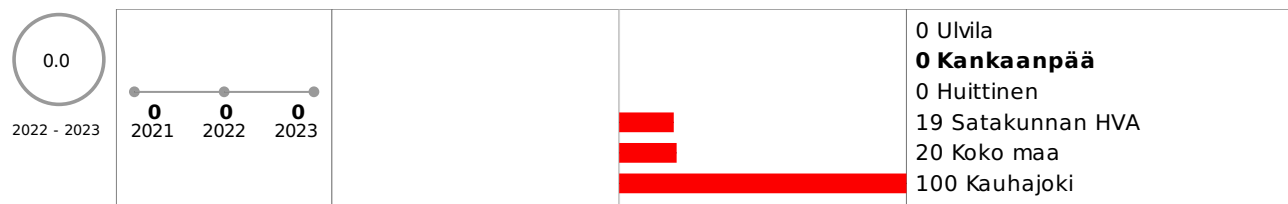
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

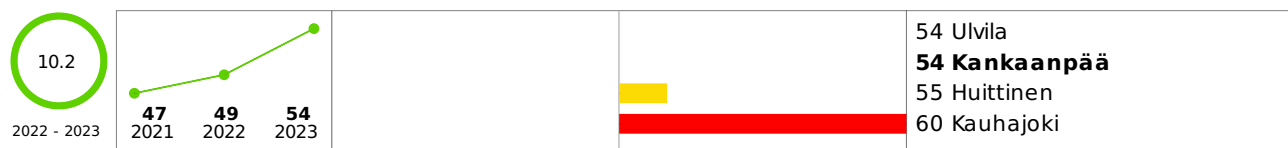
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä

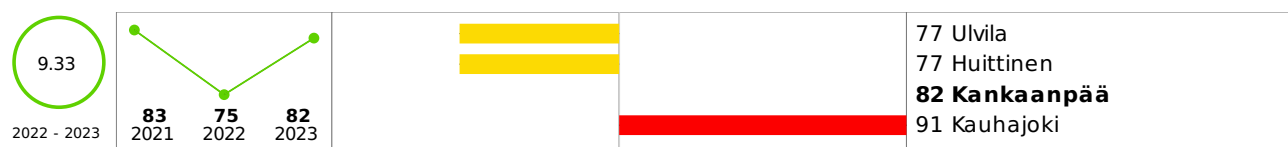
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä - TEA, pistemäärä

Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

HYTE-kerroin, 0 - 100

HYTE-kerroin euroa / asukas

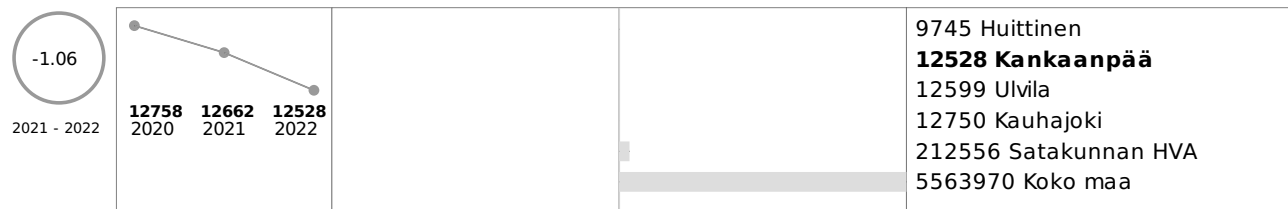
HYTE-kerroin, 1 000 euroa

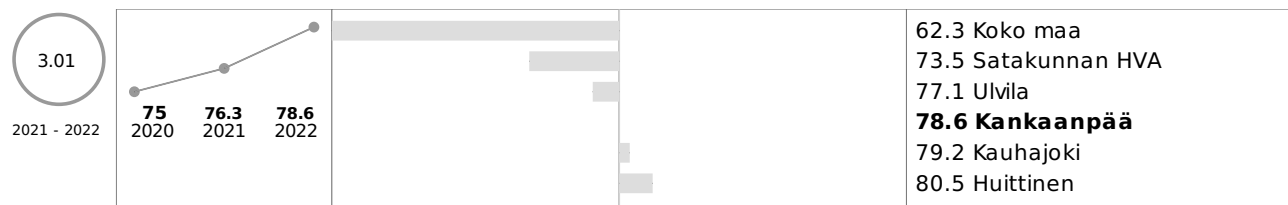
Elinvoima

Väestö

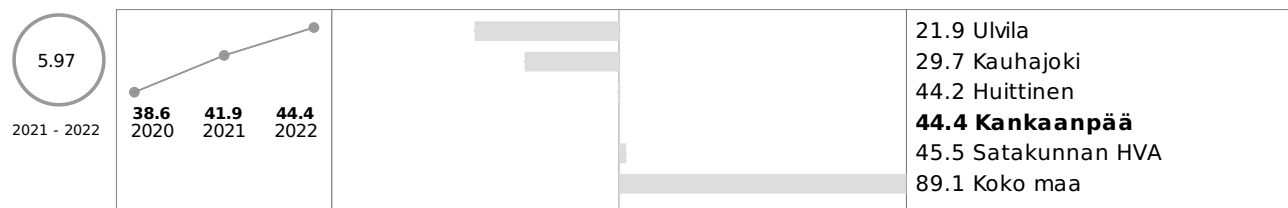
Väestö 31.12.

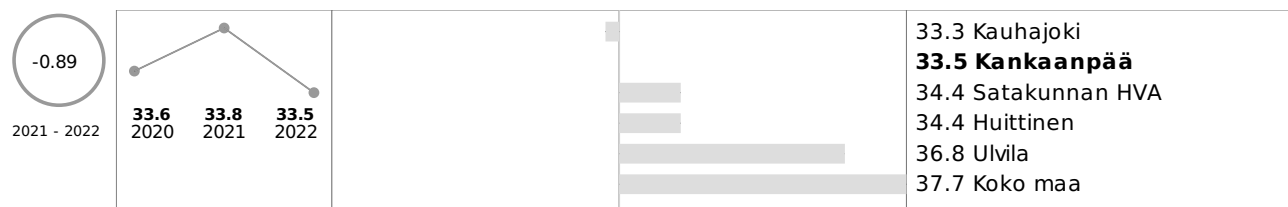
Huoltosuhte, demografinen

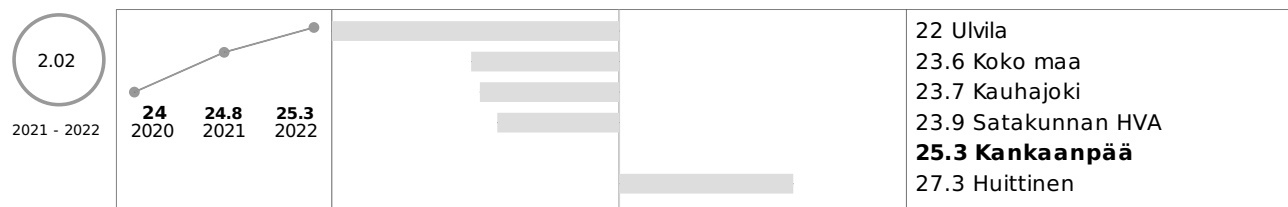
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

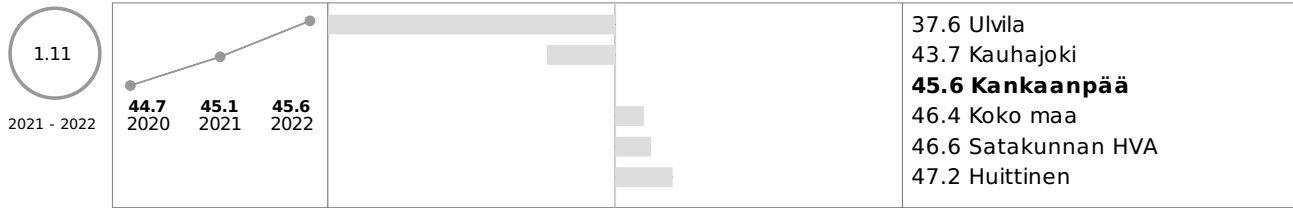
Lapsiperheet, % perheistä

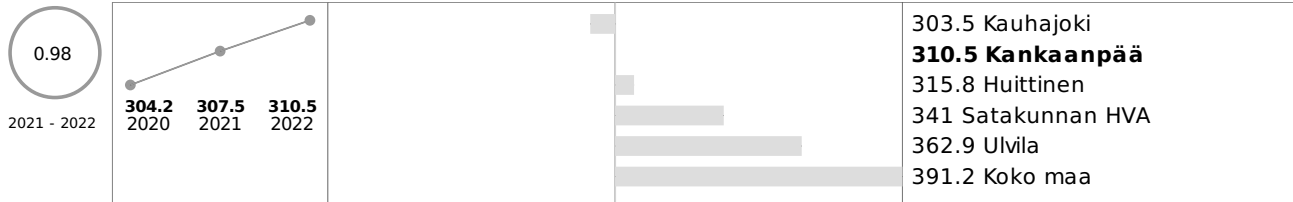
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

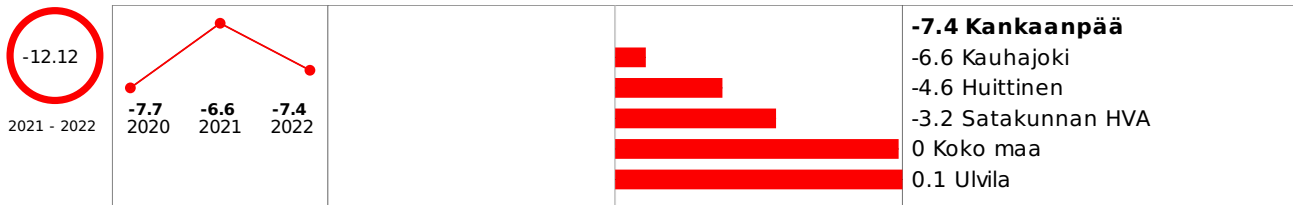
Koulutustasomittain

Väestöennuste 2030 (laskettu 2021)

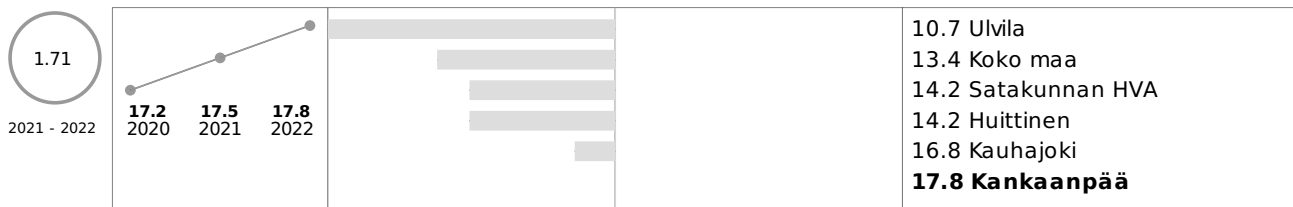

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

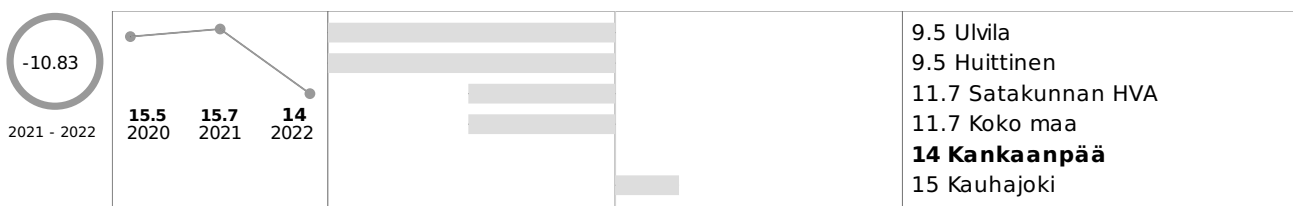

Elinvoima

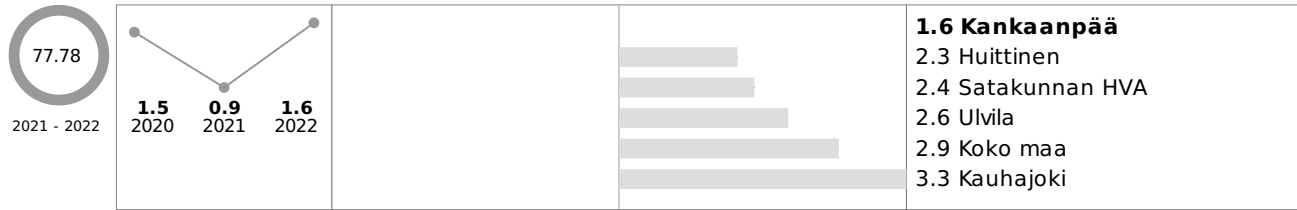
Kunnan yleinen pienituloisuusaste

Lasten pienituloisuusaste

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

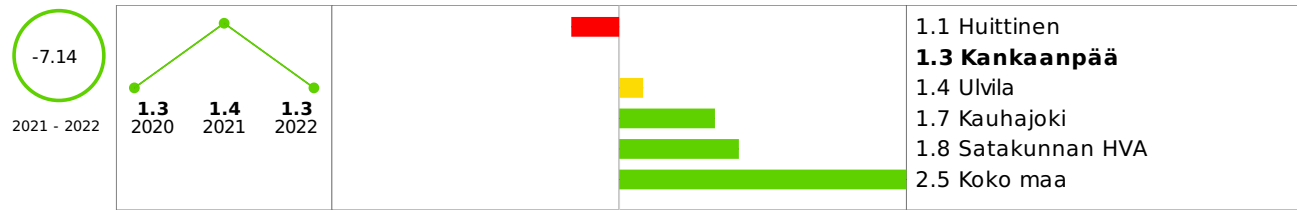
Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Työlliset, % väestöstä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA - Yhteenveto

HYTE kertoimeen vaikuttavien toimintojen osalta on parannettavaa seuraavissa prosessi-indikaattoreiden osa-alueissa

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022	2023
Peruskoulu -> Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit tulos 34	Kankaanpää	yhteensä	100	100	100	100
Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraatioita ja foorumeja info ind. 5335	Kankaanpää	yhteensä	100	100	100	100
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, jolla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista info ind. 5331			100	100	100	100
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen info ind. 5330			0	0	0	100
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä info ind. 5333			100	100	100	100
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista info ind. 5336			100	100	100	100
Liikunta -> liikunnan viranhaltijat osallistuvat toimielinten ennakkoarvioitusten arviointiin.			Kankaanpää	yhteensä	100	100
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikuntaryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille info ind. 5327	Kankaanpää	yhteensä	100	100	100	100
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä paikkahallinnollinen työryhmä info ind. 5328			100	100	100	100
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen info ind. 5321			100	100	100	100
Laiten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa info ind. 5323			100	100	100	100
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin info ind. 5320			100	100	100	0

Kulttuuri-> Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä

Onko kunnalla käytössä jokin pysyvä käytäntö, jolla kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kulttuurin osallistumisen kynnystä madaltavaa vertaistoimintaa (esim. kulttuuriluotsi tai -kaveritoimintaa)?

Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022	2023
Satakunnan hyvinvointialue	yhteensä	20	27	27	19
Kankaanpää		0	0	0	0

Hyvä tulos - säilytetään ennallaan

Kuntajohto

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022	2023
Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja info ind. 5335	Kankaanpää	yhteensä	100	100	100	100
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista info ind. 5331			100	100	100	100
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen info ind. 5330			0	0	0	100
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä info ind. 5333			100	100	100	100
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista info ind. 5336			100	100	100	100

HYTE kertoimeen vaikuttavien toimintojen osalta on parannettavaa seuraavissa tulosindikaattoreiden osa-alueissa

Indikaattorin tavoitetaso 230 hoitajaksoa

- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön. -> **TULOS 307,3**

Indikaattorin tavoitetaso 5%

- Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista -> **TULOS 23,2**

- Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista -> **tulos 24,1**

- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17—24-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä -> **TULOS -> 7,8**

- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25—64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä -> **TULOS -> 8,8**

Indikaattorin tavoitetaso 0,5%

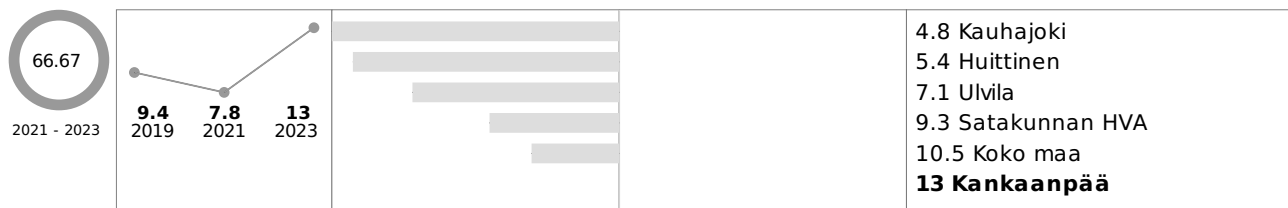
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25—64-vuotiaat, % osuus vastaavanikäisestä väestöstä -> **TULOS 1,3**

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022	2023
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä info ind. 3999	Kankaanpää	yhteensä	283,6	269,2	307,3	
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 286				28,7		23,2
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 3219			7,8	7,8		
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 234			1,3	1,4	1,3	
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 306			9,1	8,8	8,8	
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 3906				29,4		24,1

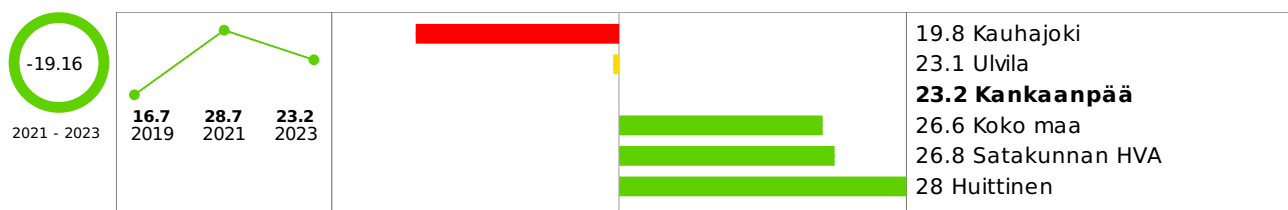
Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

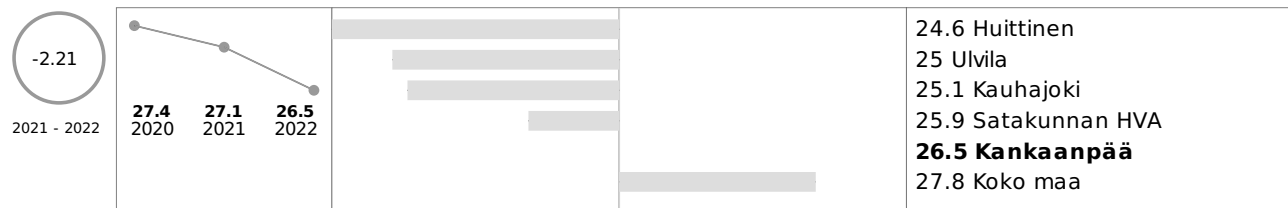
Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

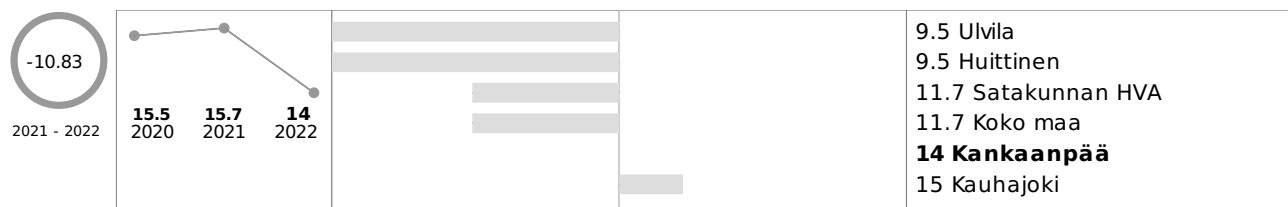
Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

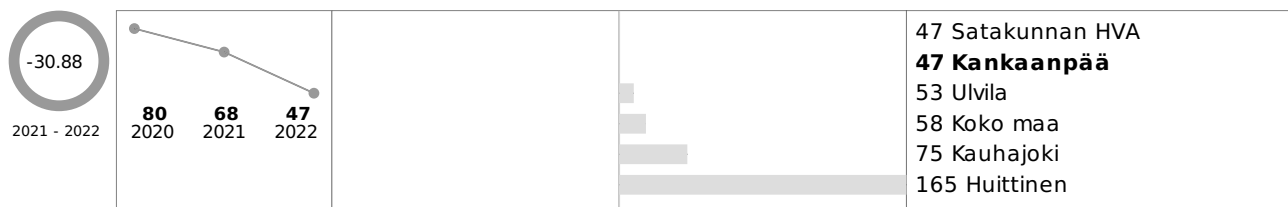
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Lasten pienituloisuusaste

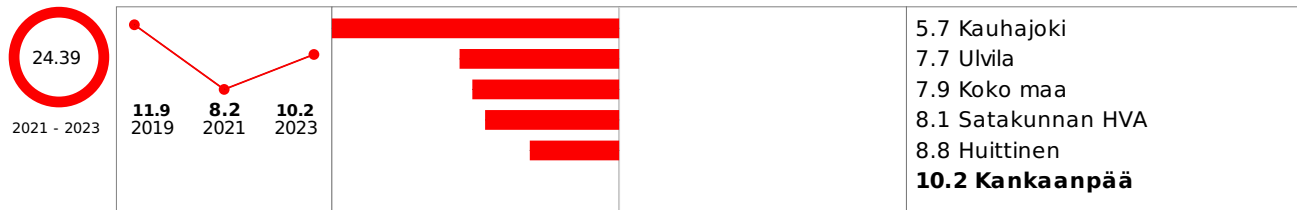

Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1 000 alle 18-vuotiasta, kunnan kustantamat palvelut

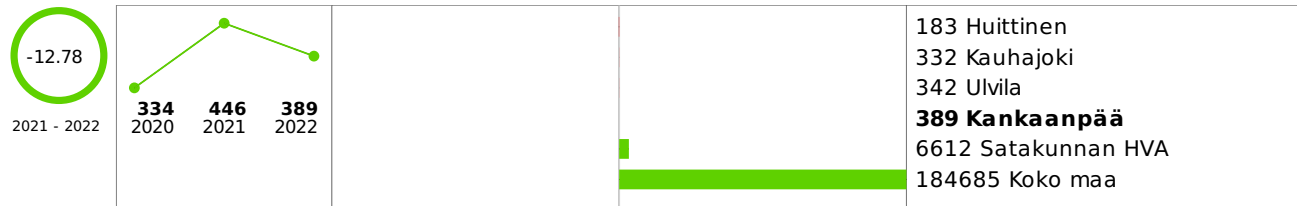

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

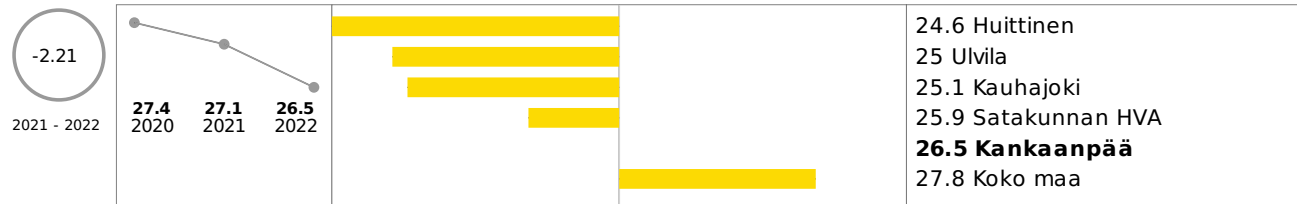
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)

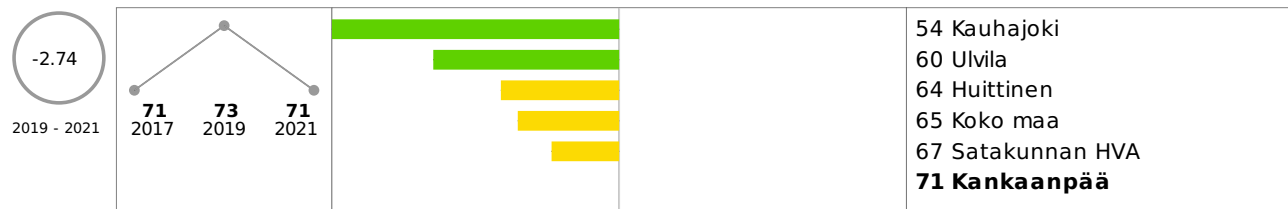
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Palvelut

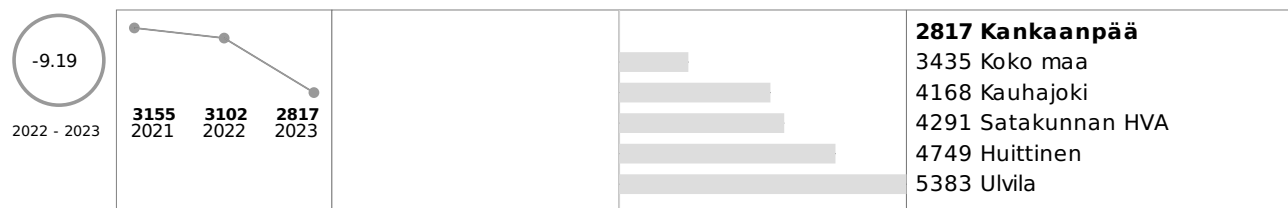
Koulu

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

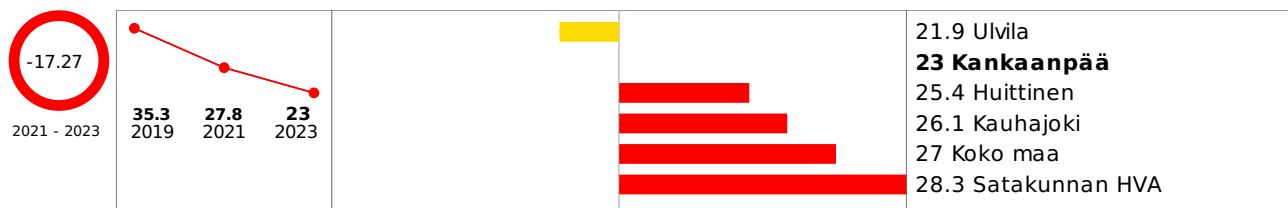
Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

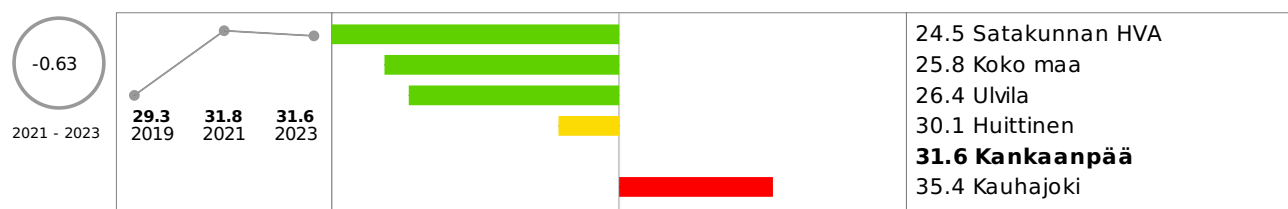

Vapaa-aika

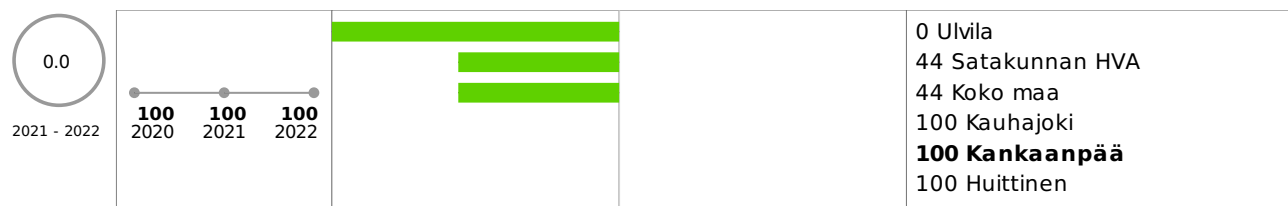
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatus on yhteiskunnallinen palvelu, jonka tehtävänä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Se edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatus on osa koulutusjärjestelmää ja tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Huoltajilla on ensisijainen vastuu lasten kasvatuksesta. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista.

Valtakunnalliset Varhaiskasvatuksen perusteet luovat yhdenvertaiset edellytykset varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten kokonaisvaltaiselle kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ohjaavina asiakirjoina toimivat Kankaanpään kaupungin Varhaiskasvatussuunnitelma ja Esiopetussuunnitelma. Paikallisiin suunnitelmiin on kirjattu tavoitteet lasten hyvinvoinnin tukemiseksi. Kaikista varhaiskasvatuksen yksiköistä sekä perhepäivähoidosta on valittu liikuntavastaava. Liikuntavastaavat muodostavat varhaiskasvatuksen liikuntatiimin. Liikuntatiimi valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan ja tiimi kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Tiimin tehtävänä on kehittää varhaiskasvatusliikuntaa, koordinoida henkilöstön liikuntaan liittyviä täydennyskoulutuksia ja suunnitella mm. erilaisia liikuntatapahtumia lapsille ja varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Liikuntatiimin toimesta varhaiskasvatukselle on laadittu liikunnan vuosikello.

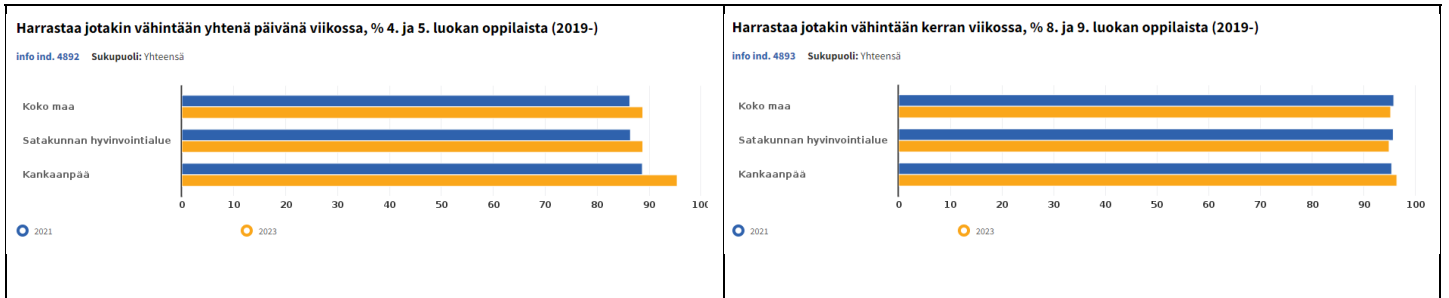
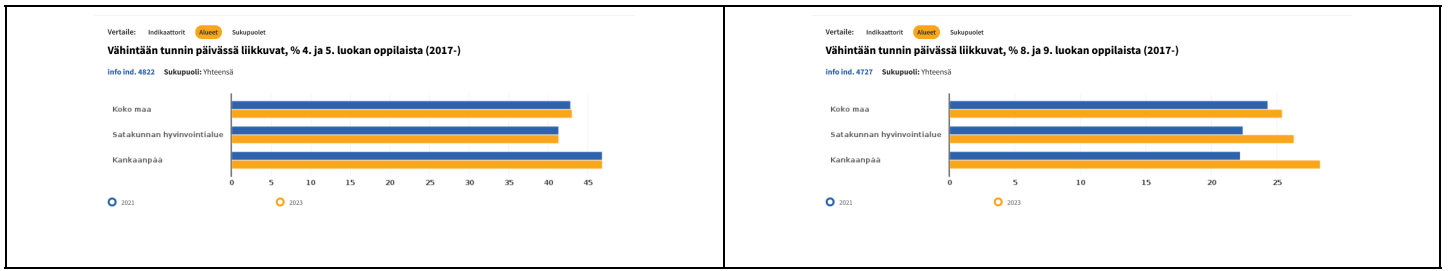
Varhaiskasvatusta järjestettiin kysynnän ja resurssien mukaisesti eri toimintamuodoin päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodissa ja perhepäivähoidossa sekä kunnallisena toimintana että yksityisenä toimintana palvelusetelillä. Kunnallisia päiväkoteja oli kuusi, ryhmäperhepäiväkoteja yksi ja perhepäivähoitajia yhteensä 18. Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen (kunnallinen ja yksityinen) oli sijoitettuna 31.12.2023 yhteensä 469 lasta. 4 - 5 -vuotiaista lapsista n. 95 % on varhaiskasvatuksen piirissä.

Kaikille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille laadittiin lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksessa olevilla lapsilla henkilökohtainen esiopetussuunnitelma yhteistyössä huoltajien kanssa. Kehityksen ja oppimisen tuki kuuluu kaikille sitä tarvitseville lapsille.

Varhaiskasvatuksessa työskentelee neljä varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Erityisopettajien tehtävä painottuu lasten tukitoimien suunnitteluun, lasten yksilölliseen ohjaamiseen, henkilöstön konsultaatioon sekä yhteistyöhön lasten huoltajien kanssa perhepäivähoidossa, päiväkodeissa sekä yksityisissä päiväkodeissa. Lisäksi 1.8.2023 alkaen

varhaiskasvatuksessa toimii oma perheohjaaja, joka tarjoaa matalan kynnyksen tukea varhaiskasvatuksessa oleville perheille ja lapsille.

LIIKUNTATOTTUMUKSET

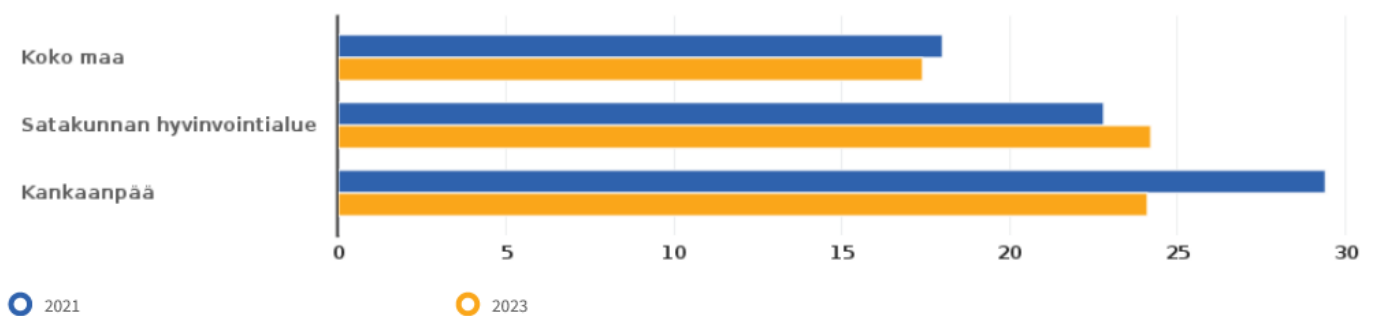
Vähintään tunnin päivässä liikkuminen vähenee selkeästi ala-asteen jälkeen, mutta Kankaanpäässä liikutaan selkeästi enemmän kuin koko maassa/Satakunnan hyvinvointialueella. Positiivista on että 8.9 luokan oppilailla liikunnan lisääntyminen vertailuvuosien aikana. Kankaanpäässä harrastetaan vähintään kerran viikossa aktiivisemmin kuin koko maassa tai Satakunnan hyvinvointialueella. Kankaanpään 4. ja 5.lk oppilaiden harrastaminen on lisääntynyt vuodesta 2021 (88,7%) 6,7%. Tähän on vaikuttanut Kankaanpään kaupungin laaja ja aktiivinen osallistuminen Harrastaminen Suomen mallin toimintaan.

YLIPAINON YLEISYYS

Vertaile: Indikaattorit **Alueet** Sukupuolet

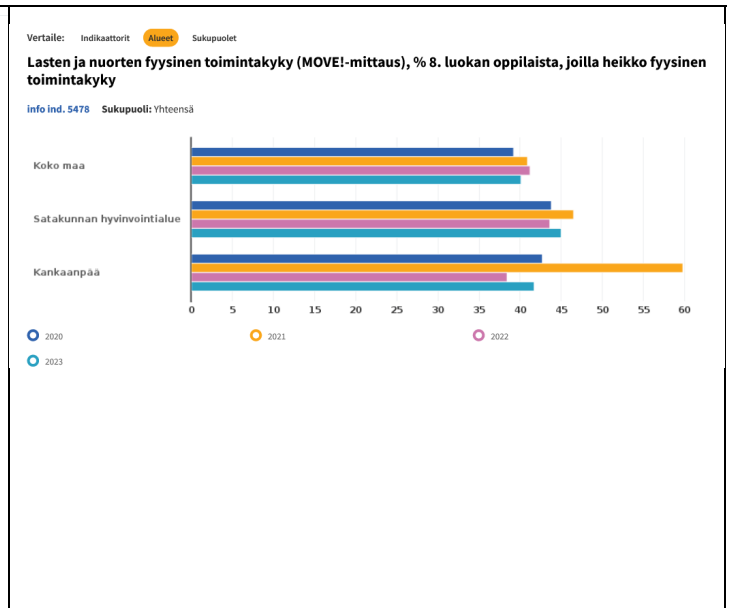
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

info ind. 3906 Sukupuoli: Yhteensä

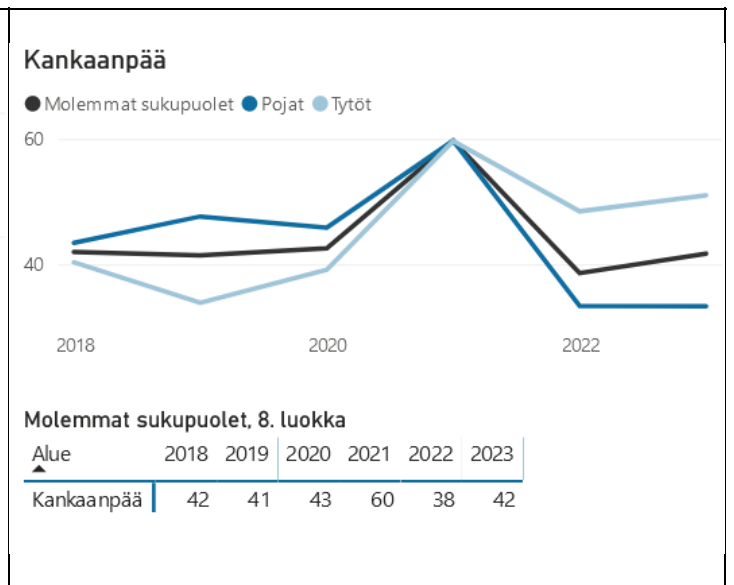
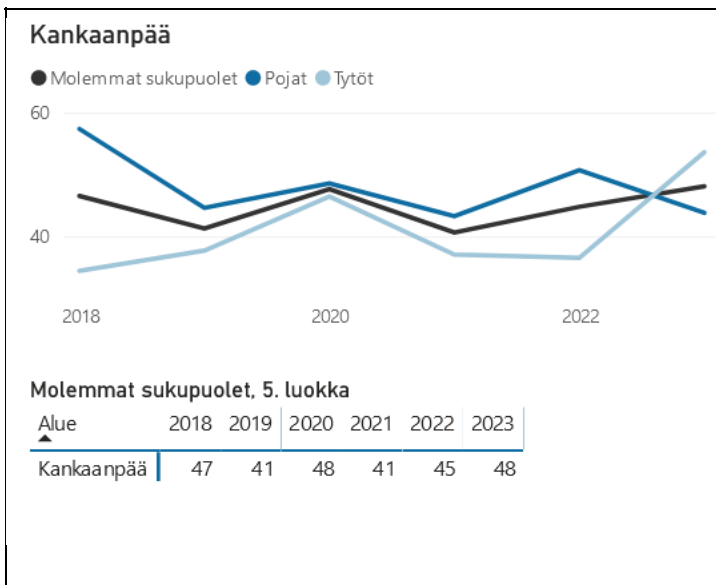

Satakunnan hyvinvointialueella ja Kankaanpäässä ylipainon yleisyys on yleisempää muuhun maahan verrattuna. Positiivista on että Kankaanpäässä ylipainoisia lapsia ko.kohderyhmässä oli 5,3% vähemmän kuin vuonna 2021.

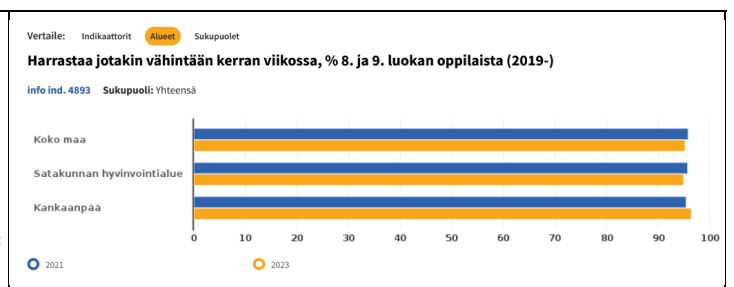
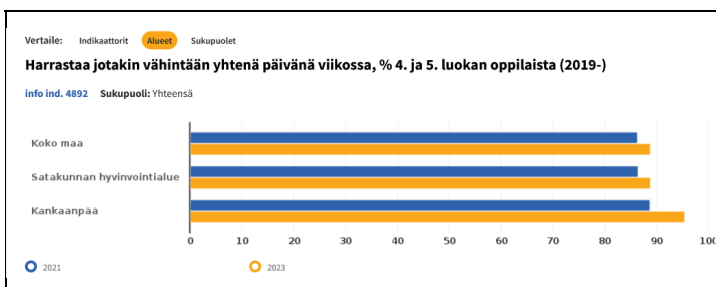
MOVE MITTAUKSET

MOVE tulosten mukaan Kankaanpäässä 5.luokan oppilaista 48,1% on heikko fyysinen toimintakyky ja 8.luokan oppilaista 41,7%. Tulokset ovat saman suuntaisia koko maassa, joskin molemmissa ikäryhmissä Kankaanpään osalta on negatiivinen suunta (yhä enemmän huonokuntoisia). Heikot tulokset ovat verrannollisia em tuloksissa esitettyihin liikunnanharrastamiseen vähyyteen sekä myös ylipainoon. On oletettavaa että samat henkilöt jotka harrastavat liikuntaa vähän ovat ylipainoisia sekä saavat myös heikot tulokset MOVE mittauksista.

HARRASTUKSET

Kankaanpäässä harrastetaan enemmän kuin muussa maassa keskimäärin. Ilahduttavaa on havaita että 4.-5 luokan oppilailla harrastusten määrä on lisääntynyt vertailuvuosen aikana. Kankaanpäässä järjestettävä harrastamisen Suomen malli voi olla selittävä tekijä harrastusten lisääntymiseen alakouluikäisillä.

OPILAIDEN TUNTEMUKSET

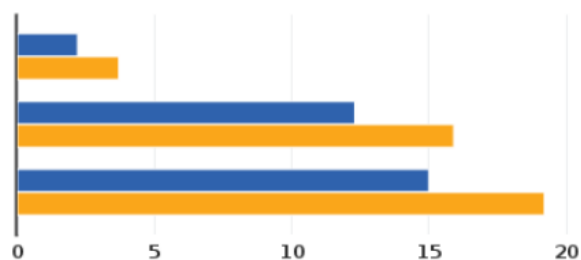
Vertaile: Indikaattorit Alueet Sukupuolet

Alue: Kankaanpää Sukupuoli: Yhteensä

Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa , % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Koulu-uupumus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

2021

2023

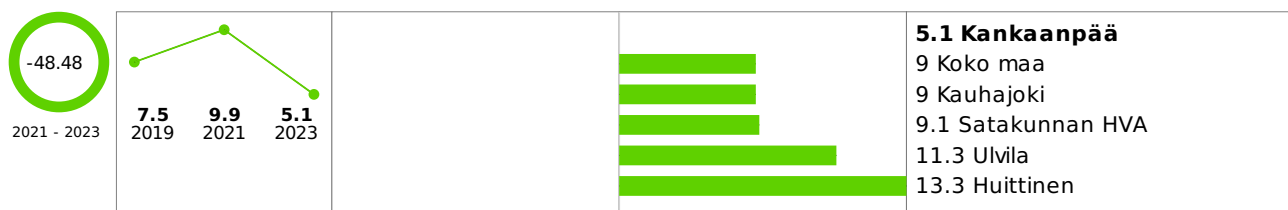
4. ja 5.luokan oppilaista 15,9% kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Määrä on noussut tarkasteluvuosien aikana 3,6%. Koko maassa vastaava luku oli 11,3. Kouluuupumus on myös noussut 8. ja 9 luokan oppilailla 4,2%. Koulu-uupumuksen osalta tilanne on samanalainen koko maassa ja Kankaanpään tulos on samansuuntainen koko maan tuloksen kanssa. Lasten ja vanhempien välinen keskustelukulttuuri jossa lapset eivät pysty juuri koskaan keskustelemaan vanhempiensa kanssa omista asioistaan on mennyt huonompaan suuntaan eli noussut 1,5%. Koko maan tulos (2,9) oli 0,8% pienempi kuin Kankaanpäässä.

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

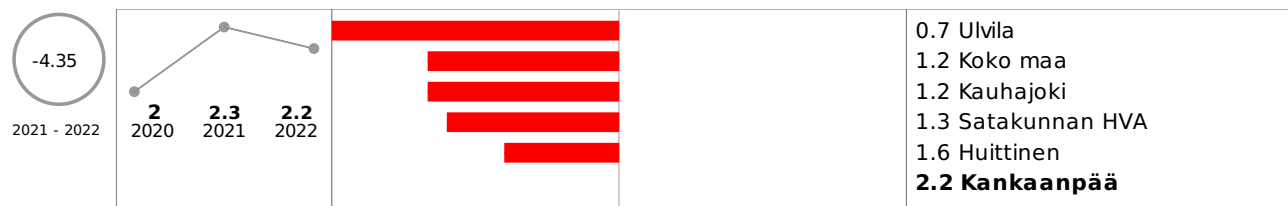
Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

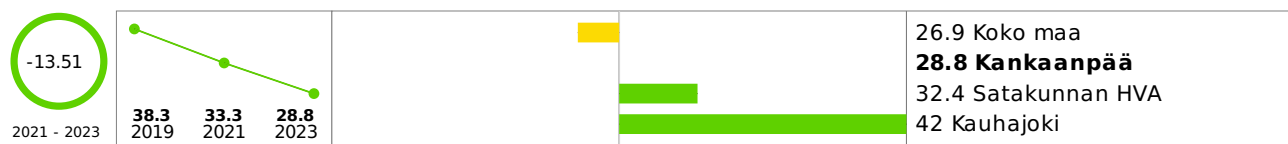
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

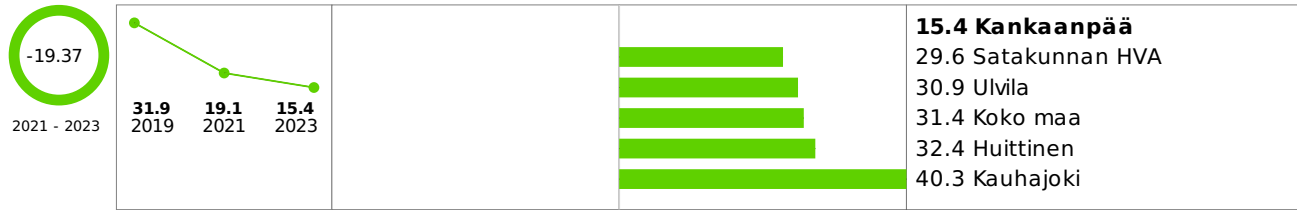
Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

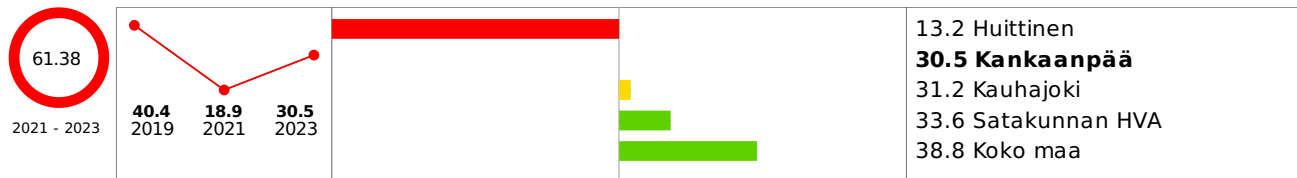
Ylipaino, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ei syö koululounasta päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

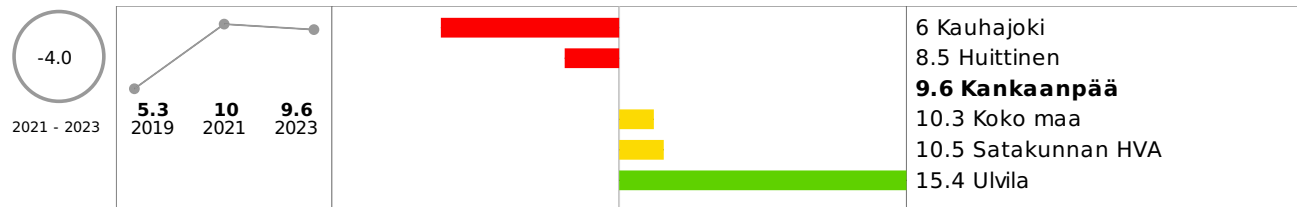

Ei syö koululounasta päivittäin, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

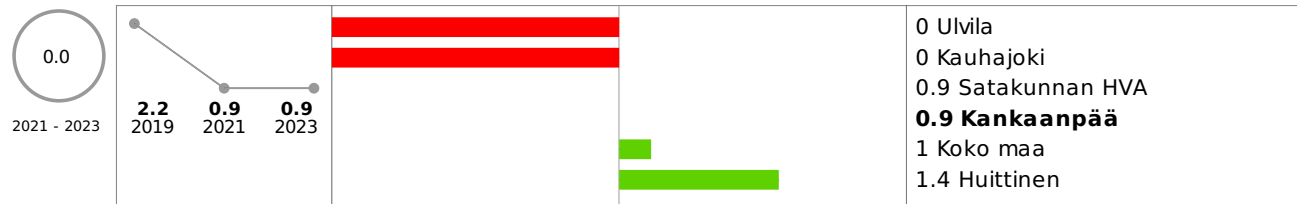

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (-2015)

Osallistunut koulukiusaamiseen vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Osallistunut koulukiusaamiseen vähintään kerran viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

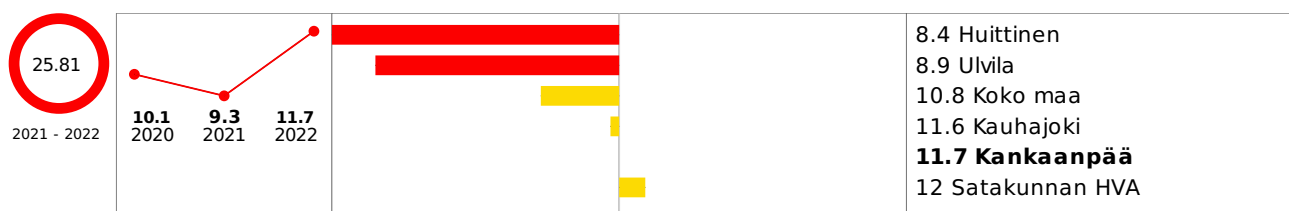
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (-2015)

Alioikeuksissa tuomitut 15 vuotta täyttäneet henkilöt / 1 000 vastaavan ikäistä

Rikoksista syyllisiksi epäillyt 15 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

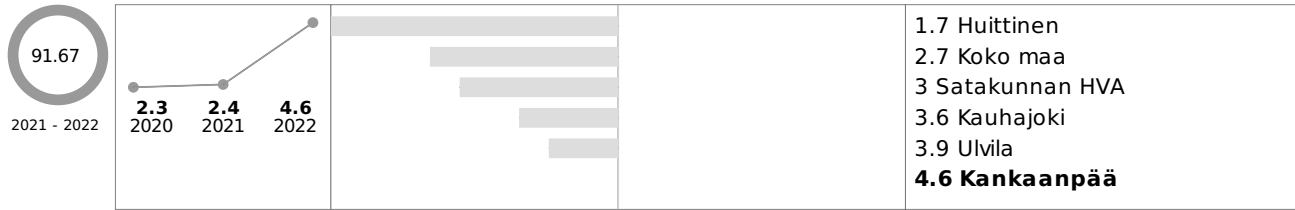
Rikoksista syyllisiksi epäillyt 18 - 20-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Palvelut

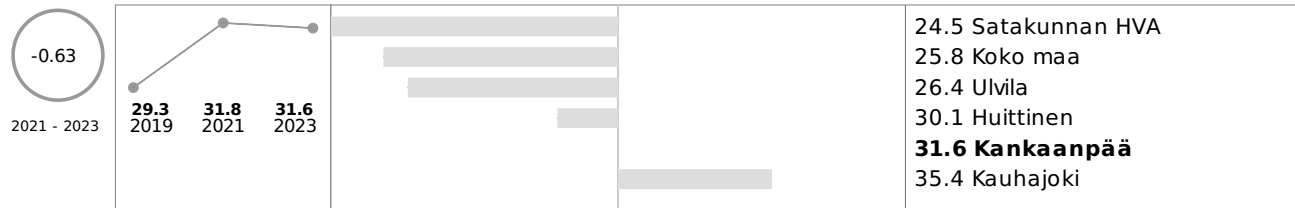
Sosiaali- ja terveydenhuolto

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 18 - 24-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

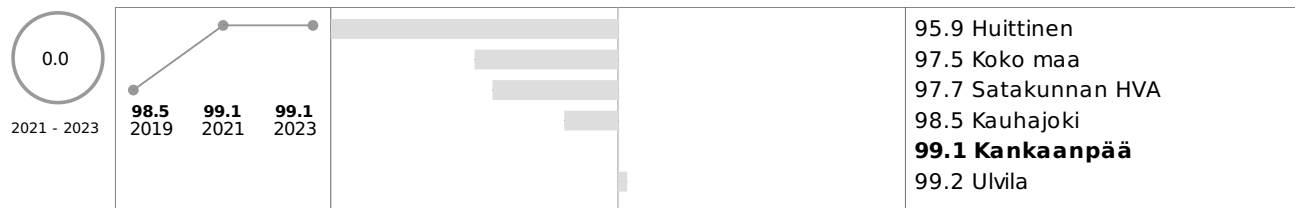

Vapaa-aika

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

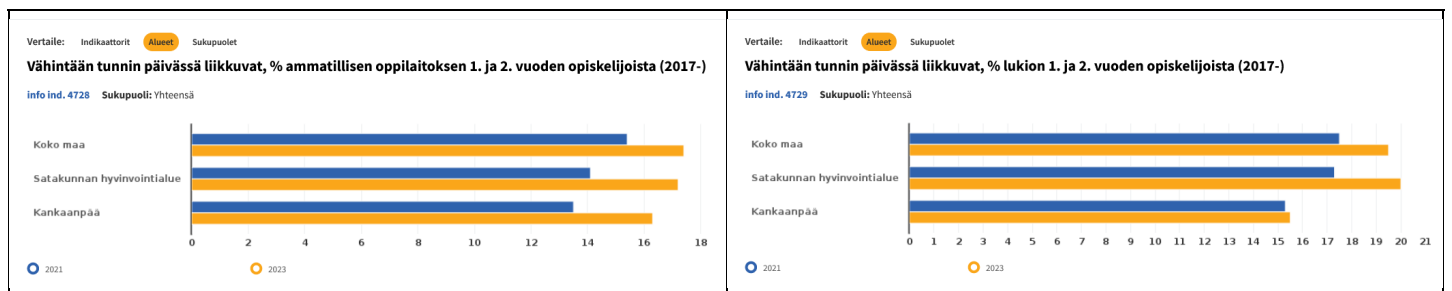

Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)

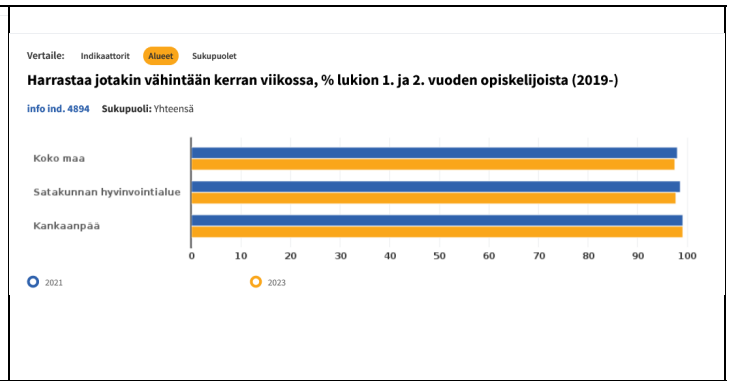
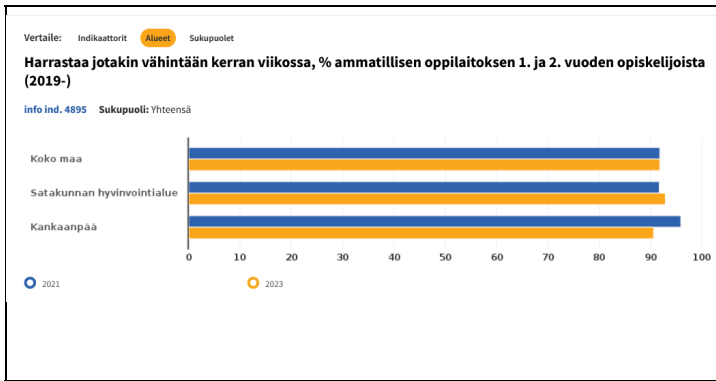
NUORET JA NUORET AIKUISET - Yhteenveto

LIIKUNTATOTTUMUKSET

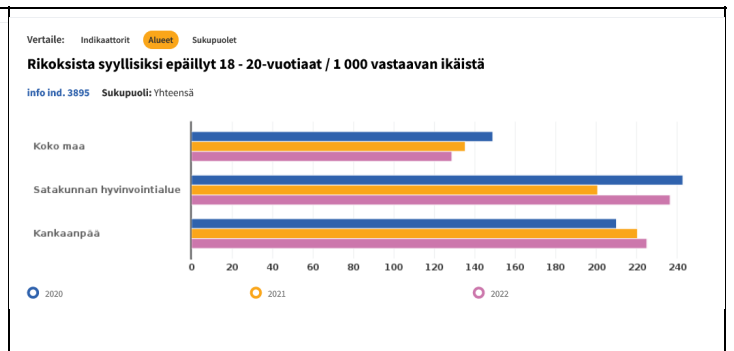
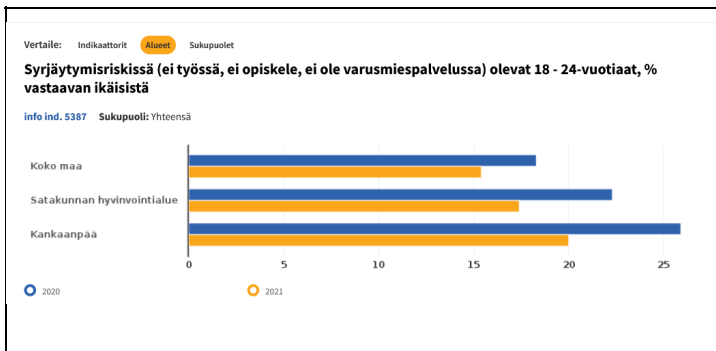
Kankaanpäässä vähintään tunnin päivässä liikkuvat ovat nuorilla samalla tasolla. Ammatillisissa oppilaitoksissa liikunnan määrä on lisääntynyt vertailuvuosien aikana kuten koko maassa. Se sijaan lukiassa liikunnan määrä on Kankaanpäässä säilynyt lähes ennallaan ottaen huomioon että koko maassa liikunnan määrä on lisääntynyt.

HARRASTUKSET

Kankaanpäässä nuoret harrastavat aktiivisest kuten koko maassa.

SYRJÄYTYNEISYYS/RIKOKSET

Syrjäytyneisyys on vähentynyt kuten koko maassa. Kankaanpäässä syrjäytymisen tuntemus on kuitenkin yleisempää kuin koko maassa.

Rikosten määrä nuorilla on Kankaanpäässä kuten koko Satakunnassa selkeästi muuta maat yleisempää.

TYÖIKÄISET

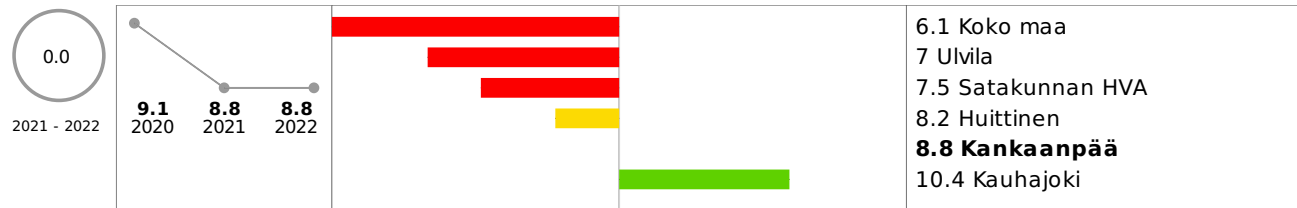
Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

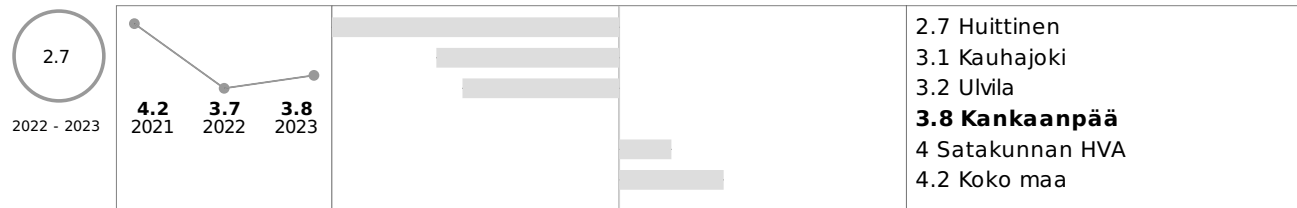
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

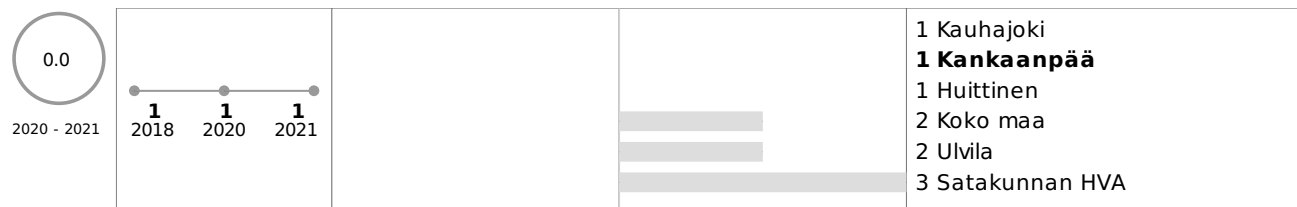
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista

Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

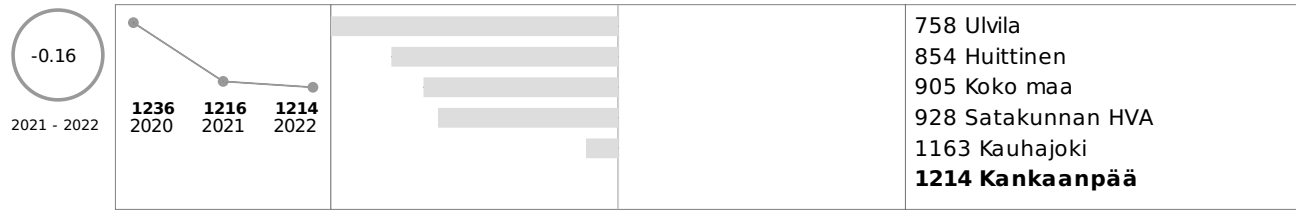

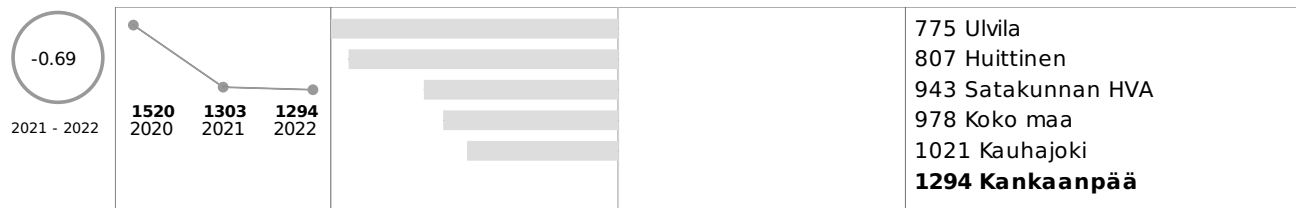
Palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

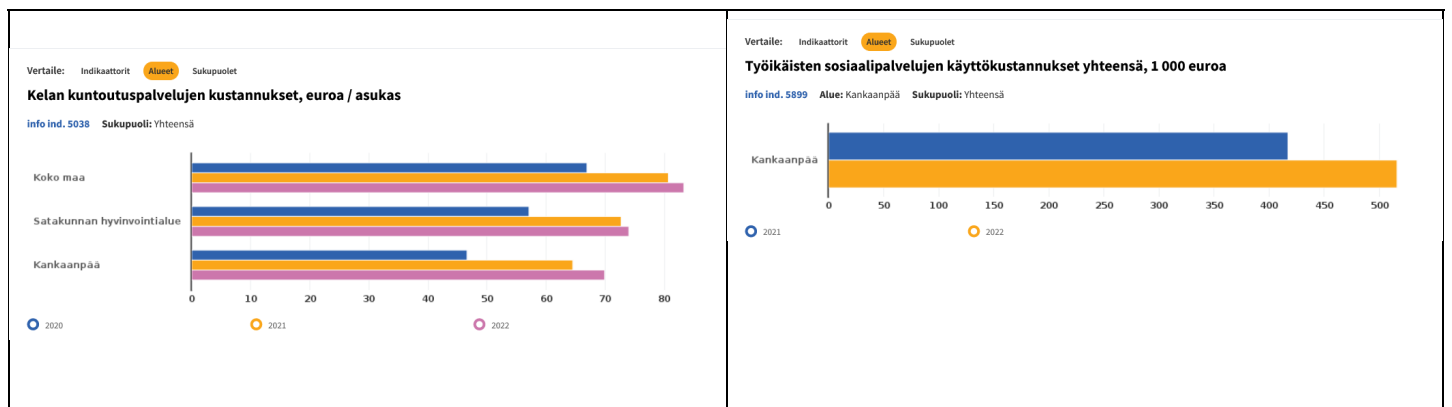
TYÖIKÄISET - Yhteenvedo

TYÖTTÖMYYS

Kankaanpäässä työttömyys on vähentynyt vertailuvuosien aikana ja ollaan koko maahan verrattuna samalla tasolla. Pitkäaikaistyöttömyä on vähemmän vrt. koko maahan.

KELAN KUNTOUTUSPALVELUIDEN KUSTANNUKSET

Kelan kuntoutuspalveluiden kustomukset ovat kasvaneet vertailuvuosien aikana, mutta ova maan kesiarvon

alapuolella.

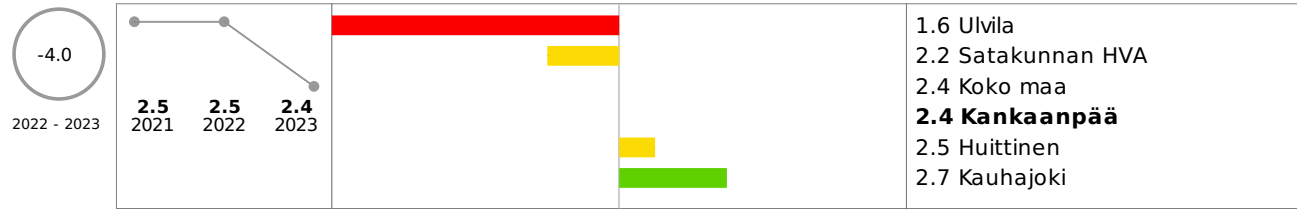
Työikäisten sosiaalipalvelujen kokonaisuuden käyttökustannukset ovat kasvaneet vertailuvuosein aikana.

IKÄIHMISET

Hyvinvointi

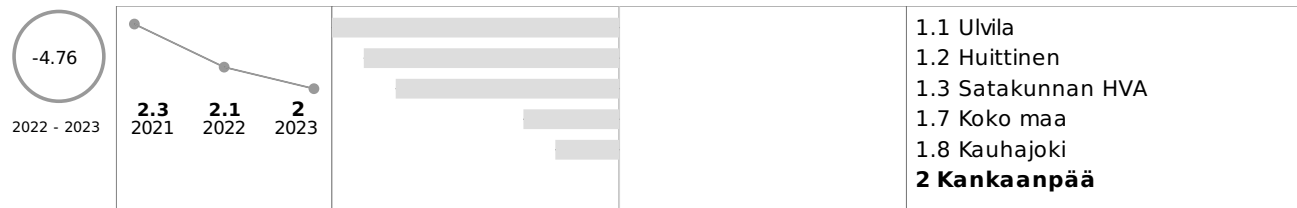
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Opiskelu, työ ja toimeentulo

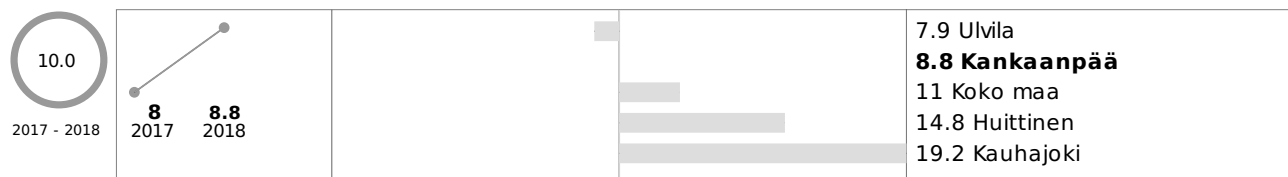
Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Palvelut

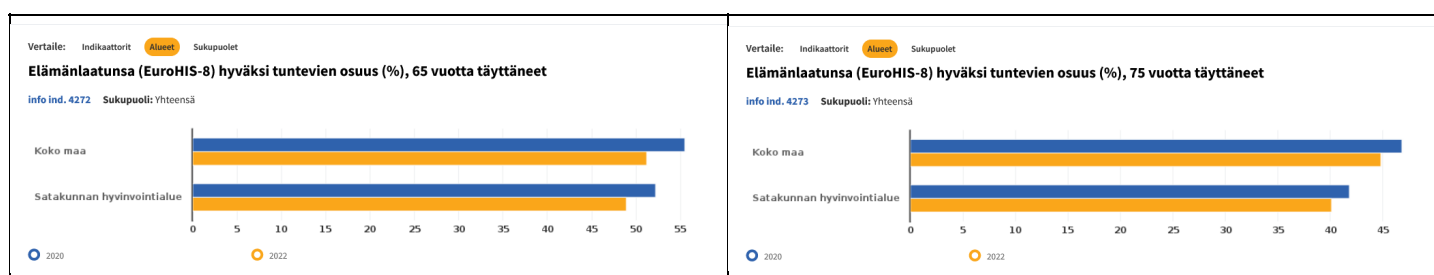
Sosiaali- ja terveydenhuolto

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (-2018)

IKÄIHMISET - Yhteenveto

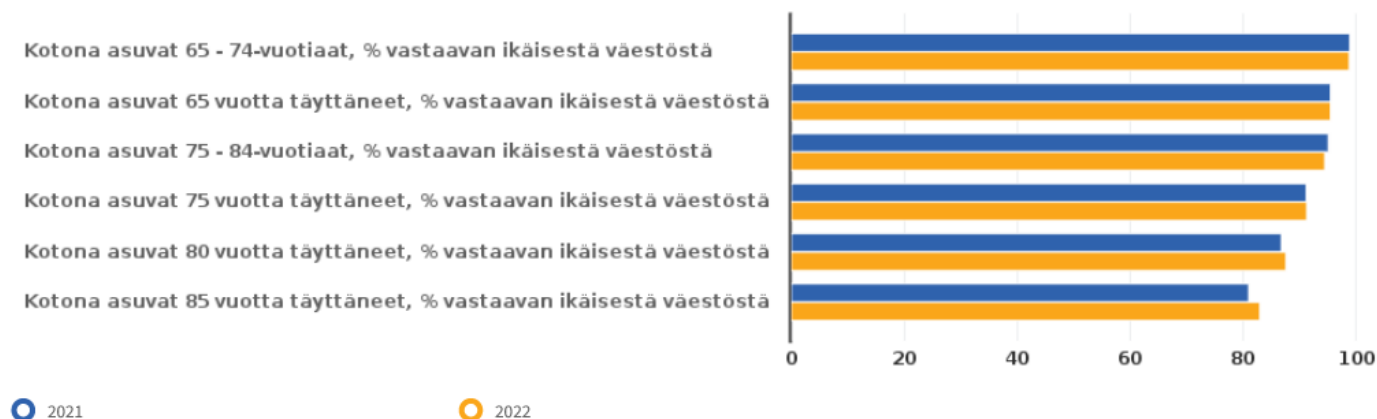
ELÄMÄLAATU

Elämänlaatunsa hyväksi tuntee Satakunnan hyvinvointialueella 65-vuotiaista 48,9% ja 75 vuotta täyttäneistä 40,1%. Tulos on samansuuntainen vrt koko maahan 65-vuotiaiden osalta, mutta 75-vuotaiden osalta jonkin verran heikompi.

ASUMINEN

Alue: Kankaanpää **Sukupuoli:** Yhteensä

Suomen väestö ikääntyy vauhdilla, ja ennusteiden mukaan kymmenen vuoden päästä yli neljäsosa suomalaisista on yli 65-vuotiaita. Erityisesti kaikkein vanhimpien kansalaisten osuus kasvaa nopeasti; yli 85-vuotiaiden määrä tulee kaksinkertaistumaan seuraavien 20 vuoden aikana. Ikääntyneille sopivia asuntoja ja asuinympäristöjä tarvitaan jatkossa yhä enemmän, sillä kansallinen tavoite on, että iäkkäät ihmiset voivat asua kotona ja saada sinne tarvitsemansa palvelut. Kotona asumisen tukeminen on tärkeää sekä ikääntyvän väestön että yhteiskunnan kannalta, sillä se liittyy sekä asukkaiden toiveisiin ja itsemääräämisoikeuteen että tarkoituksenmukaiseen

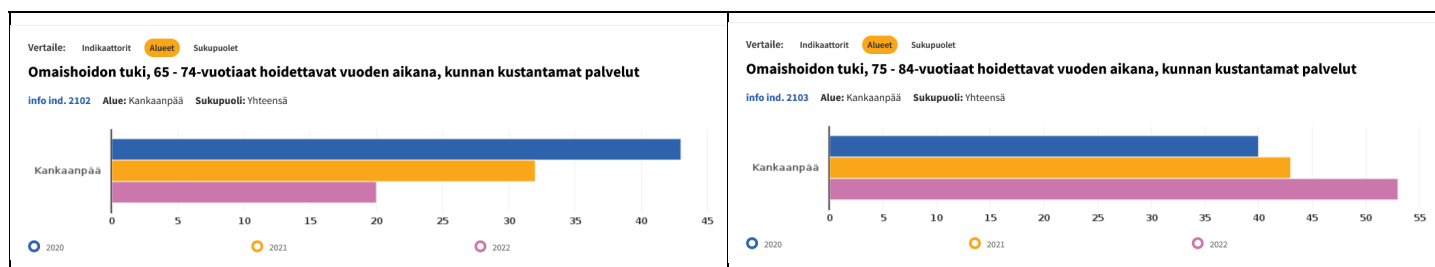
vanhuspalvelujen rakenteeseen.

Hyvässä kunnossa ja toimintakykyisenä on helpompi elää itsenäistä ja omannäköistä elämää myös ikääntyneenä. Terveelliset keski-ikä liikuntatottumukset kantavat pitkälle tulevaisuuteen ja pienentävät toisista riippuvuuden riskiä, eikä liikunnan lisääminen arkeen ole koskaan myöhäistä. Voimme omalla toiminnallamme vaikuttaa niin elämänlaatuun kuin hyvinvoinnin kokemiseenkin. Sisäinen motivaatio liikkumiseen on varmin keino saada liikunta osaksi omaa arkea.

LIIKUNTASUOSITUKSET

UKK-instituutin suositukset alle 65-vuotiaille: • Kohtuukuormittavaa kestävyysliikuntaa, kuten reipasta kävelyä ainakin 150 minuuttia viikossa tai raskasta liikuntaa kuten juoksua 75 minuuttia viikossa. • Kohtuullisesti kuormittavaa lihasvoima- ja kestävyysharjoittelua vähintään kahtena päivänä viikossa.	UKK-instituutin suositukset yli 65-vuotiaille: • Kestävyysliikuntaa ja lihasvoimaharjoittelua suositellaan kuten alle 64-vuotiaille • Lisäksi suositellaan liikkuvuutta ja tasapainoa ylläpitävää ja kehittävää liikuntaa erityisesti henkilöille, jotka ovat kaatumisvaarassa.

OMAISHOIDON TUKI

Omaishoidon tuki on jonkin verran laskenut alle 75 v osalta, mutta yli 75 vuotiaden osalta taas kasvanut.

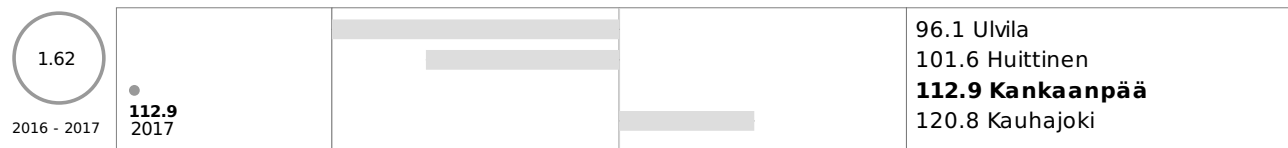
Omaishoitajana voi olla hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö. Omaishoitajan hyvinvointia ja hoitotehtävää tukevat sosiaali- ja terveyspalvelut. Tuki maksetaan hoitajalle (omainen tai muu läheinen henkilö). Tuen suuruus määräytyy hoidettavan avuntarpeen määrästä ja hoidettavuudesta.

KAIKKI IKÄRYHMÄT

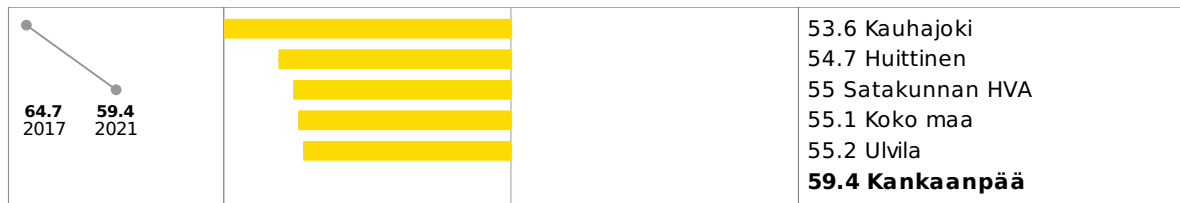
Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

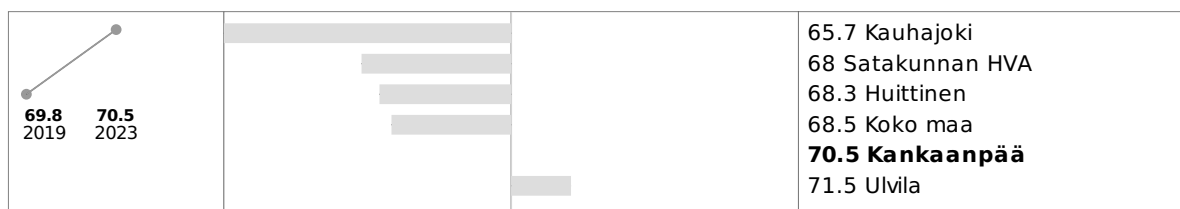
Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu (-2017)

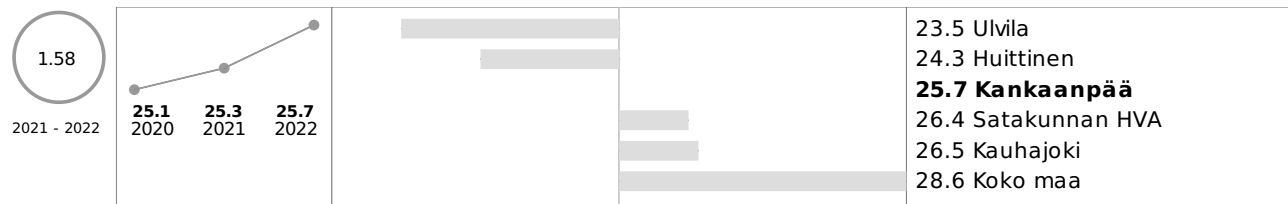
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

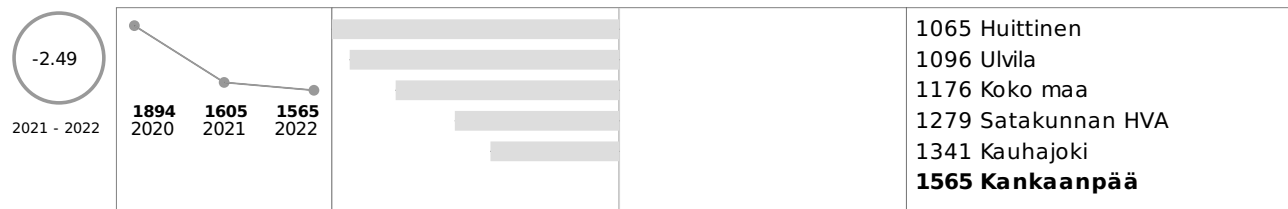
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Palvelut

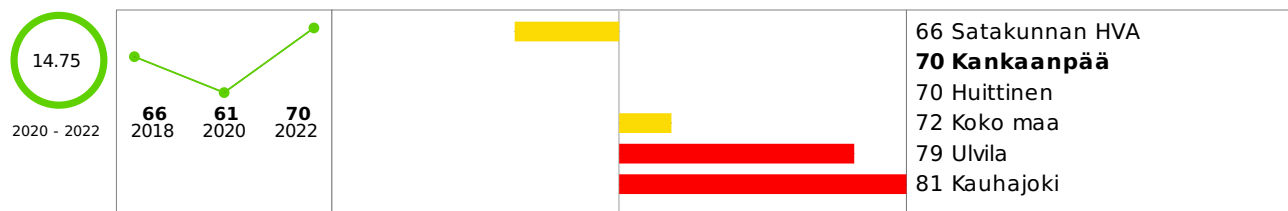
Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

Vapaa-aika

Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä

KAIKKI IKÄRYHMÄT - Yhteenveto

Painopistealueen kaikki ikäryhmät hyvinvoinnin tilaa tarkastellaan seuraavien indikaattorien avulla: Äänestysaktiivisuus kuntavaleissa, Äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa, Sairastavuusindeksi, Ginikerroin, Pienituloisuusaste ja Terveystiedon edistämisaktiivisuus.

2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

1) Esteetön, turvallinen ja hyvinvointia edistävä asuin- ja elinympäristö

Hyvinvointia edistävä asuinympäristö

Kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistäminen on osaltaan myös turvallisuuden ja viihtyvyyden lisäämistä. Hyvällä kaupunkisuunnittelulla on luotu laadukasta, viihtyisää, toimivaa ja turvallista rakennettua ympäristöä. Samalla on vaalittu luonnonympäristöä, joka tarjoaa erinomaisia mahdollisuuksia rentoutumiseen ja virkistymiseen. Hyvä ja virikkeellinen ympäristö houkuttelee kaiken ikäisiä liikkumaan. Kankaanpäässä on huolehdittu kulkuväylien turvallisuudesta, esteettömyyden edistämisestä ja hyvästä hoidosta kaikkina vuoden aikoina.

Liikuntapaikat ja olosuhteet edistävät ihmisten hyvinvointia monin tavoin. Ulkoilu luonnossa tai kaupunkien viherympäristöissä tukee ihmisten toimintakykyä ja hyvinvointia. Toimivien ja turvallisten ulkona liikkumisen ympäristöjen suunnitteluun ja toteutukseen kannattaa panostaa, jotta esim. kasvavan vanhusväestön edellytykset asua itsenäisesti omassa kodissaan säilyvät mahdollisimman pitkään.

Hyvässä ympäristössä korostuvat: turvallisuus, esteettömyys, saavutettavuus, ympärivuotisen käytön mahdollisuus ja yhteisöllisyys.

Kynnys ulkoiluun on sitä matalampi, mitä helpompaa on lähteä ulos ja mitä lähempänä asuinpaikkaa reitit ja liikuntapaikat sijaitsevat.

Kestävä kehitys

- Toimeenpanoa varten on laadittu ilmasto-ohjelma 2017 -2025

Energiatohokkuussopimukset ovat tärkeä osa Suomen energia- ja ilmastostrategiaa ja ensisijainen keino edistää energian tehokasta käyttöä Suomessa. Vastuullinen ja tehokas energiankäyttö vähentää ilmastonmuutosta aiheuttavia hiilidioksidipäästöjä. Kaupunki on liittynyt kunta-alan energiatohokkuussopimukseen, jossa tavoitteena on vähintään 7,5 prosentin ohjeellinen energiansäästö sopimuskaudella vuosina 2017–2025 ja energiansäästön kokonaissäästötavoite vuoteen 2025 mennessä on 3000 MWh.

Talohankkeiden suunnittelussa huomioidaan energiatohokkuus, uusiutuvan energian ja hukkalämmön hyödyntämismahdollisuudet sekä vaihtoehtoisten teknisten ratkaisujen valinnassa elinkaarikustannukset.

Vuonna 2023 energiatohokkuustoimenpiteinä toteutettu mm. seuraavat investoinnit:

- Tapalan peruspalvelukeskuksen valmistuskeittiön kylmälaitteiden saneeraus
- Taidekoulun valaistussaneerauksen 4. vaihe, jossa rakennuksen sisäosan valaistusta uusittiin LED-valoiksi
- Liikuntakeskukselle toteutettiin aurinkosähköjärjestelmä
- Kaupungintalon lämmönvaihdin uusittiin

Lisäksi Kankaanpään kaupunki liittyi sähköautojen latausasemien yhteishankintaan valmistuen vuonna 2024 alkaviin sähköautojen latauspisteiden lisäämiseen kiinteistöille.

Prosenttitaiteen toteuttaminen kaupungin rakennushankkeissa

- Prosenttiperiaate ei toteutunut vuonna 2023 valmistuneissa rakennushankkeissa.

Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Viihtyisä ja turvallinen ympäristö sekä helposti saavutettavat palvelut lisäävät hyvinvointia. Viihtyisyyttä ja toiminnallisuutta on vuonna 2023 lisätty mm. seuraavien hankkeiden yhteydessä:

- Päiväkotia Petäjälän pihan vuonna 2021 vaiheittain alkanut uudistus saatiin päätökseen vuonna 2023.
- Hongon koululle on toteutettu lahjoituksena saatu monitoimiareena.
- Paasikivenkadun saneeraus valmistui
- Tapalankatu-Opistontie-Saarivirrantie kiertoliittymä

Ympäristöterveys

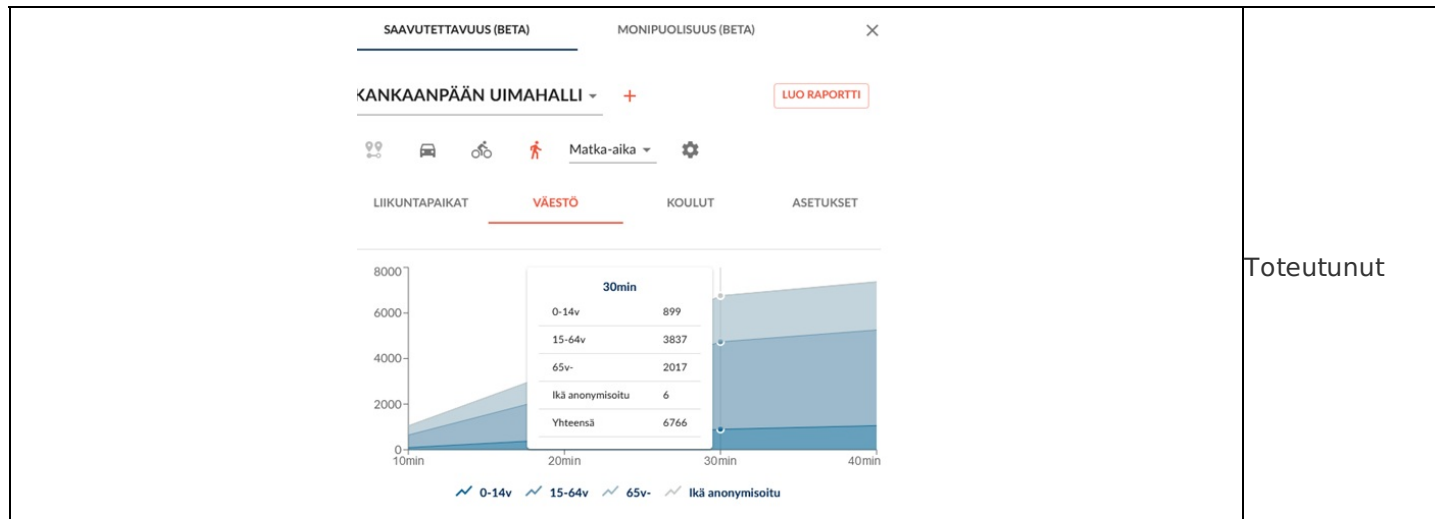
Kankaanpäässä 2023 talousvesi oli tasalaatuista ja täytti hyvin lakisääteiset vaatimukset ja suositukset edellisten vuosien tapaan.

Jätevesien osalta keskusjätevedenpuhdistamon puhdistustulokset jäivät osin asetettujen vaatimusten alle johtuen puhdistamolle toteutettavasta investoinnista. Investointiin liittyen toinen selkeytsaltaista oli pois käytöstä osan vuotta.

Liikuntapalveluiden saavutettavuus

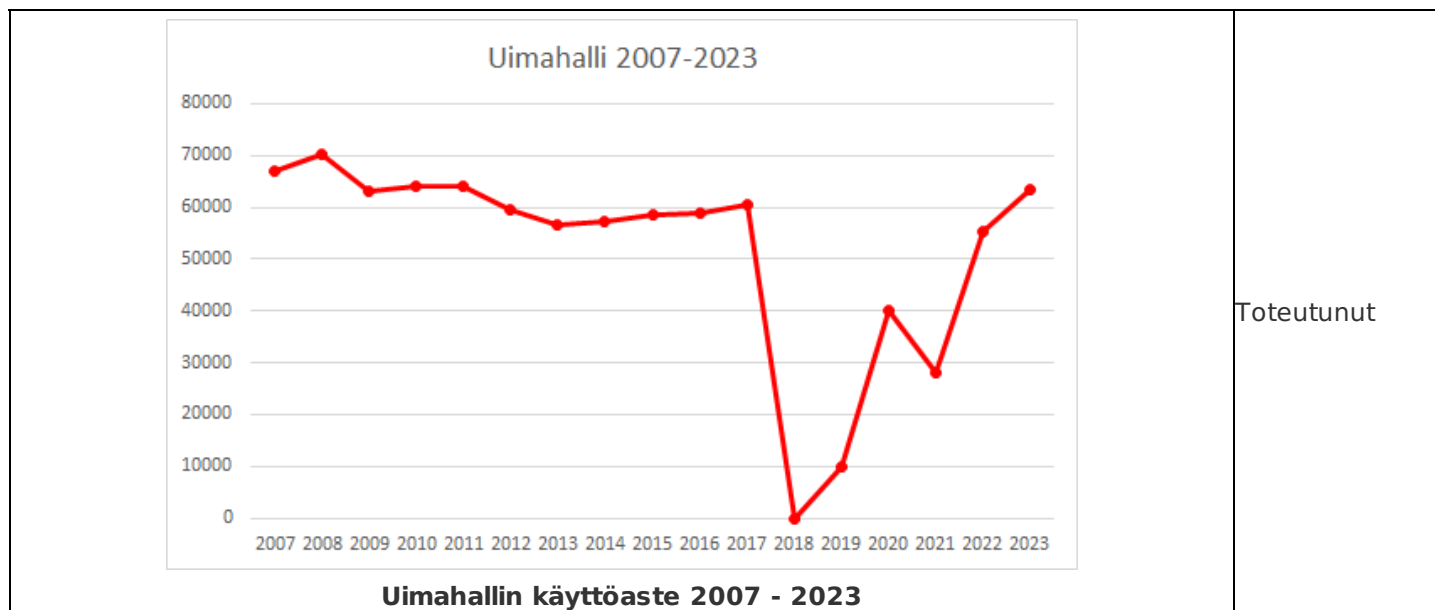
- Kankaanpään kaupungin asukkaista 12 572 (2022) (53,8%/6766) ja yli 65 v (54,7%/2017) asuu 30 minuutin kävelymatkan päässä liikuntakeskuksen palveluista

Toteutunut

Uimahalli

Uimahallin kävijämäärä on ollut vuosittain noin 60 000 henkilöä. Uimahallissa suoritettiin peruskorjaus vuonna 2018 - 2019 ja halli avattiin uudelleen yleisölle 18.11.2019. Vuosina 2020, 2021 sekä 2022 halli oli osittain suljettu/ käyttöä rajoitettu johtuen korona epidemiasta. Vuonna 2023 uimahallissa oli 63 599 kävijää.

Toteutunut

Liikuntatilojen ja paikkojen käyttöaste

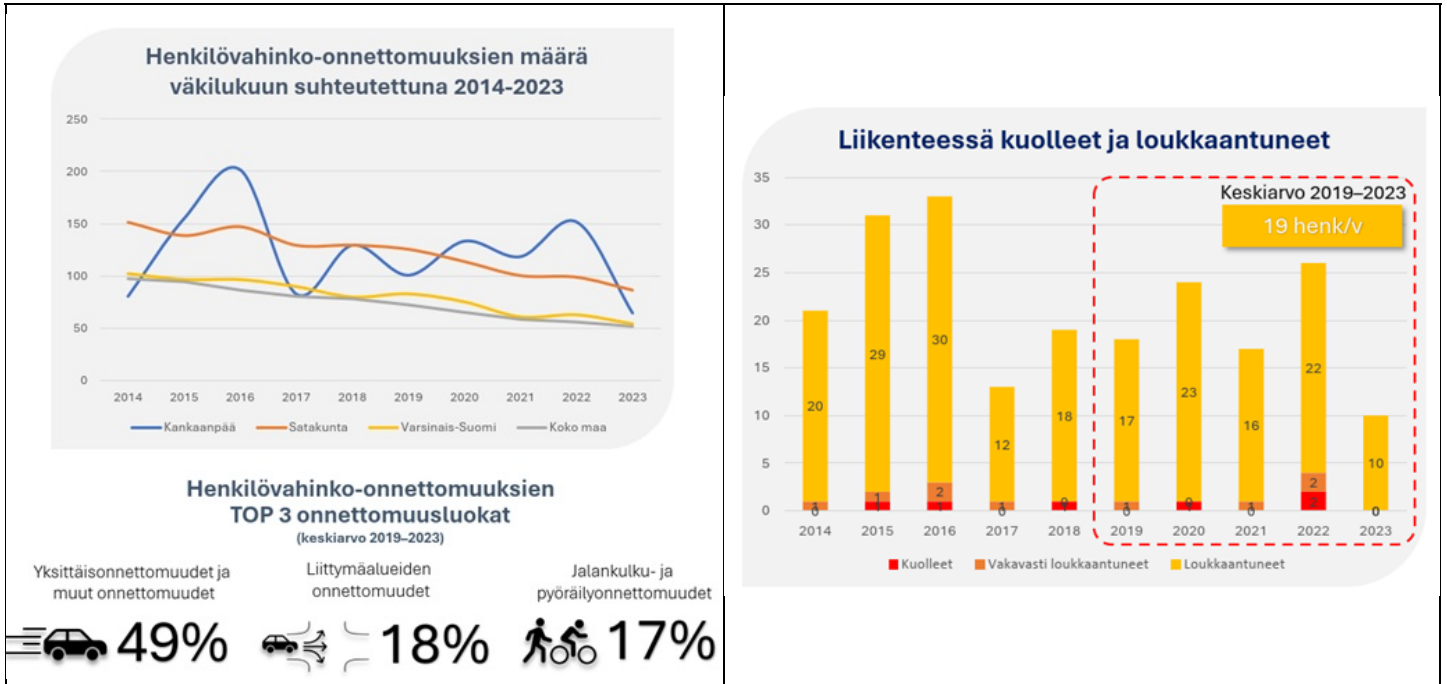
Kuntosali-, painonnostosali	43735	Toteutunut
Judo- ja painisali	14568	Toteutunut
Nyrkkeily sali	14623	Toteutunut
Palloiluhalli	56 844	Toteutunut
Monitoimitila	15522	Toteutunut
Jäähalli	54 835	Toteutunut

Kuntosali Honkajoki	2198	Toteutunut
Kunnossapitosivustojen latauskerrat/sometec	110 000	Toteutunut

Liikenneturvallisuus

Keuyen liikenteen väylien ja keskustan katujen esteettömyyden kehittäminen, kävelyn, pyöräilyn ja joukko liikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattamiseen pyrkiminen. Vuoden 2023 aikana on haettu kävelyn- ja pyöräilyn valtionavustusta kahteen hankkeeseen (Teollisuustien keuyen liikenteen väylä ja Keskuskadun pyöräkaistat).

Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä väkilukuun suhteutettuna laski vuonna 2023 alimmilleen kymmeneen vuoteen.

2) Terveelliset elintavat kansansairauksien ehkäisemiseksi

Liikunta on kunnan peruspalvelu, jolla kunnat luovat edellytyksiä asukkaidensa liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmille, tukemalla liikunta- ja urheiluseurojen ja muiden kansalaisjärjestöjen toimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Liikuntakeskuksen peruskorjaushanke valmistui 08/2022 ja tilat saatiin täysimittaisesti asiakkaiden käyttöön. Uudet tilat, välineet sekä tuotepaketit (mm. senioriranneke yli 65 v) on lisännyt tilojen käyttöä peruskorjauhankkeen jälkeen. Liikuntatoimen tilat ja alueet on pidetty avoinna ja toimintakuntoisina seitsemänä päivänä viikossa. Kaikkia liikuntatiloja käyttävät ohjausryhmien lisäksi koulut, seurakunnat, eri yhteisöt sekä lähikuntien koulut. Huomattavaa on myös, että myös ulkoliikunta-alueiden (kuntoradat, ulkojää ja hiihtoladut, urheilukenttä, pesäpallostadion, harjoituskentät, ulkokuntosali) käyttö on lisääntynyt merkittävästi.

Toimintavuoden aikana liikuntapalvelut koordinoivat alueellisia haasteita sekä järjestivät useita terveystoimintoihin suunnattuja tapahtumia.

Tapahtuma	Toteutus/mittari	Tulos

Talviliikunta kampanja 10.1-31.3.2023 Liikuntamuotoina: hiihto, kävely, sauvakävely, juoksu, lumikenkäily, maastopyöräily, potkukelkkailu, pyöräily, luistelu ja retkiluistelu)	13 352 (1.06 km/asukas)	Toteutunut
Ystävänäpäivä 14.2.2023	Kaksi yhden hinnalla uimaan tai kuntosalille, ystävänäpäivä teemana. Ystävänäpäivä kampanjaa kannusti Kankaanpään oma Touhutassu ja Karvian Anni-Leijona maskotit	Toteutunut
Vesidisko 17.2.2023	Vesidisko toteutettiin perjantaina 17.2. klo 18 - 20. Disco oli suunnattu kaikille uimataitoisille 1. - 6. luokkalaisille, hintaan 3€. Allaskioski palveli myös innokkaita diskoilijoita. Uimahalli suljettiin muulta yleisöltä perjantaina klo 16. Käytössä oli yhteensä kahdeksan uimavalvojaa tapahtuman ajan.	Toteutunut
Hiihtoloma 8vk Aktiviteetteja lomalaisille 20.-24.2.	Maanantaina Geokätköilyä ulkona sekä ja Inbodymittausta. Geokätköily oli hyvin suosittua ja se kesti koko viikon. Tiistaina keskityttiin allashulinoihin, missä esimerkiksi pelattiin ristinollaan pikkualtaassa sukeltamalla. Keskiviikkona pelailu mahdollisuus palloiluhallissa. Pingispöydät ja sulkapallokentät odottivat pelailusta kiinnostuneita. Torstaina kodalla makkaranpaiston lomassa houkuteltiin kokeilemaan lumikenkiä. Perjantaina tempuultiin lasten kanssa. Luisteluvuorot koko viikon käytössä.	Toteutunut
Ikiliikkuja viikko 13.-19.3.2023	Teemaviikon pääviestinä on, että vähäisenkin liikkuminen kohentaa elämänlaatua. Jokainen voi löytää itselle mieluisen ja sopivan tavan liikkua. Ikiliikkujaviikolla sai tuoda ystävän mukaan jumpalle veloituksetta.	Toteutunut
Pääsiäinen 6.4.2023,	Tipun metsästystä kiirastorstaina klo 10-15.30. Tipuja piilotettiin uimahallin, kuntosalin, käytävä tiloihin. Palkintona oli Kindermuna.	Toteutunut
Haastepyöräily kampanja 1.5.-31.8.2023	Kankaanpää: Kampanja yhteensä 52805 km Kampanjakirjausten määrä 2875	Toteutunut
Miljoona roskapussi tempaus 4.5.2023	Roskapusseja kerättiin liikunta-keskuksen ympäristöstä muutamassa tunnissa yhteensä 26 pussillista. Roskia noukkimassa olivat meidän ohjaajat ja ryhmäläiset.	Toteutunut

Kevään 2023 liikuntaryhmät	Keväällä yhteensä 21 ryhmää. Käyntikertoja yhteensä n. 4000. Lisäksi yksittäisiä ohjauksia tilausryhmille; mm. kuntoremonttiryhmä, ystäväkahvilatoiminta, kuntosalille tutustumiskerrat kaupungin henkilökunnalle, lapsiryhmille uinninohjaukset, kouluryhmien liikuttamiset yms.	Toteutunut
Voimaa vanhuuteen	Käynnissä Keväällä osallistuttiin Ikäinstituutin voimaa vanhuuteen-tutkimukseen. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää liikuntaharjoittelun vaikutuksia 75 vuotta täyttäneiden, toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten toimintakykyyn ja hyvinvointiin. Kankaanpäässä tutkimukseen osallistui 12 henkilöä. Ryhmä kokoontui kerran viikossa. Ryhmäläisille tehtiin alussa ja lopussa SPPB-testit, joka soveltuu hyvin ikäihmisten kävelyn ja tasapainon arviointiin. Jokaisen henkilökohtaiset testitulokset paranivat kevään aikana. Koko Suomen kattavat tutkimustulokset valmistuvat myöhemmin.	Toteutunut
Unelmien liikuntapäivä 10.5.2023	Keskiviikkona 10.5. Klo 12-19 Kankaanpään liikuntakeskuksella vietettiin unelmien liikuntapäivää. Ohjelmassa mm.Kuntosaliopastusta, Liikuntarataa, Soutukilpailu, Lavista ulkona	Toteutunut
100X100m Haaste 24.5.2023/Kankaanpään Seudun leisku		Toteutunut
Kesän uimakoulut 2023 5.-9.6. ja 12.-16.6. sekä 26.-30.6.	Yhteensä : 35 ryhmää 417 osallistujaa	Toteutunut
Valtakunnallinen Tenavaleiri Kankaanpäässä 2.-7.7.2023	Kankaanpään Maila ry ja Mailajuniorit ry järjestivät 2.-7.7. valtakunnallisen pesäpalloleirin, jonne oli ilmoittautunut 120 joukkuetta eli noin 1700 pääosin 10-12-vuotiasta leiriläistä.	Toteutunut
Yläasteen liikuttaminen (9lk) 10.-11.8.2023 Kiipelykoulutu ja loppukoe 8-9.8.2023. Koko perheen liikunnallinen tapahtuma 22.8.2023 (tarkkutta, tasapainoilua, visailua, ohjattua circuittia)		Toteutunut
Harrastemessut 1.9.2023	Suunnattu kouluille, päiväkodeille, opistoille sekä kaiken ikäisille harrastamisesta kiinnostuneille. Järjestettiin yhdessä nuorisotoimen kanssa. Messut avautuivat klo 9.00 ja ne toteutettiin liikuntakeskuksen alueella, sisä- ja ulkotiloissa. Messut päättyivät klo 16.00. Kävijöitä messuilla 1100 kpl ja messuesittelijöitä 24 kpl.	Toteutunut

II Laavujen kierros Hämeenkaalla 30.9.2023	Yt. Jämijärvi, urheiluseurat, yhdistykset 200 osallistujaa	Toteutunut																																							
Vesisankarit 19.11.2023	Koululiikuntaliiton koordinoiman hanke. Tavoitteena on edistää lasten ja nuorten vesi- ja vesipelastustaitoja. Toteutettiin uimahallissa kolmella liikunnanohjaajalla. Yksi uimavalvojana ja kaksi tehtävärasteilla. Osallistumaan pääsi uintimaksun hinnalla. Tapahtumaan toimitettiin erikseen tehtävärasteilla tarvittavat välineet. (melonta Melomon ilmatäytteisillä kanooteilla (hanke), •vesipelastus, omilla välineillä, snorklaus ja pelastusliivit (hanke). Tapahtumassa hyvin väkeä (88 uimahallin käyttäjää). Osallistuneille lapsille ja nuorille jaettiin omalla nimellä Vesisankarit todistus.	Toteutunut																																							
Syysliikuntakampanja 1.9 -30.11.2023	Kampanjan tavoitteena on haastaa ja motivoida liikkumaan eli voit osallistua kampanjaan omien kilometritavoitteiden mukaan. Liikuntamuotoina ovat frisbeegolf, kävely, sauvakävely, juoksu, pyöräily, maastopyöräily, melonta, retkeily, rullahiihto ja -luistelu, uinti ja suunnistus. Myös soveltava liikunta on huomioitu kampanjassa, joten se soveltuu kaikille ikään tai tasoon katsomatta. <table border="1" data-bbox="724 1099 1257 1458"> <thead> <tr> <th>Isot kunnat</th> <th colspan="2">Järjestä kilometrien mukaan</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kankaanpään kaupunki</td> <td>1448 km</td> <td>0.12 km/as</td> </tr> <tr> <td>Paimion kaupunki</td> <td>815 km</td> <td>0.07 km/as</td> </tr> <tr> <td>Euran kunta</td> <td>807 km</td> <td>0.07 km/as</td> </tr> <tr> <td>Ulvilan kaupunki</td> <td>883 km</td> <td>0.07 km/as</td> </tr> <tr> <td>Salon kaupunki</td> <td>2819 km</td> <td>0.06 km/as</td> </tr> <tr> <td>Loimaan kaupunki</td> <td>837 km</td> <td>0.05 km/as</td> </tr> <tr> <td>Uudenkaupungin kaupunki</td> <td>584 km</td> <td>0.04 km/as</td> </tr> <tr> <td>Naantalın kaupunki</td> <td>736 km</td> <td>0.04 km/as</td> </tr> <tr> <td>Liedon kaupunki</td> <td>724 km</td> <td>0.04 km/as</td> </tr> <tr> <td>Rauman kaupunki</td> <td>1224 km</td> <td>0.03 km/as</td> </tr> <tr> <td>Porin kaupunki</td> <td>1452 km</td> <td>0.02 km/as</td> </tr> <tr> <td>Raision kaupunki</td> <td>209 km</td> <td>0.01 km/as</td> </tr> </tbody> </table>	Isot kunnat	Järjestä kilometrien mukaan		Kankaanpään kaupunki	1448 km	0.12 km/as	Paimion kaupunki	815 km	0.07 km/as	Euran kunta	807 km	0.07 km/as	Ulvilan kaupunki	883 km	0.07 km/as	Salon kaupunki	2819 km	0.06 km/as	Loimaan kaupunki	837 km	0.05 km/as	Uudenkaupungin kaupunki	584 km	0.04 km/as	Naantalın kaupunki	736 km	0.04 km/as	Liedon kaupunki	724 km	0.04 km/as	Rauman kaupunki	1224 km	0.03 km/as	Porin kaupunki	1452 km	0.02 km/as	Raision kaupunki	209 km	0.01 km/as	Toteutunut
Isot kunnat	Järjestä kilometrien mukaan																																								
Kankaanpään kaupunki	1448 km	0.12 km/as																																							
Paimion kaupunki	815 km	0.07 km/as																																							
Euran kunta	807 km	0.07 km/as																																							
Ulvilan kaupunki	883 km	0.07 km/as																																							
Salon kaupunki	2819 km	0.06 km/as																																							
Loimaan kaupunki	837 km	0.05 km/as																																							
Uudenkaupungin kaupunki	584 km	0.04 km/as																																							
Naantalın kaupunki	736 km	0.04 km/as																																							
Liedon kaupunki	724 km	0.04 km/as																																							
Rauman kaupunki	1224 km	0.03 km/as																																							
Porin kaupunki	1452 km	0.02 km/as																																							
Raision kaupunki	209 km	0.01 km/as																																							
Hydrohex vesijumppa		Toteutunut																																							
Poron jäljitys 19.12.2023	Leikkimielinen etsintä liikuntakeskuksen ja uimahallin tiloissa. Palkinnoksi uimalippuja ja yllätyslahjapusseja. Tempauksen tarkoituksena saada porukkaa liikkumaan koko perheen voimalla																																								

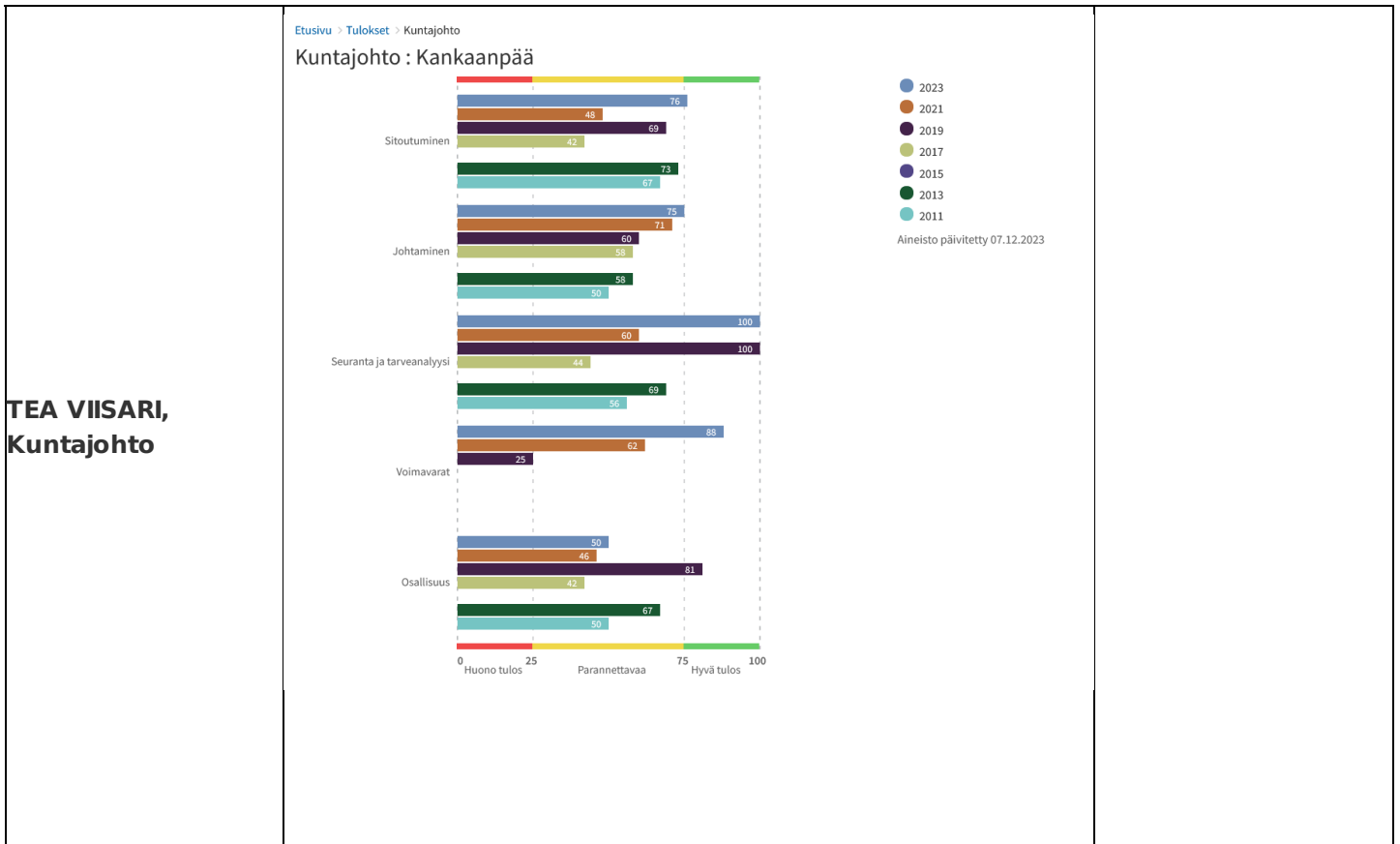
Kynttiläkynti 21.12.2023	Koko päivän kestävä uinti tunnelmallisessa kynttilän valossa ja rauhoittavassa jouluisessa musiikissa. Radattomassa altaassa sai toteuttaa itseään haluamallaan tavalla. Yhteensä 142 asiakasta käviälaskurin mukaan, joka on keskimääräistä enemmän	Toteutunut
Erityisliikunta yt. kuntoutuskeskus (17 hlöä)		
Kiipeilyseinä 20.-21.12.2023 SEKÄ 4.-5.1.2024	Kiipeilytys oli ilmaista extreme tarjontaa liikuntakeskukselta joululomalaisille. Seinällä oli kerrallaan kaksi ohjaajaa tunnin verran ja kiipeilytettävän ryhmä koko oli max. kuusi henkilöä.	Toteutunut
Seniorisumpit ikäihmisille	Vanhusneuvosto järjesti Seniorisumpit 5.4.2023 sekä 17.11.2023. Kevään -23 aiheena oli kaupungin varautuminen/valmius kriisitilanteissa kuntalaisten näkökulmasta ja syksyn -23 aiheena oli hyvinvointialueen muutokset ja palveluiden järjestäminen. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä noin 200 henkilöä.	Toteutunut
Harrastamisen Suomen malli Harrasta Kankaanpään kouluissa -hanke on jatkunut lukuvuosittain kevään 2021 pilotin jälkeen. Tavoitteena on mahdollistaa maksuton harrastus peruskoululaisille koulupäivän yhteyteen. Rakenteella korvataan koulujen kerhotoiminta.	Käynnissä Kaikkien Kankaanpään koulujen 4.-6. luokan oppilaille on pystytty tarjoamaan mahdollisuus listan toiveharrastukseen ja jokaiselle koululle, 1.-9. luokkalaisille, vähintään yksi toivelistalta löytyvä harrastus. Eri harrastuksia on ollut tarjolla 24, ryhmiä 39. Harrastustoimintaan on osallistunut 250 lasta. Viikoittain harrastuksiin on osallistuttu 280-190 kertaa. Kerho-ohjaajina toimivat opettajat, koulunkäynninohjaajat, alojen ammattilaiset ja paikalliset nuoret. Harrastusten ohjaajatoimintaan on vuoden 2023 aikana työllistynyt 18 paikkakunnan nuorta.	Toteutunut
Liikkuva aikuinen hanke	Käynnissä Kankaanpään kaupunki/liikuntapalvelut hakivat liikunnallisen elämäntavan kehittämisavustusta syksyllä 2022 käynnistääkseen liikunnan palveluketjun Satakunnan hyvinvointialueeseen kuuluvan Kankaanpään sote-keskuksen kanssa. Tavoitteena on elintapasairauksien ennaltaehkäisy ja saada ns. 0 -liikkujat ja vähän liikkuvat työikäiset Kankaanpäälaiset asukkaat huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan. Hanke käynnistyi huhtikuussa 2023, osallistujat 70 henkilöä.	Toteutunut

Talviliikunnan olosuhteet	Talviliikuntapaikat (Hämeen kangas, älylatu, jääalueet) - 60 km latuverkosta - 12 ulkojääaluetta	Toteutunut resurssien sallimissa puitteissa
Erityisliikuntaryhmien toiminta	Toimintaan osallistunut 16 henkilöä (12 M, 4 N). Ikkähaarukka ryhmässä oli 27-75 v. Käyntikertoja järjestettävissä tapahtumissa oli 330	Toteutunut yt. Kunnonlähde/ Kankaanpää
Yhteistyö	Yhteistyötä tehtiin alueen seurojen ja lähikuntien lisäksi mm. Porin Prikaatin, Kuntoutuskeskuksen ja Keinojään kanssa. Seuroille on järjestetty kerran vuodessa ns. seurafoorumi, jossa eri toimijat voivat kertoa ajankohtaisia asioita.	Toteutunut

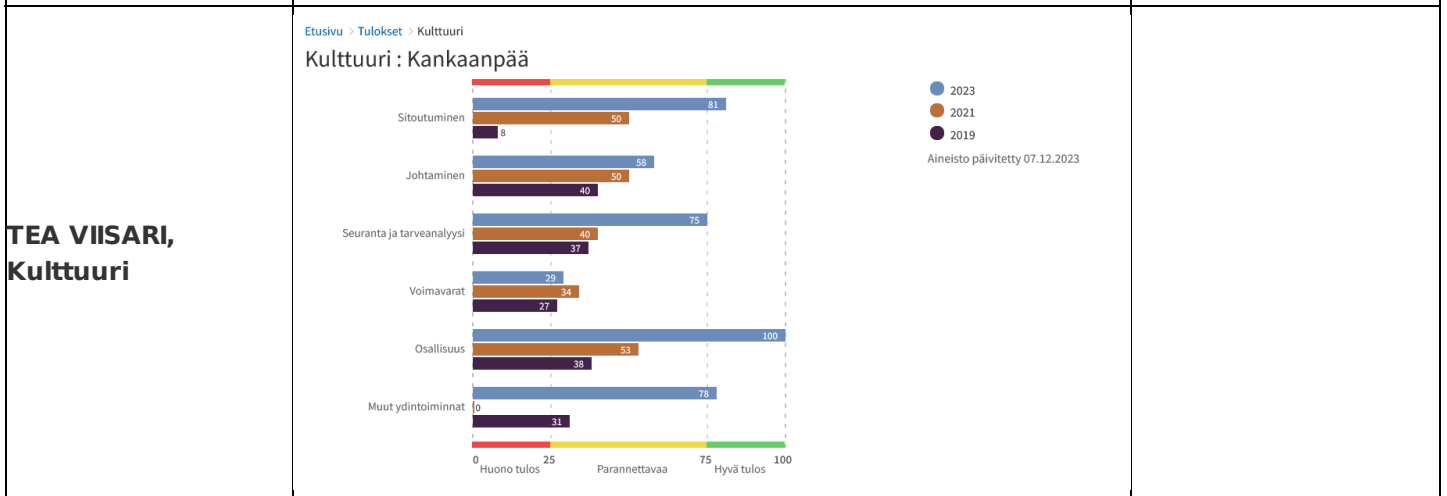
YHTEENVETO TEAVIISARIN TULOKSISTA

TEAvisari on työväline kunnille ja kouluille. Tiedot kuvaavat terveydenedistämistä ja aktiivisuutta eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Mittari	Tulokset												Toteuma
	Pisteet	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	
TEA VIISARI, Kaikki sektorit	Kaikki sektorit	67	59	60	61	62	64	61	64	71	69	63	Vuoden 2023 tulos on noussut kaikkien sektoreiden osalta tuloksesta 59 -> tulokseen 67. Koko maan ka on 70 ja satakunnan hyvinvointialueen ka on 68.
	Kuntajohto	78	..	57	..	67	..	47	..	..	..	67	
	Perusopetus	..	..	71	..	73	..	71	..	69	..	65	
	Lukiokoulutus	..	78	..	68	..	72	..	..	..	86	..	
	Ammatillinen koulutus	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
	Liikunta	..	70	..	61	..	66	..	..	..	65	..	
	Perusterveydenhuolto	..	26	..	44	..	47	..	58	..	54	..	
	Kulttuuri	70	..	38	..	30	..	..	..	..	..	..	

TEA VIISARI,
Kuntajohto

TEA VIISARI,
Kulttuuri

3) Osallisuuden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy

Nuorisopalvelut: Toiminta nuorten syrjäytyminen ehkäisemiseksi yhteistyössä eri tahojen kanssa sekä tukea nuorten kasvua ja omaehtoista toimintaa, edistää nuorten hyvinvointia, osaamista ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vahvistaa nuorten itsenäistymistä. Nuorisotoimen tehtävänä on myös järjestää nuorille suunnattuja tapahtumia ja tilaisuuksia. Nuorisopalveluiden sekä etsivän nuorisotyön arkituiminta ovat kokonaisuudessaan matalankynnyksen toimintoja ja nuorille maksutonta. Uusi nuorisovaltuusto 2023 - 2025 aloitti lokakuussa 2023. Nuorisovaltuusto kokoontui säännöllisesti, jossa jäseniä on yhteensä 15.

ANKKURITIIMIN TILASTO / KANKAANPÄÄ 2023

- Ankkuri asiakkaat vuosi vuodelta nuorempia. Pahoimpitelyihin osallisia oli ensi kertaa enemmän kuin näpistyksiin osallisia. Laittomien uhkausten määrä nousi selkeästi ja ohitti vahingonteot. Vuonna 2023 Ankkurissa käsiteltiin 64 eri alaikäisen henkilön asiaa. Poikia 50 ja tyttöjä 14. Kymmenellä (10) nuorella oli vuoden aikana enemmän kuin yksi rikosasia. Nuorin asiakas on ollut 9-vuotias. Asiakkaiden keski-ikä oli 13,4 vuotta. Erityisesti nousi esiin kaksi ilmiötä; nöyryytysväkivalta ja sähkötupakka.

Nuorisotilojen tapahtumat

Tapahtuma	Mittari	Tulos
Aukiolopäivät keskustan nuorisotila	Työntekijä resurssien vaihtelevuutta	182 päivää
Aukiolopäivät Honkajoen nuorisotila		119 päivää
Keskustan nuorisotilan kävijämäärä		8057
Honkajoen nuorisotilan kävijämäärä		1627
Päättäjäsiviikonloppu yökahvila	3.6.2023 Keskustan nuorisotilalla	noin 40 nuorta
Jyllin leirikeskukseen lastenleiri 7-10- vuotiaat 12.-14.6.2023. Nuorten leiri 11-13- vuotiaat 15- 16.6.2023.		Yhteensä 21 lasta
Luovantoiminnanleiri keskustan nuorisotilassa 26-30.6.2023 (7-10 vuotiaat)	Palkattu 2 nuorta apuohjaajiksi	16 lasta
Parkourpäivä 21.6.2023 7 - 12- vuotiaalle	1 palkattu apuohjaaja	20 nuorta
Ostosreissu Ratinaan 20.2.2023 Laskettelu retki Ellivuoreen 22.2.2023 Retki Duutsonit Activity parkkiin Seinäjoelle 15.4. Huvipuistoretki Power Parkiin 8.6.2023 Miljoona Tivoli 3.8.2023 Ketun Golon Hörhiäisilta nuorille 25.8.2023 Retki Raisioon 25.10.2023	Kankaanpään nuorisotyöntekijät	30 osallistujaa 15 osallistujaa 18 osallistujaa 36 henkilöä 12 osallistujaa 66 nuorta 25 osallistujaa
Yhteistyöverkostot	MM. poliisi, perhepalvelut, lastensuojelu, peruskoulut yms.	noin 30 verkostotapaamista
Hyvä koulupolku ryhmä Toiminta päättyi keväällä 2023.	Joka tiistai keskustan nuorisotilalla klo 8-9.	nuorisotyöntekijä ja koulusosionomi (kouluyhteistyö)
Nuorisovaltuusto	Kokoontuu säännöllisesti	15 jäsentä
Discot 2023	Järjestäjinä nuorisovaltuusto, nuorisopalvelut, Sataedu ja Pohjanlinnan koulu.	
Harrastemessut 1.9.2023	Eri harrastusmahdollisuuksien esittelyä, nuorisotilojen markkinointi	Yhteistyössä liikuntatoimen kanssa. 1100 kävijää.
Välitunti toiminta keskustan ja Kangasmetsän alakouluilla.	Nuorisotyöntekijä 1 x viikossa molemmissa kouluissa. Toiminta alkoi syksyllä.	

Koulupysäkit yläkouluilla (Kpää ja Honkajoki)	Pohjanlinnan koulussa 1 x kk, Honkajoella 1 x vk	
Some kanavat	Tiedotus, yhteydenotot, markkinointi, virtuaalinen nuorisotila toiminta	Keskustan nuorisotila; Facebook 364, Instagram 285, Snapchat 140 , Twitter 7, TikTok 258 Honkajoen nuorisotila; Facebook 155, Instagram 173, Snapchat 92

Seutukunnallinen etsivä nuorisotyö 2023 (Kankaanpää, Pomarkku, Karvia, Siikainen, Jämijärvi)

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä joka toimii matalan kynnyksen palveluna 16-29-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille.

Etsivässä nuorisotyössä tavoitteena on turvata nykyistä paremmin palvelujen saatavuus nuorille, joilla ei ole riittävästi omaa aloitekykyä hakeutua palvelujen piiriin ja luoda nuorten verkostoon toimintamallia, jotta järjestelmän ulkopuolelle ajautuneet ja siitä tippumassa olevat nuoret tulisivat tavoitetuksi. Toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja on nuorella täysin luottamuksellista.

Etsivän nuorisotyön asiakastyössä korostuu edelleen vahvasti mielenterveys- ja päihdeongelmat, talousongelmat, rikokset, peliongelmat, yksinäisyys, työttömyys, opiskeluvaikeudet jne. Ongelmat ovat monitahoisia. Näihin ongelmiin ratkaisujen löytäminen on pitkäkestoista.

Etsivä nuorisotyö tekee moniammatillista yhteistyötä eri tahojen kanssa. Monialainen verkostotyöskentely mahdollistaa tiedon jakamisen eri asioista ja palvelujen toiminnoista nopeasti. Eri organisaatioiden ja ammattialojen näkökulmia yhdistämällä voidaan asioista ja tilanteista luoda kattavia kokonaiskuvia. Myös nuorille alueella tarjoutuvia mahdollisuuksia ja palveluita sekä niiden mahdollisia heikkouksia hahmotetaan näin parhaiten. Monipuolinen yhteistyö viranomaisverkoston kanssa mahdollistaa laajemmin nuorten auttamisen. Tämä yhteistyö edesauttaa nuorten kiinnittymistä eri palvelujen piiriin.

Aikalisätoiminta

Etsivä nuorisotyö toteuttaa Puolustusvoimien, Siviilipalveluskeskuksen ja kuntien yhteistyölle perustuvaa Aikalisätoimintaa. Kankaanpään etsivillä nuorisotyöntekijöillä on molemmilla suoritettuna Aikalisä koulutus, joka mahdollistaa tämän palvelun.

Etsivän nuorisotyön yksilöohjaajat osallistuvat joka syys kutsuntatilaisuuteen. Tilaisuudessa haastattelemme jokaisen kuntamme nuoren henkilökohtaisesti ja kartoitamme nuoren sen hetkisen elämäntilanteen.

Tapahtuma	Mittari	Tulos
Asiakasmäärät	77	Tavoitettu 75
Aikalisä	112	Tavoitettu 112
9 luokkalaisten tapaamiset	Seutukuntien kaikki 9 luokat : Etsivän nuorisotyön video	Kankaanpää, Karvia, Pomarkku, Siikainen, Jämijärvi
Toisen asteen pysäkit	Sataedu, Lukiot (Honkajoki, Kankaanpää, Pomarkku)	Hyvinvointi virtaa päivä (Sataedu) Lukiolaisten aamutreffit

Some	Nuorten tavoittaminen, nuorten suora yhteydenotto etsivään ja ajankohtaisista asioista tiedotus	Seuraajat; Facebook 1580, Instagram 462, Snapchat 43, Discord 15, TikTok 173
Hävikkiruokajako	Hävikkiruokajako asiakkaille kotiin (City Market ja Sale)	Toteutunut noin 1 x kuukaudessa
Moniammatilliset yhteistyö palaverit	mm. poliisi, aikuissosiaalityö, puolustusvoimat, siviilipalveluskeskus, kela, mielenterveys- ja päihdepalvelut, ulosotto, te-palvelut, nuorisotyöntekijät, toisen asteen oppilaitokset, työpajat, perhepalvelut, ehkäisevä päihdetyö, Ankkuri yhdyshenkilö toiminta, rikosseuraamuslaitos, Satakunnan etsivät nuorisotyöntekijät	Toteutuneita yhteistyöpalavereja (live, teams) noin 80 (yksilöasiakas palavereja ei ole laskettu tähän).
Sovari Lisäksi oma palautekysely.	Sosiaalisen vahvistamisen mittari, kysely jaetaan asiakkuudessa/asiakkuuden päättyessä asiakkaille. Vapaaehtoinen ja anonyymi nettipohjainen kysely.	Nuorten suora palaute saamastaan tuesta ja sen hyödyllisyydestä.
Kannabispäiväkirja	Käytetään myös muidenkin päihteiden seurantaan. Yhteistyökumppaneita ohjattu käyttämään kannabispäiväkirjaa työnsä tukena.	Vaikuttaminen nuorten asenteisiin omasta päihteiden käytöstä. Käytössä noin 95% etsivän nuorisotyön asiakkaista. Positiiviset tulokset; päihteiden käyttöön liittyvä ihannointi laskenut ja päihteiden käyttö pitkällä aikavälillä vähentynyt.

4) Työ- ja toimintakyvyn tukeminen

Kaupunki panostaa työllisyyden edistämiseen monialaisessa yhteistyössä elinkeinotoimen, TE-palvelujen ja esim. Kankaanpään aikuiskoulutussäätiön kanssa. Yhteistyökuviot luodaan myös hyvinvointialueen kanssa, jonne siirtyy kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu. Työllistymistä pyritään edistämään myös ukrainalaisten pakolaisten osalta. Kankaanpään aikuiskoulutussäätiö sr. ylläpitää jatkossakin aikuisille ja nuorille suunnattua työpajatoimintaa. Työpajoissa ja ESR-hankkeissa tarjotaan työttömille ja heikossa työmarkkina-asemassa oleville asiakkaille arjen tukea, yksilöllistä palveluohjausta, neuvontaa työllistymistä edistävään suunnitteluun sekä työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta. Kankaanpään kaupunki on myös mukana Satakunnan TYP -toiminnassa, jonka järjestämisestä vastaa Porin kaupunki. Työllisyyden palvelukokonaisuuteen sisältyy myös kaupungin osuus työttömyyden hoidon kustannuksiin. Työmarkkinatuen kuntaosuuksien kasvu on taittunut keväällä 2022. Trendin toivotaan jatkuvan myös ensi vuonna. Työmarkkinatukeen varataan 620.000 euroa vuodelle 2023 (-73.000 euroa / -10,5 %).

Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella

Vaikuttavien yhteistyöpolkujen luominen hyvinvointialueelle. Valmistautuminen TE24 uudistukseen (TE-palvelujen siirtyminen kunnille 1.1.2025 alkaen). Palvelujen järjestämisoikeus edellyttää 20.000 työvoimakäisen eli noin 50.000 asukkaan aluetta). TE-palvelujen järjestämisen tavasta ja siihen liittyvistä kuntien välisestä sopimuksesta on päätettävä viimeistään lokakuussa 2023. Muutoksia: Muutokset kuntouttavan työtoiminnan mallissa ovat mahdollisia palvelun järjestämisvastuun ja valtion tuen (0,12 Me) siirtyessä hyvinvointialueelle. Kuntiin jää vastuu työttömyyden rahoittamisesta.

Vaikuttavuutta haetaan soveltuvien yhdyspintojen kautta.

5) Päihteiden käytön ennaltaehkäisy sekä riippuvuuksien aiheuttamien haittojen vähentäminen

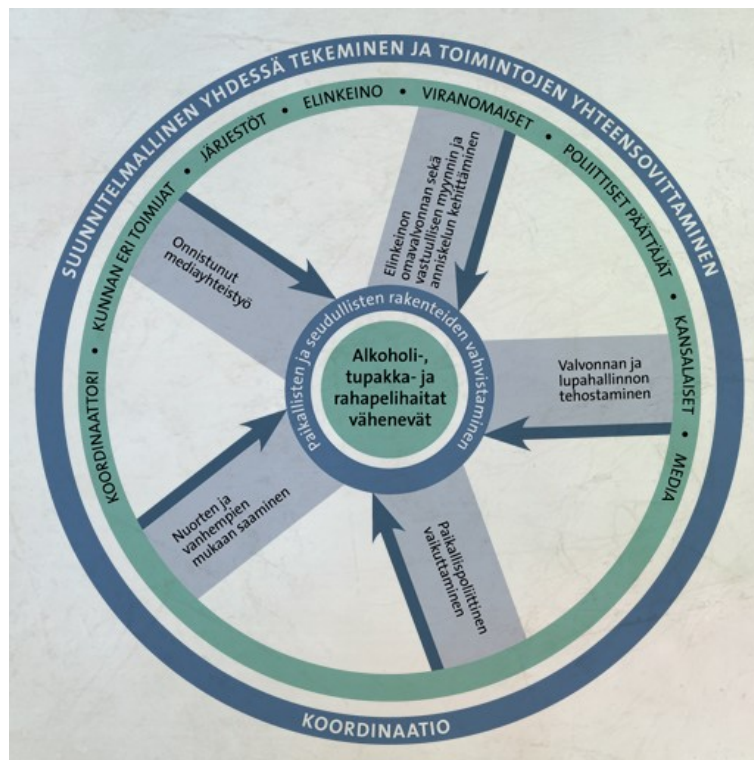
Ehkäisevä päihdetyö

Kankaanpäässä on toiminnassa Pakka-toimintamalli, jossa saatavuuden sääntely tuodaan osaksi ehkäisevää päihdetyötä.

Tavoitteena on rajoittaa ikärajavaltavien tuotteiden eli alkoholin, tupakan ja rahapelien saatavuutta. Saatavuuden sääntelyllä ehkäistään alaikäisille myyntiä ja päihtyneille anniskelua. Sääntelyn perustana ovat lait ja säädökset, jotka Pakka-toiminta muuttaa paikalliseksi toiminnaksi.

Ehkäisevän päihdetyön työryhmää koordinoi kaupungin nuorisotyöntekijä. Työryhmään kuuluu eri ammattiryhmien edustajia, koulun edustajia, terveydenhoitajia, poliisi, SPR, pelastuslaitos jne.

Ympäristöterveydenhuollon terveystarkastajat tekivät Kankaanpäässä vuoden 2023 aikana 28 tarkastusta tupakkatuotteiden myynnin omavalvonnan osalta koskien ikätarkastuksien toteutumista.

Tapahtuma	Ajankohta	Toteuttajat/tulokset
Savuton Suomipäivä 2023	25.8.2023	Nuorisotyöntekijät, etsivät nuorisotyöntekijät

Älä välitä -somekampanja	30.5-3.6.2023	Nuorisotyöntekijät, etsivät nuorisotyöntekijät
Maailman Mielensterveyspäivä	10.10.2023	Nuorisotyöntekijät, etsivät nuorisotyöntekijät
Valomerkki-keskustelut	Nuorisotyöntekijä, etsivät nuorisotyöntekijät	8 kpl
Ehkäisevän päihdetyön -viikko	Kampanjointi	Nuorisotyöntekijät, etsivät nuorisotyöntekijät
Satakunnan mielensterveys- ja päihdefoorumi 13.9.2023		Nuorisotyöntekijät ja nuoriso-ohjaaja
Satakunnan ehkäisevän päihde- ja mielensterveystyön yhdyshenkilöverkosto	6 krt	Nuorisotyöntekijät

[Liitteenä päihdetilannekyselyn tulokset vuodelta 2021](#)

[Liitteenä päihdetilannekyselyn tulokset vuodelta 2023.](#)

6) Kulttuurihyvinvoinnin ja hyvän mielensterveyden edistäminen

Nuorisotyö

Nuorisotoimen tehtävänä on yleisesti nuorisopalveluiden tuottaminen, tukeminen ja kehittäminen.

Kankaanpään keskustan ja Honkajoen nuorisotilat ovat jatkaneet toimintaansa. Nuorisotiloilla järjestetään erilaista vapaa-ajantoimintaa sekä teemapäiviä. Keskustan tiloja käyttävät myös aamupäivisin eläkeläisryhmät, viikonloppuisin yhdistykset. Sosiaalinen media on edelleen vahvasti käytössä virtuaalisena nuorisotilana, jonka kautta nuorilla, jotka eivät tule nuorisotilalle on mahdollisuus keskustella sekä tavata toisiaan ja työntekijöitä.

Yhteistyöverkostot kokoontuivat säännöllisesti vuoden 2023 aikana, mm. Satakunnan nuorisotoimien sekä etsivän nuorisotyön esimiehet sekä työntekijät. Keskustan nuorisotilassa kokoontuu kerran viikossa kouluyhteistyönä Hyvä koulupolku -ryhmä. Loppui keväällä 2023.

Nuorisopalvelut toimivat Harrastemessuilla, Ramppikuumeessa, sekä vuoden aikana olleissa muissa tapahtumissa kuten konserteissa. Nuorisopalvelut oli mukana myös Hörhiäsviikon ja Taidekevään suunnitteluryhmissä sekä muissa toimintaamme kuuluvissa kehittämis- ja yhteistyötapaamisissa ja -verkostoissa. Nuorisopalveluilta on edustus myös Oppilashuollon ohjausryhmässä sekä Ehkäisevän päihdetyön työryhmässä.

Lisäksi nuorisotyöntekijä toimii ehkäisevän päihdetyön yhteyshenkilönä Kankaanpäässä. Ehkäisevän päihdetyön tehtävänä on ehkäistä ja vähentää päihdeiden käyttöä vaikuttamalla saatavuuteen, tietoihin ja asenteisiin, käyttötapoihin sekä ongelmakäyttöä synnyttäviin olosuhteisiin ja sitä tukevaan kulttuuriin. Erityisen tärkeää on moniammatillinen verkostoyhteistyö eri viranomaistahojen kesken sekä koulujen kanssa tehtävä yhteistyö. Nuorisopalveluiden työntekijät ovat käyneet ehkäisevän päihdetyön koulutuksia kuten Omin jaloin -toimintamalli sekä Valomerkki-koulutus.

Kulttuuri

Kulttuuripalvelujen järjestäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä ja sitä säätelee 1.3.2019 voimaan tullut laki kuntien kulttuuritoiminnasta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen taiteen ja kulttuurin keinoin on kuntien kulttuuritoiminnan yksi keskeisistä tavoitteista ja tehtävistä. Kulttuuritoiminnalla on myös mahdollista edistää kuntalaisten osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja yhdenvertaisuutta (Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019.) Taiteella ja kulttuuritoiminnalla on tutkimusten

mukaan todettu olevan monia myönteisiä vaikutuksia fyysiseen terveyteen, mielen hyvinvointiin sekä koettuun hyvinvointiin, elämänlaatuun ja onnellisuuteen (Fancourt & Finn, 2019). Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, opetus- ja kulttuuriministeriö ja Suomen Kuntaliitto keräsivät vuonna 2023 kolmannen kerran tietoa kuntien hyvinvointia ja terveyttä edistävästä kulttuuritoiminnasta. Tiedot toimitti 290 (99 %) kuntaa. Tiedot kerättiin terveydenedistämiseksi (TEA) viitekehyksen (sitoutuminen, johtaminen, seuranta ja tarveanalyysi, voimavarat, yhteiset käytännöt, osallisuus, muut ydintoiminnat) mukaisesti (Ståhl & Rimpelä 2010). Tiedonkeruu kerryttää tietopohjaa, jonka perusteella voidaan kehittää, johtaa ja arvioida hyvinvointia ja terveyttä edistävää kulttuuria. Vuoden 2023 alusta käyttöön otettiin kuntien Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosa (HYTE-kerroin). Kuntien HYTE-kerroin huomioi kulttuuritoiminnan edistämisen kunnassa yhtenä indikaattorina peruskoulujen, liikunnan ja kuntajohdon indikaattorien kanssa. Kuntakohtaiset tiedot julkaistiin TEAvisarissa syksyllä 2023. Tässä raportissa tarkastellaan kuntien hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuuritoiminnan tilannetta vuonna 2023. Soveltuvien osien tietoja verrataan aikaisempiin tiedonkeruisii

Kulttuuripalvelut koordinoivat ja tuottavat erilaisia kulttuuripalveluja/tapahtumia yhdessä eri hallintokuntien kanssa ja yhteistyössä alueen muiden kulttuuritoimijoiden sekä erilaisten yhdistysten kesken. Lisäksi osallistuttiin RAMPPIKUUME-Valtakunnalliset nuorisoteatteripäivät työryhmään, Satasairaalan Satakulttuuria-hankeeseen, Satakuntaliiton kuntien kulttuurivastaavien ryhmään sekä Taikusydän Satakunta ja Kuntaliiton verkostoon. Yhteistyötä tehtiin myös Kankaanpään taidekoulun kanssa. Muutamana vuotena on myös toteutettu Kaupungin kulttuuritoiminnan ja Samk Taidekoulun yhteistyönä opiskelijoiden Taideviikko-esitykset. Kaupungin puolelta tähän on osallistunut eri vuosina Kati Vainio ja Ullamarja Kontiainen. Kulttuurikasvatussuunnitelman koulutustilaisuuksiin osallistuttiin kevästä 2023. Kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman valmistelu käynnistettiin keväällä 2022 jatkuen 2023 syksyille. Erilaisia tapahtumia kulttuuripalvelut järjestivät vuonna 2023 n. 12kpl.

Tapauksia

Tapaukset	Tapaukset, konsertit	12 kpl. Useita satoja osallistujia
Kulttuurikasvatussuunnitelma	Suunnitelmaan liittyvät tapahtumat, tilaisuudet ym.yhteistyössä koulujen, kirjaston, museon, varhaiskasvatuksen ja musiikkiopiston kanssa.	
Hörhiäisviikko 2023	Kankaanpään kaupunki, Kankaanpään kaupungin kulttuuripalvelut, yritykset ja yhdistykset.	Laaja kattaus kulttuuri- ja taidetarjontaa
RAMPPIKUUME - Valtakunnalliset nuorisoteatteripäivät	Suomen Nuorisoseurat ry, kaupungin kulttuuri- ja nuorisopalvelut, K:pään Nuorisoseurat ry	

Museo

Kankaanpään kaupunginmuseo tuottaa kaupunkilaisille, seudun asukkaille ja matkailijoille museopalveluita. Kankaanpään kaupunginmuseo kerää, säilyttää, tutkii ja pitää esillä kankaanpääläistä ja siihen oleellisesti liittyvää kulttuuri- ja taideperintöä. Museokokoelmat ovat osa yhteistä kulttuuriperintöä, jonka yhdenvertainen saavutettavuus vahvistaa alueen väestön ymmärrystä omiin kulttuurisiin juuriinsa, edistää sekä yhteisöllisyyttä että yksilön hyvinvointia.

Museorakennus ei ole esteetön, joten saavutettavuus ei kaikille toteudu. Niinisaloon julkiset liikenneyhteydet ovat myös välttävät ja se heikentää museopalvelujen saavutettavuutta myös osaltaan. Museo edistää museopalvelujen matalan kynnyksen saatavuutta; alle 18-vuotiaat pääsevät museonäyttelyihin ilmaiseksi. Pääsyliput olivat vuonna 2023 edullisemmat eläkeläisille ja opiskelijoille. Lisäksi ajanjakson aikana on ollut kolme erillistä päivää, jolloin museonäyttelyihin on voinut tutustua pääsymaksutta. Museon toimintaan osana kuuluva Honkajoen kotiseutumuseo on heinäkuun lauantaisin avoinna oleva pääsymaksuton vierailukohde.

Museo tiedottaa näyttelytoiminnastaan Satakunnan hyvinvointialueen toimijoille. Museon näyttelysisältöjä käytetään

kuntoutuksessa vierailuin. Museo tarjoaa mahdollisuuksien mukaan työmahdollisuuksia veloitetyöntekijöille ja kuntouttavassa työtoiminnassa oleville henkilöille; vuonna 2023 henkilöitä näissä tehtävissä toimi kaksi henkilöä.

Museon perus- ja näyttelytoiminnan lisäksi järjestämät yleisötapahtumat ovat tarjonneet mahdollisuuden kulttuurihyvinvointiin yhteensä yli 1200:lle osallistujalle. Museon on järjestänyt mm. Wanhat Valokuvat -kuvantunnistustilaisuuksia, Kuvataiteilijan vetämiä Kuuntelukävelyitä, tutustumiskierroksia museon säilytystiloihin sekä Laavuilta- ja Uuden vuoden -tapahtumat yhteistyössä Niinisalon kyläyhdistyksen kanssa. Yhteistyössä hyvinvointialueen toimijoiden kanssa museoamanuenssi on vetänyt kuvantunnistustilaisuuden myös Honkajoen muistikahvilan asiakkaille.

Kulttuurihyvinvointia edistää Kankaanpäässä myös pysyvästi esillä oleva, museon toimintaan kiinteästi kuuluva runsaslukuinen julkinen taide. Kaupungin taidekokoelman teoksia on esillä sekä kaupungin toimitiloissa että julkisen taiteen Taidekehä-kokonaisuutena kaupunkiympäristössä. Taide osana elinympäristöä luo yhdenvertaisen mahdollisuuden kaikille taiteen kokemiseen, ylläpitää osaltaan ympäristön virikkeellisyyttä, viihtyisyyttä ja miellyttävää kaupunkikuvaa sekä asukkaiden hyvää elämänlaatua. Taide tukee myös jatkuvaa oppimista.

Museo oli rakentamassa kaupungin yhteistä kulttuurikasvatussuunnitelmaa, jonka sisältö hyväksyttiin toteutukseen syksyllä 2023. Museosisällöt tarjoavat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen piirissä oleville lapsille tasa-arvoiset mahdollisuudet taiteen ja kulttuurin kokemiseen. Moniammatillisessa yhteistyössä tuotettu kulttuurikasvatussuunnitelma tukee oppilaiden kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Kulttuurikasvatussuunnitelman kautta voidaan edistää kulttuurikasvatuksen alueellista tasavertaisuutta sekä lisätä lastenkulttuurin merkitystä hyvinvoinnin edistäjänä.

Kirjasto

Kankaanpään kaupunginkirjastoon kuuluvat pääkirjasto sekä Honkajoen lähikirjasto. Vahvaa yhteistyötä tehdään Satakirjastot-kimpan kanssa ja Varsinais-Suomen kuntien kirjastojen kanssa. Lounais-Suomen kirjastojen alueellista kehittämistehtävää hoitaa Turun kaupunginkirjasto.

Kirjasto toiminnallaan edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kirjasto on monipuolinen, matalan kynnyksen peruspalvelu. Kirjastot ovat maksuttomia, kaikille avoimia ruohonjuuritason kulttuuritiloja ja kohtaamispaikkoja. Toiminnallaan kirjasto auttaa ennaltaehkäisemään hyvinvointieroja ja syrjäytymistä ja ylläpitämään virikkeellistä elinympäristöä sekä luomaan hyvinvointia. Kirjastot tarjoavat runsaasti kirjallisuutta ja muuta aineistoa mm. ravitsemuksen, liikunnan ja henkisen hyvinvoinnin edistämiseen. Kirjasto tarjoaa perinteisten kirjastopalveluiden

lisäksi kattavasti erilaisia yleisötilaisuuksia ja tapahtumia kaikille väestöryhmille. Yhteistyötä tehdään paljon kunnan eri toimijoiden sekä kolmannen sektorin ja muiden paikallisten ja maakunnallisten toimijoiden kanssa.

Kirjastopalveluiden vaikuttavuudesta kertovat välillisesti mm. seuraavat tunnusluvut:

Kankaanpään pääkirjasto ja Honkajoen lähikirjasto		2021	2022	2023
Fyysiset käynnit		43 995	57 105	75 693
Lainaaja		2717	3020	3 158
Lainaus yhteensä		160 201	174 248	184 306
E-kirjojen lainaus		3178	3373	3335
Tapahtumien lukumäärä		41	72	57
Tapahtumien osallistujamäärä		2715	4176	609
Käyttäjäkoulutusten lukumäärä		93	44	46
Käyttäjäkoulutusten osallistujamäärä		1374	861	1173

Vuoden 2023 aikana kirjastot mm.:

- järjestivät useita kirjastonkäytönopastuksia ja kirjavinkkauksia sekä kirjastoesittelyitä
- olivat esittäytymässä kirjaston ulkopuolella perhe- ja muistikahviloissa sekä pop up -kirjastoina varuskunnassa, toritapahtumissa ja harrastemessuilla
- järjestivät digitukea, kirjailijavierailuita, nukketeatteria, musiikkiopiston konsertteja, monikielisiä satutunteja

Valtakunnallisella Tea-viisari -kyselyillä kerätään tietoa kuntien terveydenedistämisasiivisuudesta eli kunnan toiminnasta asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Viimeisten Tea-viisari 2023 tulosten mukaan (mittausvuosi 2022) Kankaanpään kirjastot saavat hyvät pisteet yleisten kirjastojen tilojen tarjoamisessa kansalaistoimintaan. Myös tapahtumien osallistujamäärä on hyvällä tasolla. Parannettavaa kyselyn perusteella kirjastojen toiminnassa on fyysisten käyntien määrässä, kirjastoaineistokulujen määrässä sekä lainaajien %-osuudessa asukasluvun suhteen.

Sekä pääkirjastossa että Honkajoen kirjastossa aloitettiin omatoimikäyttö helmikuussa. Tavoitteena oli, että kirjaston saavutettavuus lisääntyy, palvelu paranee ja tilojen sekä kokoelmien käyttö tehostuu. Omatoimiaika on palveluaikojen lisäksi joka päivä klo 7-21. Omatoimikirjautumisia vajaan vuoden aikana oli Honkajoella 1 203 ja pääkirjastossa 6 146.

Toinen merkittävä uusi askel kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi otettiin, kun pääkirjaston aulaan ja viereiseen lasikkoon perustettiin helmikuussa kaikille avoin, matalan kynnyksen näyttelytila, Galleria Hetki. Näyttelyitä oli vuoden jokaiselle kuukaudelle.

Lukutaitotyötä entisestään vahvistava koulun ja kirjaston välinen yhteistyösopimus hyväksyttiin lautakunnissa marraskuussa, samoin kunnan kulttuuritoimijoiden, varhaiskasvatuksen ja koulujen yhteinen kulttuurikasvatussuunnitelma.

Vuoden 2023 aikana kirjastoissa oli useita henkilöitä erilaisilla työllistymistä edistäville harjoittelujaksoilla.

7) Talous ja työllisyys

Kankaanpään työllisyys on kehittynyt vuosien 2021 ja 2022 aikana positiivisesti. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on vähentynyt vuoden 2021 tammikuun 11,8 %:sta syyskuun 2022 lopun 7,7 %:iin. Vuotta aiemmin työttömyys oli syyskuussa vastaavalla tasolla eli 7,6 %.

Vuoden 2020 aikana keskimääräinen työttömyysprosentti oli Kankaanpäässä 13,2 % ja vuonna 2021 se oli 9,7 %. Satakunnan ELY-keskuksen alueella se oli viime vuonna keskimäärin 10,4 % ja koko maassa 11,4 %. Vuoden 2022

yhdeksän ensimmäisen kuukauden keskiarvo oli Kankaanpäässä 8,6 %, kun vuotta aiemmin se oli 10,1 %. Vuoden 2021 aikana on työttömien määrä Kankaanpäässä vähentynyt 62 henkilöllä. Kahdessa vuodessa vähennys on ollut 182. Pitkäaikaistyöttömiä oli vuonna keskimäärin 141 ja syyskuun loppuun mennessä vastaava luku määrä on 132. Vuonna 2020 pitkäaikaistyöttömiä oli Kankaanpäässä keskimäärin 116 ja Honkajoella 16 eli yhteensä vuoden 2022 tavoin 132.

Pitkäaikaistyöttömyyden kehitys vaikuttaa osaltaan kaupungin talouteen. Kunnat rahoittavat osan työttömyyden perusteella maksetusta työmarkkinatuesta. Kunta maksaa työmarkkinatuesta sitä suuremman osan, mitä kauemmin henkilö on ollut työttömänä. Valtio rahoittaa työmarkkinatuen kokonaan ensimmäisen 300 päivän osalta. Sen jälkeen valtio ja työmarkkinatuen saajan kotikunta rahoittavat työttömyyden ajalta maksetun työmarkkinatuen puoliksi 1 000 päivää saakka. Sen jälkeen kotikunnan rahoitusosuus suurenee 70 %:iin

8) Tasapainoinen talous

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä Kankaanpään kaupungin ja Honkajoen kunnan taseissa oli yhteenlaskettuna alijäämää 2,09 miljoonaa euroa. Vuosi ennen kuntaliitoksen tekoa (TP 2019) kumulatiivista alijäämää oli Kankaanpään ja Honkajoen taseissa noin 5,7 miljoonaa euroa. Kuntalain mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kankaanpään kaupungin osalta kertynyttä alijäämän laskeminen alkoi vuoden 2018 tilinpäätöksestä, joka vahvistettiin kesällä 2019. Kankaanpään osalta alijäämä tuli siten kattaa vuoden 2023 loppuun mennessä. Tilikauden 2021 ylijäämä oli 4,486 miljoonaa euroa, jolloin alijäämä katettiin vuoden 2021 loppuun mennessä. Kertynyttä ylijäämää oli tilikauden 2021 lopussa 2,27 miljoonaa euroa. Muutettu talousarvio vuodelle 2022 on yhteensä 2,75 milj. euroa positiivinen. Mikäli tilikauden ylijäämä on talousarvion mukainen, on taseessa kertynyttä ylijäämää noin 5 miljoonaa euroa. Kankaanpään kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.12.2019 olleessa kokouksessaan talouden tasapainottamisohjelman, joka päättyy vuoteen 2022. Ohjelmassa määriteltiin yksilöityjä toimenpiteitä talouden tasapainottamiseen. Päätöksen mukaan tasapainot tamisohjelman toteutumista seurataan kaupungin talousseurannan ja -suunnittelun ohessa. Tilikauden 2021 osalta valtuuston 27.9.2021 päätöksessä § 15 on käyty läpi sopeuttamisohjelman toteutumista. Päätöksen mukaisesti hyväksytyyn sopeuttamisohjelman 62 toimenpiteestä oli siinä vaiheessa toteutunut yhteensä 34 vuosien 2020 ja 2021 aikana. Näiden euromääräinen vaikutus oli yhteensä 831 000 euroa.

Kaupungin oman tasapainotusohjelman euromääräksi valtuusto asetti noin 2,7 miljoonaa euroa. Tästä merkittävien yksittäinen toimenpide oli valaistusverkon myynti, joka toteutui vuoden 2022 alussa. Toimenpideohjelmassa myyntivoitoksi oli arvioitu 1,195 miljoonaa euroa. Lopullinen myyntivoitto oli noin 1,7 miljoonaa euroa. Tällöin myynnin jälkeen tasapainottamisohjelman Kankaanpään toimenpiteistä toteutunut yli 2,4 miljoonaa euroa. Merkittävä vuodelle 2022 asetettu tavoite oli hyvinvointialueen käyttöön siirtyvien vuokrien tarkistaminen, joka nostaa merkittävästi kaupungin saamia konsernin ulkopuolisia vuokria. Tasapainotusohjelman muiden vuoden 2022 toimenpiteiden vaikutuksia arvioidaan tilinpäätöksen 2022 yhteydessä. Yhteensä ohjelman 5,182 miljoonan euron sopeutuksista PoSa:n osuus oli 2,246 miljoonaa euroa. PoSa:lle asetettu kustannusten alentamistavoite ei toteutunut ohjelman mukaisesti. Talouden tasapainottamiseen vaikuttaa merkittävästi myös Valtioneuvoston myöntämä kuntaliitoksen yhdistymisavustus yhteensä 3,5 miljoonaa euroa. Tästä 1,4 miljoonaa euroa maksettiin vuonna 2021, vuosien 2022 ja

2023 maksetaan molempina 1,05 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 talousarvioon ja erityisesti suunnitelmavuosiin 2024-25 liittyy merkittävää epävarmuutta erityisesti hyvinvointialueiden toiminnan aloittamisen jälkeiseen rahoitukseen, inflaatiokehitykseen sekä talouden taantumun uhkaan. Myös verorahoituksen ennustetaan vähentyvän noin miljoonalla eurolla, kun hyvinvointialueuudistukseen ja koronarahoitukseen liittyvät nk. verohännät poistuvat. Kunnan tulee kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla syntynyt alijäämä katetaan. Kaupungilla ei tällä hetkellä ole kattamatonta alijäämää, joten erillistä alijäämän kattamisen suunnitelmaa ei ole tarve laatia. Tasapainoisen talouden vaatimukset eivät ole kuitenkaan tämän myötä poistuneet, vaan tasapainon merkitys korostuu tulovirtojen pienentyessä. Suunnitelmavuodet 2024-25 tulevat mahdollisesti olemaan merkittävästikin (yhteensä 2,65 milj. euroa) alijäämäisiä ilman sopeuttamistoimia. Talouden tasapainoon tulee kiinnittää erityistä huomiota ja pysyvät kustannukset esimerkiksi lisärekrutointien osalta vaativat huolellista harkintaa.

3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

Satakunnan hyvinvointialue on nostanut HYTE-kertoimen indikaattoreista erityiseen tarkasteluun seuraavat:

- Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18-24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä.
- Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä.
- Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöiden (tietyt diagnoosit) vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18-34-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä.
- Hyvinvointialueiden prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)
- Hyvinvointialueiden tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)
- Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin, 0 - 100
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä.
- Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta.

Kun edellä olevia indikaattoreita tarkastellaan Satakunnan osalta, havaitaan huolta syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevista 18-24-vuotiaista. **Kankaanpäässä on syrjäytymisriskissä olevia 18-24-vuotiaita enemmän (20) kuin Satakunnassa keskimäärin (17,4). Sama tilanne on mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (Kankaanpää 2/Satakunnan hyvinvointialueen ka 1,4).**

4 Keskeiset opit valtuustokaudelta

Laajassa hyvinvointisuunnitelmassa 2017 - 2020 on hyviä tavoitteita, joiden eteen on tehty toimenpiteitä meneillään olevalla valtuustokaudella 2021-2025 saadaksemme kuntalaisten hyvinvoinnin eteen tehdyn työn läpinäkyväksi toiminnan kehittämisen, tuloksellisuuden ja arvioinnin suorittamiseksi eri hallinnon aloilla.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2023

Terveydenhuoltolain (1326/2010, § 12) mukaan kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle. Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma laaditaan kerran valtuustokaudessa ja sitä päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua.

Hyvinvointikertomus toimii hyödyllisenä työkaluna hyvinvointijohtamisen sekä kaupunkistrategian, toiminnan ja talouden suunnittelussa. Ottamalla mukaan oman toiminnan suunnitteluun hyvinvointikertomuksen antama tieto, esiin nousseet hyvinvointivajeet ja vahvuudet sekä hyvinvointisuunnitelma, voivat kaupungin eri toimialat, yhteistyötahot sekä kolmannen sektorin toimijat toteuttaa paremmin terveyden edistämisen toimia.

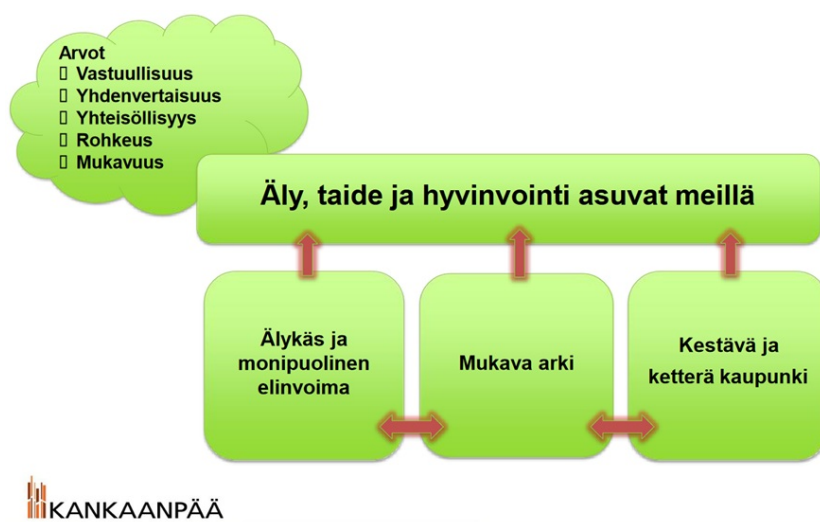
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä jatketaan vuosille 2021-2025 tehdyn hyvinvointisuunnitelman mukaisten painopisteiden tavoitteiden edistämistä.

5 Strategian painopisteet ja linjaukset

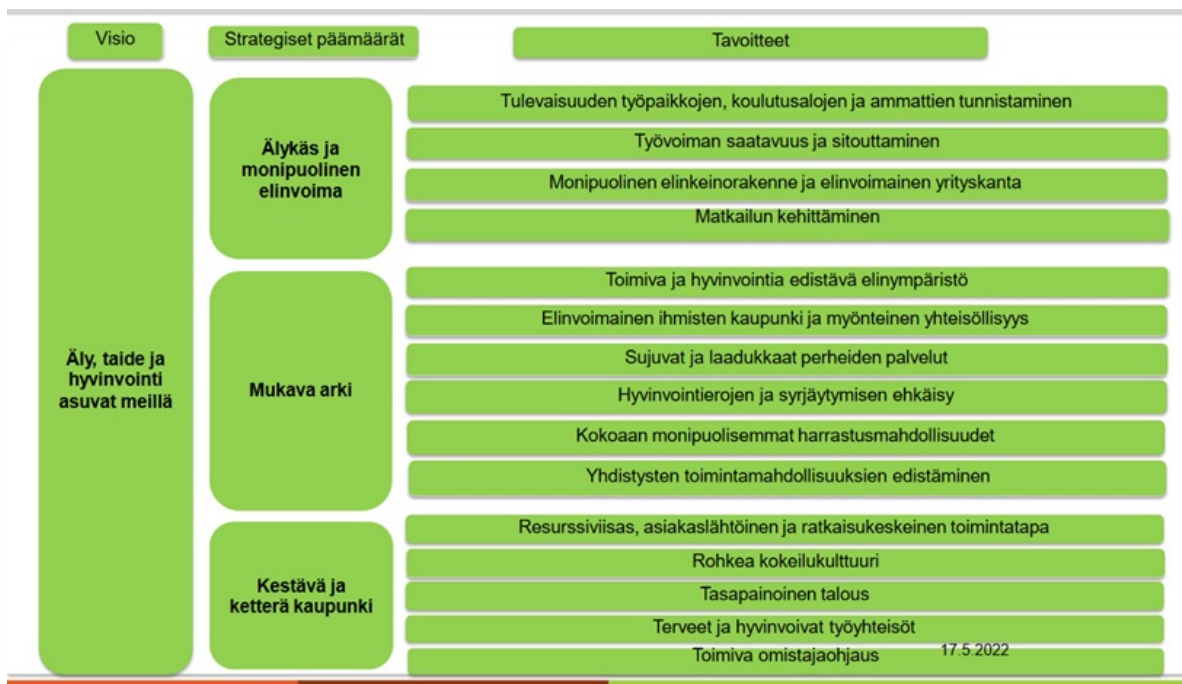
Suomessa aloitti Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän lisäksi 21 hyvinvointialuetta, joista yksi on Satakunnan hyvinvointialue. Tavoitteena on perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kehittäminen, josta hyötyy koko maakunta – satakuntalaiset asukkaat. Hyvinvointialue palvelee kaikkia noin 219 000 satakuntalaista. Vuoden 2023 alusta sote-palveluista ja pelastustoimesta vastaa Satakunnan hyvinvointialue.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on jatkossakin myös kuntien tehtävä, vaikka osa vastuusta siirtyy hyvinvointialueelle. Kunnat järjestävät jatkossakin esimerkiksi varhaiskasvatus-, opetus-, liikunta- ja kulttuuripalvelut. Kunnat ja hyvinvointialue tulevat tekemään tiivistä yhteistyötä, jotta asukkaiden hyvinvointia voidaan tukea saumattomasti heidän arjessaan.

Kankaanpään kaupunginvaltuusto on 11.6.2022 § 43 pitämässä kokouksessaan hyväksynyt Kankaanpään kaupungin kaupunkistrategian vuoteen 2030. Kaupunkistrategiassa on kuntalain 37 §:n mukaisesti päätetty kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Strategiset, ohjaavat roolivalinnat vuoteen 2030 ovat seuraavat:

Kaupunkistrategiassa on määritelty kolme strategista päämäärää sekä niille johdetuja tavoitteita.

Strateginen päämäärä	Tavoitteet	Toimeenpano
1. Älykäs ja monipuolinen elinvoima	- Tulevaisuuden työpaikkojen, koulutusalojen ja ammattien tunnistaminen - Työvoiman saatavuus ja sitouttaminen - Monipuolinen elinkeinorakenne ja elinvoimainen yritys-kanta - Matkailun kehittäminen	- Tiivistämme ja koordinoimme työnantajien, oppilaitosten ja opiskelijoiden yhteistyötä - Toteutamme kampanjoita, tietoskuja ja viestintää - Verkostoidumme aktiivisesti ja autamme muita verkostoitumaan - Lisäämme kaupungin tunnettua taidekaupunkina ja luontomatkailukohteena (Geopark, Taidekehä, taidekoulu, yhdistykset)
2. Mukava arki	- Toimiva ja hyvinvointia edistävä elinympäristö - Elinvoimainen ihmisten kaupunki ja myönteinen yhteisöllisyys - Sujuvat ja laadukkaat perheiden palvelut - Hyvinvointierojen ja syrjäytymisen ehkäisy - Kokoaan monipuolisemmat harrastusmahdollisuudet - Yhdistysten toimintamahdollisuuksien edistäminen	- Kehitämme ja ylläpidämme rakennettua ympäristöä - Osallistamme kuntalaisia ja saatamme toimijoita yhteen - Ymmärrämme hyvinvointiin vaikuttavan kokonaisuuden - Edistämme kuntalaisten kykyä vastuunottoon omista elintavoistaan - Hyödynnämme hyvinvointisuunnitelma- ja kertomustyötä - Hyödynnämme yhdistysfoorumia ja päivitämme yhdistysohjelman
3. Kestävä ja ketterä kaupunki	- Resurssiviisas, asiakaslähtöinen ja ratkaisukeskeinen toimintatapa - Rohkea kokeilukulttuuri - Tasapainoinen talous - Terveet ja hyvinvoivat työyhteisöt - Toimiva omistajaohjaus	- Tunnistamme ja ennakoimme yhdyskunta- ja palvelurakenteen muutosten vaikutukset - Tuemme kokeiluja - Ennakoimme investointitarpeet - Kehitämme kokonaisvaltaisesti työhyvinvointia

Strategian mukaan Kankaanpään kaupungin arvot ovat: Vastuullisuus, Yhdenvertaisuus, Yhteisöllisyys, Rohkeus ja Mukavuus

6 Hyvinvoinnin edistämisen erillishjelmat ja -suunnitelmat

Opetustoimen laatukäsikirja

Esiopetuksen oppilashuoltosuunnitelma

Perusopetuksen oppilashuoltosuunnitelma

Kankaanpään Yhteislyseon ja Honkajoen lukion opiskeluhuoltosuunnitelma

Kankaanpään kaupungin ilmasto-ohjelma 2017 - 2025

Opetus- ja kulttuuriministeriön raportit

Lasten ja nuorten seudullinen hyvinvointisuunnitelma 2021 - 2024.pdf

Lounais-Suomen alueen nuorten elinolokatsaus 2021.pdf

Työllisyyskatsaukset 2021 <https://www.ely-keskus.fi/ely-satakunta-tyollisyyskatsaukset#.VHQ5FNKsUVc>

Harrastamisen Suomen malli 2022 ->

Kulttuurikasvatussuunnitelma 2022-2025

Voimaa vanhuuteen hanke 2022->

Rajattomasti liikuntaa kumppanuusverkosto 2022->

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2023-2027

Kaavoituskatsaus 2023 JA kaavoitusohjelma 2024 - 2026

Mielenterveys- ja päihdesuunnitelma 2021 - 2024

Liikunnallisen elämäntavan kehittämishanke 2023 ->

7 Hyvinvointisuunnitelma

Hyvinvointisuunnitelmaan on valittu painopisteiden mukaisia kaupunkiyhteisiä toimenpiteitä sekä tietoon perustuen vaikuttavia toimenpiteitä kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointisuunnitelman rakentamisessa ja tavoitteiden sekä toimenpiteiden suunnittelussa on huomioitu laajasti yhdenvertaisuutta, ihmisoikeuksia, tasa-arvoa ja osallisuutta.

Sote-uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät hyvinvointialueiden järjestettäväksi, mutta vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säilyy kunnilla. Kuntien palkitseminen vaikuttavasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on tärkeää, koska hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan ja maakunnan edellytys. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvun hillitseminen vaatii, että hyvinvointia ja terveyttä edistetään laajalti ihmisten arkiympäristöissä. Edellytyksiä väestön hyvinvoinnille ja terveydelle luovat koulutus, liikunta-, ruoka-, kulttuuri-, nuoriso-, kirjasto-, ja museopalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt sekä monet muut kunnan tehtävät.

1) Esteetön, turvallinen ja hyvinvointia edistävä asuin- ja elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Liikenneturvallisuuden parantaminen	Liikennekasvatuksen lisääminen	Kaupungin liikenneturvallisuusryhmä Palvelukeskukset ja sidosryhmät (mm. Liikenneturva, poliisi, ELY-keskus)	Henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien määrä
	Koulujen saattoliikennejärjestelyjen kehittäminen	Kaupungin liikenneturvallisuusryhmä , Rakennettu ympäristö, Sivistyspalvelut / koulut	

	Liikennemäärien ja nopeuksien seurantamittaukset (nopeusnäytöt) ja liikennekäyttämisen seuranta	Rakennettu ympäristö / kadut ja yleiset alueet	Nopeus- ja liikennemäärätilastot
	Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen	Kaupunkisuunnittelu, Rakennettu ympäristö, Sivistyspalvelut / liikunta ja vapaa-aikapalvelut	
	Liikenneturvallisuutta parantavat rakenteelliset toimenpiteet ja liikennejärjestelyt kuten uudet kevyen liikenteen väylät, korotetut suojatiet, hidasteet, saarekkeet sekä liittymä- ja ajokaistajärjestelyt	Kaupunkisuunnittelu/kaavoitus Rakennettu ympäristö / Kadut ja yleiset alueet	
	Kaupungin liikenneturvallisuustyön koordinaatio ja liikeenturvallisuusseuranta	Pohjois-Satakunnan liikenneturvallisuusryhmä Kankaanpään liikenneturvallisuusryhmä	
Esteettömyyden edistäminen	Huomioidaan esteettömyys, turvallisuus ja viihtyisyys liike-, toimitilojen ja asuntojen sekä asuin- ja muun kaupunkiympäristön suunnitteluvaiheessa	Kaupunkisuunnittelu, rakennettu ympäristö ja yksityiset ja julkiset rakennuttajat	
	Otetaan huomioon ikäihmisten kokemukset, näkemykset, toiveet ja tarpeet	Kaupunkisuunnittelu/ Rakennettu ympäristö	

	Katujen, kevyen liikenteen väylien ja yleisten alueiden kunto pyritään pitämään riittävän hyvällä tasolla.	Rakennettu ympäristö- tulosalue / Kadut ja yleiset alueet, Varsinais-Suomenelykeskus (valtion tiet) tiekunnat (yksityistiet)	
	Esteettömyys ja turvallinen liikkuminen huomioidaan katu- ja yleisten alueiden suunnittelussa ja hankkeiden toteutuksessa.	Rakennettu ympäristö/kadut ja yleiset alueet Julkiset ja yksityiset rakennuttajat	
	Luodaan esteettömiä liikkumismahdollisuuksia	Kaavoitus ja liikenneväylien ja yleisten alueiden suunnittelu	
Rakennusten terveellisyys ja turvallisuus	Jatkuva yhteistyö terveysvalvontaan, sisäilmatyöryhmän säännöllinen toiminta.	Terveysvalvonta Palvelukeskukset	Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutuminen
	Rakennuksen on täytettävä kantavien rakenteiden lujuuden ja vakauden sekä paloturvallisuuden perusvaatimukset.	Rakennusvalvonta	Rakennuslupa
	Ennakoiva kiinteistönhoito	Rakennettu ympäristö/ Tilapalvelut	
	Terveellisyys ja turvallisuus otetaan huomioon tilojen suunnittelussa, korjausten aikataulutuksessa ja kiinteistöjen ylläpidossa.	Rakennettu ympäristö / kaupungin rakennustoiminta ja kiinteistönhoito	

Lähiympäristö koetaan viihtyisänä ja terveellisenä	Vesien ja pohjavesien suojele / pohjavesien hyvän laadun säilyttäminen talousveden käytön turvaamiseksi sekä pinta ja pohjavesien suojele yleisemmin Tietoisuuden lisääminen pohjavesialueilla toimittaessa	Terveysvalvonta, ympäristönsuojelu, vesihuoltolaitos, kaavoitus, rakennusvalvonta, tekniset palvelut, sidosryhmät (mm. Puolustusvoimat, Metsähallitus)	Laatupoikkeamien määrä
	Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä aiheutuvat ympäristövaikutukset mukaan lukien sosiaaliset vaikutukset. Rakentamisen ohjauksen tavoitteena on edistää hyvän ja käyttäjien tarpeita palvelevan terveellisen, turvallisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja esteettisesti tasapainoisen elinympäristön aikaansaamista	Kaavoitus	Yleis- ja asemakaavat
	Taidekehän kehittäminen ja virikkeellisen kaupunkiympäristön laadun edistäminen	Sivistyspalvelut/Kaupungin museo, Tekniset palvelut Kaupunkisuunnittelu	prosenttitaidehankkeet, toteutetut toimenpiteet
	Viranomaisyhteistyön lisääminen kaikessa suunnittelussa.	Sosiaali- ja terveystoimi, palvelukeskukset, sidosryhmät	
	Ilmasto-ohjelman 2017 - 2025 ja energiatehokkuussopimuksen tavoitteiden mukainen toiminta.	Tekniset palvelut ja muut palvelukeskukset, kaupungin ilmastotyöryhmä ja sidosryhmät	Raportointi ilmasto-ohjelman ja energiatehokkuussopimuksen mukaisesti.

2) Terveelliset elintavat kansansairauksien ehkäisemiseksi

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Hyvinvointia edistävien ruokailutottumusten tukeminen, erityisesti lapsilla ja nuorilla.	Terveydenhuollon ravitsemusohjauksen tehostaminen oppilaitosyhteistyötä vahvistamalla. Ohjaus ja neuvonta, varhainen puuttuminen.	Kaupungin ruokahuollosta vastaavat; varhaiskasvatus, koulut	Kouluterveyskysely / kouluaterian syöminen TEAvisari: Perusopetus / Osallisuus / Oppilaiden ja huoltajien vaikutusmahdollisuudet: Kouluruokailun järjestäminen. TEAvisari: perusope-tus / yhteiset käytän nöt / oppilasruokailu / yhteinen käytäntö osallistumisen seurannasta Oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa noudatetaan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä Sotkanet info ind. 5317
Liikunnallisuuden lisääntyminen kaikissa ikäryhmissä ja erityisesti vähän liikkuvien tavoittaminen ja liikkumiseen innostaminen	Kunnan ja kunnan alueella toimivien järjestöjen ja seurojen tarjoamien liikuntamahdollisuuksien markkinoinnin tehostaminen	Liikuntapalvelut (Kaupungin verkkosivut/sosiaalinen media), urheiluseurat	Kyselytutkimus joka 2. vuosi
	Ikääntyneiden toimintakyvyn tukeminen liikkumisen keinoin (Voimaa Vanhuuteen mentoriohjelman tuki)	Liikuntapalvelut, sosiaali- ja terveydenhuolto, Voimaa vanhuuteen - vastuuhenkilö, vertaisohjaajat	Koulutettujen vertaisohjaajien määrä, toimintaan osallistuneiden henkilöiden määrä, toimintakerrat

Varhaiskasvatuksen liikuntaympäristöjen ja toimintakulttuurin kehittäminen (Liikkuva varhaiskasvatus-ohjelman mukainen toiminta), varhaiskasvatuksen henkilöstön kouluttaminen liikunnallisuuden tukemiseen.	Varhaiskasvatus yt. LIIKU/liikuntapalvelut	Osallistumisen liikkuva varhaiskasvatushankkeen /hankeen raportit
Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen vanhempainillat hyvinvoinnin edistämisen teemoilla	Varhaiskasvatus, perusopetus	Hyvinvointiteemojen käsittely
Liikunnan palveluketjun käynnistäminen Terveystieteiden osastolla nimetty yhdyshenkilö liikunta-asioissa ja yhteystoimii hänen ja kunnan liikuntatoimen välillä. Liikuntapalvelut lähettävä taho: terveysasemat, työterveyshuolto Alkukartoitus: Liikuntaneuvola (lähetteen alkukartoitus, liikunnan suunnittelu, tilastointi, kontrollointi, liikuntapassi) Liikuntaneuvontaa toteuttava taho: Kunnanpalvelut, yksityiset palveluntarjoajat	Terveystoimi, neuvola, koulu- ja terveydenhuolto, liikuntatoimi, kolmas sektori, seurakunnat, yritykset	Liikuntaneuvonnan määrä, asiakastietojärjestelmät, TEAviisari

	Yleisen hyvinvointitietoisuuden lisääminen ja hyvinvointia edistäviin valintoihin kannustaminen kaikissa ikäryhmissä. Erialaisten kampanjoiden yhdistäminen eri tapahtumiin (mm. kävely- ja kuntotestien järjestäminen).	Hyvinvoinnin edistämisen tapahtumat (kuten Sydänviikko, Ehkäisevän päihdetyön viikko)	Järjestetyt tapahtumat/tapahtumiin osallistuneiden määrä.
	Perusopetuksen ja 2. asteen liikunnallisuuden edistämiseen tähtäävän toiminnan jatkaminen (Liikkuva koulu hankkeen toimintamallin jatkaminen mm.liikuntavälitunnit sekä harrastamisen Suomen mallin käynnistäminen kouluissa).	Koulut, harrastamisen Suomen malli.	Koulukohtainen vuosittainen raportointi liikkuva koulu -hankkeen toiminnan laadusta. Sotkanet info ind. 5316
Liikuntaneuvonnan vahvistaminen osana sosiaali- ja terveydenhuollon elintapaneuvontaa	Liikuntapalveluiden ja sosiaali- ja terveystoimen välistä yhteistyötä tehostetaan ja huolehditaan saumattoman palveluketjun rakentamisesta. Tietoisuutta palveluketjusta lisätään henkilöstölle. Eri ikäryhmien neuvonnan ja liikunnan erityispiirteistä järjestetään koulutusta. Hyte-kouluttamista tuetaan	Liikuntapalvelut, terveystoimi	Liikunta ja elintapaohjauksen seuranta

3) Osallisuuden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Lähipalveluiden turvaaminen	Mahdollistetaan kaavoituksen avulla ikäihmisten asuminen lähellä palveluita.	Kaupunkisuunnittelu	Asemakaavat

	Lapsiperheiden riittävä resurssointi ml. kotiin annettavat palvelut	Vauva- ja pikkulapsiperhetyö, oppilas- ja opiskelijapsykologityö, oppilas- ja opiskelijalääkäripalvelu, puheterapia, lapsiperheiden kotipalvelu oppilashuolto	null
Matala kynnyks puuttua syrjäytymiseen	Moniammatillisen yhteistyön lisääminen, 3. sektorin mukaan ottaminen	aupungin ja sosiaali- ja terveystoimen eri toimijat, seurakunta, yhdistykset ja seurak	
	Matalan kynnyksen palveluiden tarjoaminen	Etsivä nuorisotyö, Valtti-työpaja, sosiaalityö, seniorineuvola, oppilashuolto	Etsivän nuorisotyön ja Valtti-työpajan sosiaalisen vaikuttamisen mittari (Sovari).
Syrjimättömyys ja suvaitsevaisuus	Vähemmistöjen aktivointi		
	Tiedottaminen, tietoisuuden lisääminen, muu asenteisiin vaikuttaminen.	Kaikki sosiaali- ja terveysalan toimijat.	
Kuntalaisten mukaanotto palveluiden suunnitteluun	Kuulemiset, kyselyt		
Kunnassa toimii kunnanhallituksen tai kunnanvaltuuston asettama nuorisovaltuusto.	kunnanhallitus tai kunnanvaltuusto	Nuorisopalvelut	Toiminnan toteutuminen
Kunta tekee liikuntapaikkojen ja -palveluiden käyttäjille asiakaspalautekyselyjä vähintään joka toinen vuosi info ind. 5325	Kyselyjen laatiminen/liikuntapalvelut	Liikuntapalvelut	Toiminnan toteutuminen Kyllä/Ei

4) Työ- ja toimintakyvyn tukeminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Nuorisotyöttömyyden ehkäisy	Koulun (2. aste) keskeyttäneiden terveystarkastusten ja palveluohjauksen tehostaminen	Etsivä nuorisotyö pyrkii tavoittamaan kaikki 2. asteen opinnot keskeyttäneet nuoret, joista tulee Nuorisolain mukainen ilmoitus etsivään nuorisotyöhön. Etsivä nuorisotyöntekijä etsii nuoren kanssa yhdessä oikea-aikaiset ja sopivat palvelut tukemaan nuoren opinto- ja työllistymispolkuja.	
	Nuorisotyön yhteistyö perusopetuksen ja 2. asteen oppilaitosten kanssa (sisältäen tiedonsiirron nivelvaiheissa).	Kunnan etsivä nuorisotyö (yhteistyöpalaverit ja tiedotus)	
	Nuorten kesätyöllistymisen tukeminen		
Terveyttä tukevan ohjauksen, kuten liikuntaneuvontaa lisääntyminen	Elintapaohjauksen näkyväksi tekeminen viestintää tehostamalla	Sosiaali- ja terveystoimi, liikuntapalvelut	
	Elintapaohjauksen lisääminen osana sosiaali- ja terveyspalvelujen ja liikuntapalveluiden toimintaa ja toimijoiden yhteistyötä (esim. Neuvokas perhe ja Voimaa vanhuuteen toiminta)	Neuvokas perhe - menetelmä, Voimaa vanhuuteen hanke VOIMAA VANHUUTEEN- liikuntaohjelman hyödyntäminen, liikuntapalvelut	Liikkumiskyvyn mittaukset kansainvälisesti hyväksytyin mittarein
Ikääntyneiden kaatumisten vähentäminen	Esteettömyyden huomioiminen kaavoituksessa		

	Kaatumisen riskipaikkojen kartoittaminen kotihoidon asiakkailta	Sosiaali- ja terveystoimi, arvioinnit palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä	KaatumisSeula®-työkalujen Kaatumisvaaran arviointilomake ammattilaisille, itsearviointi. Yksilöllisten vaaratekijöiden arviointi kaatumisvaaran suurentuessa
	Kaatumisriskin arvioinnin käyttöönotto riskiryhmän tunnistamiseen vastaanottokäynneillä ja muissa ikääntyneiden kohtaamisissa	Sosiaali- ja terveystoimi, seniorineuvolavastaanotot Sosiaali- ja terveystoimi, arvioinnit palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä	KaatumisSeula®-työkalujen Kaatumisvaaran arviointilomake ammattilaisille, itsearviointi (UKK-instituutti) Yksilöllisten vaaratekijöiden arviointi kaatumisvaaran suurentuessa

5) Päihteiden käytön ennaltaehkäisy sekä riippuvuuksienaiheuttamien haittojen vähentäminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Päihteiden riskikäytön ja haittojen tunnistaminen. Varhaisen tuen tarjoaminen kaikille ikäryhmille	Puheeksiotto / mini-interventio laaja-alaisesti kaikissa toimintaympäristöissä	Kaupunki poikkihallinnollisesti, Sote esimiehet, Satasairaala, 3.sektori, Srk	Sote organisaatioiden päihteiden käytön ja mini-intervention kirjaamisessa toimenpidekoodit ovat käy tössä

Varhaisen puuttumisen toimintamallit nuorten päihteiden käyttöön otetaan systemaattisesti käyttöön koko Satakunnassa (Valomerkkikeskustelut ja omin jaloin menetelmä)	Toimintamallien käyttöönotto ja ammattilaisten kouluttaminen	Kaupunki ja sote-organisaatio	Toimintamalleja toteuttavien kuntien määrä sekä toimintamallien käytön seuranta vuosittain kuntien hyvinvointiraporttien kautta
Paikallista alkoholi-, tupakka- ja rahapelipolitiikkaa (PAKKA) toteutetaan koko Satakunnassa	Terveysvalvonnan tupakkatuotteiden valvonta kaikissa myyntipisteissä. Tupakointikieltojen valvonta mm. koulujen alueilla.	Terveysvalvonta	Valvontasuunnitelman toteutuminen.
	Laaja-alaisen yhteistyön tekeminen eri viranomaisten kanssa	Kunnat, sosiaali- ja terveystoimi, poliisi, aluehallintovirasto, terveyden ja hyvinvoinnin laitos, pelastustoimi	Laaja-alainen yhteistyö toteutuu työryhmien ja tilaisuuksien kautta
	Päihdetilannekysely toteutetaan vuosittain kunnissa	Kunnat, Satakunnan ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöverkosto	Kyselyn toteuttaminen ja tulosten hyödyntäminen
	Terassi- ja asiakasarviointien suorittaminen, joka toinen vuosi	Kunnat ja Satakunnan ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöverkosto, 3.sektori	Toteutuneiden terassi- ja asiakasarviointien määrä, kuntien vuosittainen hyvinvointiraportti
	Ostokokeita tehdään joka toinen vuosi yhteistyössä oppilaistosten kanssa	Kunnat ja Satakunnan ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöverkosto, 3.sektori	Toteutuneiden ostokokeiden määrä, kuntien vuosittainen hyvinvointiraportti

Nuorten humalahakuinen juominen, nikotiinituotteiden käyttö, laittomien huumeiden kokeilu ja rahapelaaminen vähentyy	Varhaisen puuttumisen toimin tamallien käyttäminen, Pakkatoimintamallin käyttö, päihdekasvatuksen kehittäminen, nuorten palveluiden kehittäminen, jalkautuvan työn kehittäminen ja lisääminen nuorten pariin, nuorten matala kynnyksen harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen ja taloudellinen tuki	Kunnat, Sote-esimiehet, sosiaalisetyhteisöt, kutentyöpaikat, harrastusyhteisöt ja (potilas)järjestöt, Sata-sairaala, poliisi, Srk, anniskelu- ja elinkeinotoimijat, Aluehallintovirasto, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, nuorisopalvelut	Kouluterveyskyselyn tulokset, päihdetilannekyselyn tulokset, ostokokeiden tulokset, anniskelu- ja elinkeinotoimijoiden omavalvonnan parantuminen, valomerkki-keskusteluiden ja omin jaloin menetelmien tilastoinnit
Työikäisten ja ikäihmisten päihteiden käyttö ja rahapelaaminen vähentyy	Puheeksiotto / mini-interventio, Pakkatoimintamallin käyttö, matalan kynnyksen päihteettömien tapahtumien ja toiminnan järjestäminen	Kunnat, Sote-esimiehet, sosiaalisetyhteisöt, kuten; työpaikat, harrastusyhteisöt ja järjestöt. Sata-sairaala, poliisi, 3. sektori, Satakunnan ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöverkosto, Srk, Aluehallintovirasto, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos	Sotkanet, Sote organisaatioiden päihteiden käytön ja mini-interventio kirjauksissa käytettävät toimenpitekoodit, hyvinvointikertomus/raportti
Haitoista viestitään tutkittuun tietoon perustuen yksilöiden ja yhteisöjen valintojen sekä sosiaali- ja terveyspolitiikan tueksi	Kuntalaisille välitetään tietoa alkoholin, tupakkatuotteiden, huumeaineiden ja rahapelaamisen haitoista ja riskeistä sekä niiden ehkäisemisen keinoista	Kunnat, Satakunnan ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöverkosto, 3.sektori, Srk	Julkaisuiden ja tiedotteiden lukumäärä
Vanhemmuuden vahvistaminen	Vanhempien tiedon lisääminen päihteistä, sosiaalisesta mediasta, seksuaalisuudesta	Kunnat moniammatillisesti ja poikkihallinnollisesti, vanhempainyhdistykset, 3.sektori, Srk	Kouluterveyskysely

Päihdekuntoutuspalveluiden mahdollistuminen nuorille ja vanhemmille	Kunnat, sote esimiehet, 3. sektori	Päihdekuntoutuspalvelut on parantunut, Perhekuntoutus päihdeongelman perusteella ja päihdekuntoutus tilastotiedot kerätään tarkemmin.
Puheeksiotto/mini-interventio	Kunnat, sote esimiehet, Satasairaala, 3. sektori, Srk	Sote organisaatioiden päihteiden käytön ja mini-intervention kirjaamisessa käytettävät toimenpidekoodi
Perheen sisäisen vuovaikutushaasteiden tunnistaminen perheissä, joissa päihteiden riskikäyttöä	Kunnat, sote esimiehet, Satasairaala, 3.sektori, Srk	Kouluterveyskyselytulokset, Lastensuojelun ja sosiaalihuoltolain mukaiset palveluiden käyttö

6) Kulttuurihyvinvoinnin ja hyvän mielenterveyden edistäminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Taiteen ja kulttuurin käyttö hoitotyössä ja kuntoutuksessa. Tasa-arvoiset mahdollisuudet saavuttaa taide- ja kulttuurikokemuksia.	Erialaisten stressiä lieventävien ja kuntoutumista edistävien menetelmien kehittäminen. Henkilöstökoulutus taiteen ja kulttuurin mahdollisuuksista ja menetelmistä. Tarjotaan maksuttomia tai edullisia kulttuurin ja vapaa-ajan osallistumismahdollisuuksia.	Eri sote-organisaatioiden johto ja henkilökunta yhdessä potilasjärjestöjen, taide- ja kulttuuritoimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa.	Kuntien hyvinvointikertomukset. Sosiaali- ja sairaanhoidon sekä kuntien- ja kulttuuritoimien toimintasuunnitelmat Seurataan: Taiteen ja kulttuurin vaikuttavuutta, henkilökunnan työtyytyväisyyttä ja asiakkaiden palvelutyytyväisyyttä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden toteutunut toiminta. Tea-viisari -tiedonkeruun tulokset.

Taiteen ja kulttuurin käyttö nuorten aikuisten elämän tukemisessa sekä etsivässä nuorisotyössä	TE- ja mielenterveyspalveluiden kanssa yhteistyössä toteutettava toiminta, jossa taide ja kulttuuri ovat välineinä oman elämän etsimisessä ja elämänhallinnan tukemisessa.	TE- ja mielenterveyspalveluiden ja sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä nuoriso- ja kulttuuripalveluiden johto taide- ja kulttuurilaitokset ja kolmas sektori	Kuntien hyvinvointikertomukset, sote- ja TE-palveluisen sekä eri yhteistyökumppaneiden toimintasuunnitelmat. Seurataan: Kävijämääriä ja palvelutyytyväisyyttä sekä toiminnan vaikuttavuutta.
Taiteen ja kulttuurin käyttö sosiaali-, terveys- ja mielenterveyshuollon työssä	Tarvelähtöisten kulttuurihyvinvointipalveluiden kehittäminen. Taide- ja kulttuuripalveluiden tarjoaminen ihmisille ja ryhmille, jotka eivät jostain syystä pääse niiden lähelle Taidetoiminta osana syrjäytymisen ehkäisyä. Sosiaali- ja terveyspuolen ihmisille tietoa ja koulutusta taide- ja kulttuuripalveluista ja niiden merkityksestä.	Eri institutioiden yhteistyönä: Sosiaali-, sairaanhoidon, mielenterveystyön, vankeinhoito- ja maahanmuuttajatyönjohto ja henkilökunta yhteistyössä kulttuuri-, museo- ja kirjastopalveluiden sekä sivistys- ja nuoristotoimien sekä kolmannen sektorin kanssa	Kuntien hyvinvointikertomukset. Sosiaali- ja sairaanhoidon sekä kuntien sivistys- ja kulttuuritoimien toimintasuunnitelmat Seurataan: Toiminnan vaikuttavuutta ja laatua sekä osallistujien määrää.
Omaehtoisen taide- ja kulttuuri- toiminnan kannustaminen ja tukeminen jokaiselle ikäkaudelle. Harrastusmahdollisuuksien takaaminen sekä matalan kynnyksen ko-keilujen mahdollistaminen	Ihmisillä oltava mahdollisuus saada olla sekä tekijöitä että kokijoita. Tilojen varmistaminen omaehtoiseen taide- ja kulttuuritoimintaan. Järjestetään erilaisia edullisia tai maksuttomia mahdollisuuksia harrastaa taidetta tai kulttuuria. Erilaisia kannustimia kulttuuripalveluihin hakeutumiseen, esim. Kulttuurikaverit, Aktiivipassi, Kimmokeranneke ja / tai Kaiku-kortti	Kaupungin hyvinvointiryhmä, kulttuuripalvelut, järjestöt yhteistyössä taidelaitosten, taidealan ammattilaisten ja kolmannen sektorin kanssa. Vapaaehtoistyö	Hyvinvointikertomus ja -raportit sekä vastuussa olevien eri yhteistyökumppaneiden toimintasuunnitelmat Seurataan: harrastustoiminnan toteutumista, tiloja ja niiden käyttömääriä sekä toiminnan laatua

Matalankynnyksen kohtaamispaikat lisääntyvät.	Uusien kohtaamispaikkojen perustaminen ja olemassaolevien vahvistaminen	Kaupunki, kolmas sektori, seurakunta, yritykset	Seuranta ja tilastointi; kaupungin ja muiden toimijoiden päätökset; ennakoarviointi.
Lapsistrategian toteutuminen, osallisuuden ja oppimisen osa-alue; lasten ja nuorten tasa-arvoinen ja yhdenmukainen oikeus kulttuuriin, taiteeseen ja kulttuuriperintöön	Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen varhaiskasvatukseen, koulujen, kulttuuri-, kirjasto- ja museopalvelujen välisen paikallisen kulttuurikasvatuksen tueksi.	Sivistyspalvelut	Kulttuurikasvatussuunnitelman tavoitteiden mukaisen toiminnan toteutuminen. Kaupungin hyvinvointikertomus ja -raportit

7) Talous ja työllisyys

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Työllisyyden parantaminen	Pitkäaikaistyöttömien aktivoiminen	Kuntouttava työtoiminta, sosiaalinen kuntoutus	Työmarkkinatuen kuntaosuudet
	Yhteistyön tehostaminen eri tahojen (Sosiaali- ja terveystoimi, TE-toimisto, oppilaitokset, yritykset) kanssa. TYP-toiminta.	Elinkeinopalvelut, työllisyys - palvelukokonaisuus, hankerahoitus elinkeinoelämän kehittämiseen	Työttömyysaste
Vahva toimijuus työllisyysasioissa TE-palvelut2024 - uudistuksessa	Osallistuminen ja vaikuttaminen muutosprosessissa ja valmistelutyössä	Johtoryhmä, sidosryhmät	

8) Tasapainoinen talous

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti	Henkilöstö-, talous-, materiaali- ja energioresurssien tehokas käyttö	Koko henkilöstö	
	Tunnetaan palvelujen kustannukset ja vaikuttavuus.	Kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset	Toiminta- ja vuosikatteen kehitys. Palvelujen kustannusvertailut ja vaikuttavuuden arviointi.
Investoinnit tehdään palvelutuotantoa tukevasti ja talouden tasapaino huomioiden	Investointien ja niiden rahoituksen ennakoiva suunnittelu.	Kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset	Kaupungin lainakanta ja investointisuunnitelma
Kaupunkikonserni toimii kustannustehokkaasti kaupungin palvelutuotantoa täydentäen	Palvelujen kustannusrakenteen seuraaminen ja rahoituksen hallinta.	Konsernijohto	Konsernin lainakanta/kumulatiivinen ylijäämä. Takausten määrä.

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

Hyvinvointityöryhmä 18.4.2024

8 Suunnitelman laatijat

Vuoden 2023 hyvinvointiraportti on laadittu yhteistyössä Kankaanpään kaupungin hyvinvointityöryhmän kanssa. Kertomuksen ja suunnitelman laadintaan ovat osallistuneet hallinto- ja henkilöstöjohtaja Anna Vanhahonko, tekninen johtaja Marja Vaajasaari, rakennustarkastaja Ilkka Vainionpää, rehtori Kari Kähkönen, kirjastotoimenjohtaja Marjut Tiisala, varhaiskasvatusjohtaja Tiina Pennanen sekä terveysvalvonnan johtaja Laura Juhantalo. Työryhmän puheenjohtajana toiminut sivistysjohtaja Heikki Kiviniemi ja sihteerinä hyvinvointi- ja liikuntakoordinattori Ilari Köykkä.

9 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

KULTVAP xx.5.2024 § xx

KHALL xx.6.2024 § xx

KVALT xx.6.2024 § xx

Hyväksytty valtuustossa osaksi toiminnan ja talouden strategista suunnittelua: xx.6.2024